

Danske gymnasieelevers forståelse af og holdning til tre engelske accenter

Udarbejdet af:

Rebecca Kaliszan

&

Camilla Frost Havner O'Leary

Dato: 8. oktober 2012

Vejleder: Inger M. Mees, Institut for Internationale Sprogstudier og Vidensteknologi

Studium: Cand.ling.merc

Profil: Translatør og Tolk, Engelsk

Copenhagen Business School

Normalsider: 103 (234.461 typeenheder)

Indholdsfortegnelse

1. INDLEDNING	3
1.1. Valg af emne	3
1.2. Afhandlingens formål	4
1.3. Afhandlingens opbygning	4
1.4. Teori.....	4
2. ACCENT	5
2.1. Begrebet accent.....	5
2.2. Om engelske accenter	5
2.3. Vores accenter	7
2.4. RP, irsk engelsk og australsk: forskelle og ligheder	12
3. TEORI, SPROGHOLDNINGER – COMPETENCE & SOCIAL ATTRACTIVENESS.....	17
3.1. The verbal-guise technique	17
3.2. Zahn & Hopper - The Speech Evaluation Instrument	19
3.3. Ladegaard – status and competence, personal integrity, social attractiveness og linguistic qualities	20
3.4. McKenzie – Competence & Social attractiveness	25
4. METODE & AFGRÆNSNING	33
4.1. Videnskabsteori	33
4.2. Vores skalaer og spørgsmålsvarianter.....	33
4.3. Metodeforløb	34
4.4. Spørgeskemaforløb i gymnasierne	42
4.5. Medieundersøgelse	44
5. ANALYSE & RESULTATER	45
5.1. "Alle"	45
5.2. "Jylland/Sjælland"	80

5.3. "Tysk/dansk"	96
6. KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING	111
7. MANGLER, MULIGE FORBEDRINGER OG FREMTIDIGE UNDERSØGELSER.....	113
7.1. Mangler ved undersøgelsen og eventuelle forbedringer	113
7.2. Fremtidige undersøgelser	114
Litteraturliste	116
BILAG 1	121
BILAG 2	121
BILAG 3	122
BILAG 4	124
BILAG 5	127
BILAG 6	127
BILAG 7	127

KAPITEL 1

1. INDLEDNING

Måden hvorpå det enkelte menneske taler, sender – ligesom kropssprog – nogle signaler til omverdenen. Disse signaler medregnes i den pulje af indtryk der udgør hvordan vi opfatter og tolker hinanden som personer.

Ved blot at høre en persons stemme kan man danne sig et mentalt billede af alt, lige fra en persons alder eller hvordan man tror, at denne person ser ud, til personens erhvervsmæssige og sociale egenskaber. Et menneskes accent kan fx klart og tydeligt afsløre, hvor vedkommende kommer fra både geografisk og med hensyn til social klasse. Imidlertid kan accenten også være neutral og udefinerbar, og personens herkomst noget nær umulig at spore sig ind på. Ofte afslører en neutral accent dog at en person tilhører middelklassen, men man skal selvfølgelig være opmærksom på, at dette er en generalisering. Der vil naturligvis også være tilfælde hvor en universitetslektor taler bredt københavnsk eller en skraldemand taler rigsdansk.

1.1. Valg af emne

De fleste mennesker har en holdning til diverse accenter. Man kan opfatte nogle accenter som charmerende og morsomme, men også nogle som direkte irriterende, og det er denne bedømmelse og kategorisering af mennesker ud fra deres accent, som vi har valgt at beskæftige os med i denne opgave.

Forudgående undersøgelser peger på, at mennesker med engelsk som modersmål bedømmer og kategoriserer andre med samme modersmål efter skalaer i henhold til accentindehavernes sociale og faglige kompetencer (*social attractiveness* og *competence*). Vi vil i dette speciale undersøge, hvordan forskellige engelske accenter opfattes af mennesker der *ikke* har engelsk som modersmål.

Danskere bryster sig af at være gode til engelsk, dels fordi vores eget sprog har så begrænset en udbredelse, at vi er tvunget til at lære at gøre os forståelige på andre sprog, dels fordi vores kultur tidligt vænner os til engelsk gennem diverse medier samt undervisning i skolen. Vi taler gerne engelsk, når vi er i udlandet og slår også gerne over i engelsk, når vi møder udlændinge i Danmark. Vi forventer at blive forstået og at vores ”skoleengelsk” er godt nok som det er. Når det kommer til at forstå fremmed udtale af vores eget sprog, peger undersøgelser dog på, at vi danskere selv har ”dovne” ører. Vi har svært ved at forstå dansk udtalt med fremmed accent og endda også dansk udtalt med almindelig regelret egnsdialekt. Derfor vil vi, udover førnævnte sprogopfattelser,

undersøge, om denne tendens også kan spores i danskernes forståelse af engelske accenter. Er vi dårlige til at forstå ikke-standard britisk engelsk?

1.2. Afhandlingens formål

Vi ønsker at lave en generel sprogholdningsanalyse vedrørende engelsk blandt et udvalg af danske gymnasieelever. Undersøgelsen skal klarlægge niveauet af disse danske elevers forståelse af forskellige engelske accenter samt hvordan respondenterne bedømmer disse accenter inden for kategorierne *social attractiveness* og *competence*. For at gøre dette har vi formuleret en række analysespørgsmål, som bygger på de teorier og metoder, som er blevet anvendt i de undersøgelser der vil blive gennemgået i kapitel 3.

1.3. Afhandlingens opbygning

Kapitel 2 indeholder en kort præsentation af de tre talere, vi bruger i vores testforsøg, og en kort gennemgang af deres respektive accenter.

I kapitel 3 introducerer vi *verbal-guise*-testen og redegør for brugen af denne samt andre forskeres tilgang til lignende undersøgelser.

I kapitel 4 redegør vi for vores valgte metode, hvilket både inkluderer selve forløbet, de praktiske foranstaltninger og vores pilotforsøg.

Kapitel 5 er analysen af de resultater, vi på baggrund af undersøgelsen er nået frem til.

Vi konkluderer på resultaterne i kapitel 6.

1.4. Teori

Vores teoretiske udgangspunkt bygger på lignende sprogholdningsundersøgelser og de variabler, der indgår i disse. Der er lavet mange undersøgelser og skrevet mange artikler om emnet, så vi har valgt den litteratur, der ligger tættest på vores egen indfaldsvinkel.

KAPITEL 2

2. ACCENT

Sprogholdninger er, som navnet antyder, holdninger til sprog. Ud over holdning til selve sproget, har man også en holdning til den person, der taler sproget, det være sig bevidst eller ubevidst¹. Selve sproget, eller ”måden hvorpå der bliver talt”, kan være subjektivt holdningsdannende ud fra flere faktorer (lingvistiske, paralingvistiske² og ikke-lingvistiske³ træk) – man kan fx synes, at den person der taler har en blød og behagelig stemme, men den faktor, der næsten uundgåeligt altid vil blive bemærket er, hvis den person der taler har en særlig form for accent, eller dialekt.

2.1. Begrebet accent

Det er vigtigt at skelne mellem begreberne *accent* og *dialekt*, da de begreber ofte forveksles eller opfattes som ens i betydning. De betyder forskellige ting i folkemunde og i lingvistikken. Her vil vi kort ridse op, hvad der forstås ved begreberne i lingvistisk forstand.

Alle sprog eksisterer på forskellige planer. Der er fx mange forskellige måder hvorpå sproget kan blive udtalt. Dette kaldes i fagsproget en *accent*.

For at kunne dække forekomsten af forskellig grammatik og ordforråd bruges begrebet *dialekt*. Hvis en person med engelsk som modersmål siger ”a wee bit” i stedet for ”a little bit”, eller ”I done it” i stedet for ”I did it”, taler vi om forskellige dialekter. Men når ”little” udtales med [d] ([lɪd]), som fx i amerikansk og australsk, med glottal stop ([lɪʔ]), som fx i skotsk og Cockney⁴, eller med [t], som fx i engelsk rigsmål ([lɪt]), taler vi om accentforskelle.

Overbegrebet for de to ord accent og dialekt er *variant*, da denne dækker over alle de ovennævnte sproglige aspekter – udtale, grammatik og ordforråd (Collins & Mees 2008).

2.2. Om engelske accenter

Det engelske sprog er et sammensurium af ekstern indflydelse. Ser man på Storbritannien som oprindelsesland for engelsk, så er landet såvel som sproget blevet invaderet af fremmede folkefærd op gennem historien. Disse invasioner, og dermed den fremmede indflydelse, går helt tilbage til

¹ <http://dialekt.ku.dk/sprogholdninger/> Tilgået d.3.8.2012.

² Paralanguage – nonverbalt sprog fx talehastighed, tonehøjde og lydstyrke.
<http://grammar.about.com/od/pq/g/paralinguisticterm.htm> Tilgået d.3.10.2012.

³ Extra-linguistic – træk der ikke hører til under sprog. <http://www.audioenglish.net/dictionary/extralinguistic.htm>
Tilgået d.3.10.2012.

⁴ Den accent der hovedsageligt tilhører Londons arbejderklasse, især omkring *the East End*.

kelterne og romerne, som dog kun efterlod ringe indflydelse på sproget. Det var de germanske stammers invasioner (400 e.Kr.), altså Angelsakserne, og senere vikingernes indtog (750-1050 e.Kr.), efterfulgt af den franske indflydelse (fra 1066 og 300 år frem), bare for at nævne nogle af tilstrømningerne, der var med til at forme sproget som det er i dag ⁵.

Dette gør England til et land, der gennem tiden er blevet påvirket af mange fremmede mennesker med lige så mange fremmede sprog. Senere har briterne selv søgt ud; i begyndelsen af 1600 tallet begyndte emigrationen til USA og Indien, hvor sidstnævnte i løbet af de næste 200 år nærmest blev overtaget administrativt af englænderne. De opdagede også fremmede lande, såsom Australien i 1788, og bredte sig ud som en stor kolonimagt både der og andre steder, som fx i Sydafrika og New Zealand. På den måde er det engelske sprog blevet meget udbredt.

På grund af den forskellige historik i de forskellige lande, såsom emigranter fra andre lande og deres sprogindflydelse, og ydre omstændigheder, som fx sammensætningen rent geografisk og/eller socialt af et givent land, er der i dag mange forskellige accenter og dialekter af det engelske sprog.

Figur 1. Udbredelse af engelsk

Lande, hvor engelsk er officielt eller de facto hovedsprog er markeret med mørkeblåt. Lande hvor engelsk er sekundært officielt sprog er markeret med lyseblåt (Udbredelse 2012⁶).

2.2.1. Udbredelsen af engelsk i tal

Svartvik skriver, at engelsk er det mest udbredte sprog i verden og tæt på 500 millioner mennesker har det som modersmål. ”Kinesisk er et nationalsprog uden synderlig udbredelse uden for Kina, mens engelsk er både et nationalsprog for adskillige af verdens lande samt kommunikationssprog for alle andre, inklusive kinesere” (citeret i Sauerberg 2002). Den engelske dominans bemærkes

⁵ Se: <http://www.bl.uk/learning/langlit/changlang/across/language/timeline.html> for nærmere gennemgang af den udefrakommende indflydelse på det engelske sprog. Tilgået d.18.9.2012.

⁶ [http://da.wikipedia.org/wiki/Engelsk_\(sprog\)](http://da.wikipedia.org/wiki/Engelsk_(sprog)) Tilgået d.20.8.2012.

også ved det store antal mennesker, nemlig flere end 700 millioner, som taler engelsk som fremmedsprog⁷.

2.2.2. Engelsk som verdenssprog – "World Accent Varieties"

Figur 2. World Accent Varieties

Endnu et aspekt af engelsk er begrebet "*World Accent Varieties*", som her er afbildet i Figur 2 (Collins & Mees 2008: 179). Billedet illustrerer de mange "*World Englishes*" (Collins & Mees 2008: 6), hvilket er de mange forskellige varianter af engelsk der eksisterer verden over. På den ene side er accenterne meget forskellige, men på den anden side er det påfaldende, at standardvarianterne af sproget i bund og grund er ens, og kan forstås verden over. "*Although the differences are interesting, it's the degree of similarity characterising these widely dispersed varieties of English which is really far more striking.*" (Collins & Mees 2008: 7).

2.3. Vores accenter

Vi har ovenfor berørt hvor mange engelske accenter og dialekter der er. Det er, i et speciale som dette, hvor vi både vil se på forståelse og holdninger, umuligt at foretage en undersøgelse der inkluderer et stort udvalg af accenter, så vi har måttet begrænse os til et lille udpluk. Vi har til brug i vores afhandling derfor valgt tre mænd med hver deres engelske accent, *Received Pronunciation* (betegnelsen for det britisk engelske rigsmål), irsk engelsk og australsk engelsk. De pågældende accenter er valgt ud fra kriterier om forskellighed, genkendelighed og tilgængelighed.

Med hensyn til forskellighed har vi valgt det britisk engelske rigsmål, som efter vores vurdering stadig oftest bruges i gymnasiet, irsk engelsk, som repræsenterer en engelsk variant i Europa, og

⁷ <http://www.knowledgebase-script.com/demo/article-1044.html> Tilgået 29.9.2012.

australsk engelsk, som repræsenterer engelsk fra et andet kontinent. Genkendelighed var et kriterium da det skulle være sandsynligt, at en almindelig lytter har hørt accenterne, eller en nært beslægtet variant deraf, før, og tilgængelighed var en praktisk forudsætning, idet accenterne skulle være tilgængelige for os i en sådan forstand, at vi kunne lave optagelserne i Danmark, da vi ikke havde mulighed for at rejse ud i verden og finde egnede talere.

2.3.1. Received Pronunciation

Received Pronunciation (herefter omtalt som RP, som er den gængse forkortelse i litteraturen) er den standardvariant, der oftest tilstræbes verden over ved undervisning i britisk engelsk, og accenten anses af mange både som rollemodel for god udtale samt referenceramme som andre varianter måles op imod. Det er denne form for engelsk, der ofte tilstræbes i formelle sammenhænge, og det var oprindeligt den accent, der taltes i de højere samfundslag i England. Accenten er derfor kommet til at repræsentere velstand, høj uddannelse og status, og disse associationer hænger stadig ved denne accent i dag (Kortmann 2004).

Modsat andre prestigefulde accenter er RP ikke regionalt betinget, selvom accenten oprindeligt udsprang i London og omegn. Der er derfor i princippet tale om en socialt betinget accent.

Det er kun mellem 3 % og 5 % englændere der taler RP (Hughes, Trudgill & Watt 2005: 3), men selvom det er en minoritetsaccent, er det stadig den de fleste der lærer engelsk som fremmedsprog ønsker at bruge pga. konnotationerne om høj prestige og forståelighed. Desuden er RP solidt repræsenteret i de britiske medier, såsom BBC, og anses også af mange briter selv som den klareste og mest æstetiske accent (Hughes et al. 2005).

Som med alt sprog, udvikler RP sig også over tiden og nye udtaleformer lister sig ind og bliver en accepteret del af en ellers ”konservativ” accent. RP er således ikke en fastlåst størrelse og mange RP-talere vil optage nye tendenser, nogle hurtigere end andre, og dermed tale hvad man kalder *Modern NRP*⁸ i modsætning til *Traditional RP* (Collins & Mees 2008). Forskellige RP-talere kan således manifestere både nye og traditionelle træk (typisk yngre over for ældre talere). En anden udviklingstendens er den (forholdsvis) yngre generations afstandtagen til både traditionelt og moderne RP, og på den baggrund tilegnelsen af det de oplever som en mindre ”affekteret” accent, nemlig *Estuary English*.

Estuary English kan betegnes som en blanding af RP og Cockney, hvilket danner grundlag for ”en gylden middelvej” for talere af både prestigefulde og mindre prestigefulde accenter (Levey 2002). Da vi gerne ville have, at rigsmålet var repræsenteret i vores speciale, valgte vi en person der talte

⁸ Rigsmålet har mange forskellige navne, fx BBC English, Standard Southern British English, Collins og Mees bruger NRP (Non-Regional Pronunciation).

moderne RP, altså en variant som kan betegnes som rigsmål, men som ikke ville virke som gammeldags eller krukke på respondenterne.

2.3.1.1. Craig

Vores RP taler Craig er 42 år og kommer fra Guildford, Surrey i England.

Han har en *National Diploma in Computer Studies* og arbejder som *IT Supporter* hos *Unicef* i København.

At Craig taler RP kan man blandt andet høre ved, at han er det man i litteraturen kalder *non-rhotic* (dvs. <r> bliver ikke udtalt foran konsonant og pause). Han bruger PALM-vokalen i BATH words og udtaler /t/ mellem vokaler som [t], og ikke som glottal stop eller [d]. Derudover anvender han ikke Yod dropping (bortfald af /j/, fx i *tune*) og har henholdsvis lyst [l] foran vokaler og /j/, og mørkt [l] foran konsonanter og pauser. (Se afsnit 2.4.1. og 2.4.1.1., Tabel 2)

2.3.2. Irsk engelsk

Irlands sprog er i høj grad præget af øens historie og der er i dag to officielle sprog i republikken Irland⁹. Det ene er landets nationalsprog irsk, som har status af første officielle sprog, og engelsk er det andet¹⁰.

Irsk er det oprindelige sprog, som blev bragt til landet af keltiske indvandrere og var etableret som det dominerende sprog i landet omkring år 600 e.Kr.

Det siges, at det engelske sprog kom til Irland i 1169, hvor en gruppe engelske bosættere, på opfordring af en irsk adelsmand, slog sig ned nær Wexford i den sydøstlige del af landet. De efterfølgende hundreder af år genvandt det irske sprog dog sit terræn, idet de engelske bosættere, frem for at gennemtrumfe egen kultur, over tid lod sig integrere af det omkringliggende miljø, indtil omkring det 17. århundrede, hvor endnu en bølge af engelske bosættere fik fodfæste. Denne gang skete det imidlertid uden at bosætterne fuldstændig tilegnede sig det irske sprog¹¹, og engelsk fortrængte dermed gennem tiden irsk og er i dag modersmålet for de fleste irere¹². Som hovedsprog tales irsk i dag kun af et fåtal af irere og disse er hovedsagelig bosat i de vestlige og sydvestlige egne af Irland, kaldet *Gaeltacht*. Irsk er dog et obligatorisk fag i skolen i hele landet, og der findes

⁹ <http://www.irishstatutebook.ie/2003/en/act/pub/0032/print.html> Tilgået den 5.8.2012.

¹⁰ [http://www.taoiseach.gov.ie/attached_files/html%20files/Constitution%20of%20Ireland%20\(Eng\)Nov2004.htm](http://www.taoiseach.gov.ie/attached_files/html%20files/Constitution%20of%20Ireland%20(Eng)Nov2004.htm) Tilgået den 10.8.2012.

¹¹ http://www.uni-due.de/IERC/hist_divisions.htm Tilgået d. 10.8.2012.

¹² http://www.eire.dk/irland_fakta.html Tilgået den 17.8.2012.

både irske radio- og tv-kanaler, og derfor anvendes sproget i større eller mindre grad stadigvæk af de fleste i hverdagen den dag i dag¹³.

Irsk engelsk har blandt andet ét særligt karaktertræk, der adskiller sig væsentligt fra de fleste andre engelske varianter, idet der optræder en del irske ord eller angliserede irske ord i det irsk engelske dagligdagssprog. Et eksempel på dette er blandt andet ordet *gardai*, som er den korte form af *garda síochána*, som i talesprog for det meste bruges i den angliserede form ”the guards”, hvilket betyder politiet¹⁴.

2.3.2.2. Laurence

Vores irske taler Laurence er 35 år og kommer fra Blarney, County Cork i Irland.

Han er uddannet procesteknolog og arbejder som *Senior Technician* hos en biotek-virksomhed, *Biogasol*, i Ballerup. Ved siden af arbejdet er han i gang med at læse en HD i bioteknologi, procesteknologi og kemi. På sydkysten af Irland, hvor Laurence kommer fra, kan der af særlige udtaletræk nævnes, at diftongen i *mouth* ofte er meget tilbagetrukket og rundet således at *about* kan lyde som *a boat*, samt at diftongerne i *GOAT* og *FACE* har tendens til at være monoftonger.

2.3.3. Australsk

Det engelske sprog kom til Australien med de første nybyggere og fanger fra England, Skotland, Wales og Irland i 1788. Ud fra denne konstellation af mennesker er der blevet dannet en speciel national variant af engelsk, som i dag bliver kaldt *Australian English* (herefter kaldt AusE).

Alexander G. Mitchell mente i 1940'erne som udgangspunkt at der hverken var sociale eller regionale dialekter i Australien, og mange andre inden for feltet delte denne mening med ham. Han var dog efterfølgende den første til at indrømme, at der var tre punkter på den sociale udtaleskala, som han navngav *Broad* – bred, *General* – generel, og *Cultivated* – kultiveret australsk. Disse tre begreber bliver til dags dato stadig brugt, når man skal beskrive spektret af variation inden for udtalen i Australien (Horvath 2004: 625).

Det overraskende ved, at der er så udpræget lidt regional accent at høre i Australien, er at landet er så stort, ja det er et helt kontinent, og dog lyder menneskene så ens.

¹³ [http://www.denstoredanske.dk/Samfund%2c_jura_og_politik/Sprog/Alle_lande_-_sprogoversigt/Irland_\(Sprog\)](http://www.denstoredanske.dk/Samfund%2c_jura_og_politik/Sprog/Alle_lande_-_sprogoversigt/Irland_(Sprog)) Tilgået den 17.8.2012.

¹⁴ <http://goireland.about.com/od/preparingyourtrip/tp/top10irishwords.htm> Tilgået den 5.8.2012.

De tre hovedvarianter af AusE har hver deres specielle fonologiske træk, som er nøje kortlagt af fonetikere, hvilket vi dog ikke vil gå i dybden med her. Der kan dog kort nævnes, at den australske accent hovedsagelig er kendetegnet ved dens vokalfonologi.

Broad Australian er den variant der af danskere bedst er kendt fra film og TV og som bliver talt af cirka en tredjedel af australierne (Horvath 2004: 625). Det er den mest markante AusE variant med de stærkeste træk, og den mindst prestigefyldte. Den anden variant er den generelle variant – *General Australian*, hvilket er den variant hovedparten af australierne taler i dag (Ammon 2006: 2030). Der er en klar tendens til at flere og flere bruger denne variant, fordi de bevæger sig bort fra både den stigmatiserede brede variant og – på grund af nationalistiske følelser – den kultiverede mere RP-agtige variant. Der er altså en tilnærmelse til den generelle variant, frem for den variant, der anses for at have lav status, men også en tendens væk fra den kultiverede variant, som for australierne forbindes mest med den tidligere kolonimagt Storbritannien, som Horvath (1985) (omtalt i Ammon 2006: 2030) siger i sin undersøgelse om sociolekter i Sydney. Prestigemæssigt ligger den generelle variant midt i mellem den brede og den kultiverede. *Cultivated Australian* er den tydeligst mest prestigefyldte variant og bliver brugt af ca. 10 % af befolkningen – hovedsageligt i de store byer i Australien.

2.3.3.1. Australian Question Intonation

Et intonationsfænomen, der i engelske accenter ofte optræder i spørgesætninger, men i australsk og new zealandsk engelsk også forekommer i slutningen af mange fremsættende sætninger, kaldes *Australian Question Intonation*. Dette fænomen kendetegnes ved, at intonationen går op, og kan opfattes som et udtryk for et forsøg på at fastholde modtagerens opmærksomhed og et tjek på, om modtageren nu også følger med og forstår budskabet (Hughes et al. 2005). Et eksempel på denne form for intonation findes i vores australske talers rejseberetning (lyt til bilag 1), hvor taler 4, Jeff, siger: *"I went on holidays with my wife and two kids."*

2.3.3.2. Jeff

Vores australske taler Jeff er 43 år og kommer fra Sydney i Australien.

Han har en ph.d. i farmakologi fra Københavns Universitet og arbejder som *Medical Writer* i konsulentvirksomheden *Larix* i Ballerup.

Jeff er den australske taler vi benyttede os af til lydoptagelserne og han falder ind under den generelle australske variant, som størstedelen af australiere, som før nævnt, taler.

2.4. RP, irsk engelsk og australsk: forskelle og ligheder

For at give et samlet overblik over nogle af de forskelle og ligheder der er mellem vores tre accenter og dermed også de karakteristika, der ville kunne afsløre over for respondenterne, hvilke lande de respektive talere kommer fra, har vi listet ti sproglige træk og sammenholdt disse med den konkrete tale på optagelserne (se bilag 1,2 og 3).

2.4.1. Generelle fonetiske karakteristika

Tabel 1 – Generelle karakteristika

	KARAKTERISTIKA
1) Rhoticity	Irsk engelsk er – bortset fra Dublin – <i>rhotic</i> , dvs. at <r> bliver udtalt i alle kontekster, og ikke kun foran vokal, som er tilfældet i RP og australsk.
2) /l/	/l/ er lyst (som i dansk) i alle positioner i irsk engelsk. Dette er i modsætning til RP, hvor /l/ er lyst foran vokal og /j/, fx <i>light</i> , <i>value</i> , og mørkt foran konsonanter (undtagen /j/) og pause, fx <i>cold</i> , <i>feel</i> . I australsk er /l/ typisk ret mørkt i alle kontekster.
3) /t/	/t/ mellem vokaler, fx <i>city</i> , <i>meeting</i> , <i>lot of</i> , udtales som [t] i RP, men som [d] i irsk engelsk og australsk engelsk. Dog er det i moderne RP tilfældet at finalt /t/ i højfrekvente ord (<i>that</i> , <i>lot</i> , <i>not</i> , <i>but</i>) ofte udtales med [d] foran vokaler (fx <i>that I</i> , <i>lot of</i> , <i>not a</i> , <i>but a</i>). Stavelsesfinalt lyder /t/ i irsk engelsk ofte som /s/. I RP udtales /t/ ofte med glottal forstærkning ([^ʔ t]) foran konsonant.
4) <th>	<th>-lydene /θ/ og /ð/ (<i>think</i> , <i>that</i> /θɪŋk/ og /ðæt/) udtales som [t] og [d] (/tɪŋk/ og /dæt/) i irsk engelsk. I australsk og RP forekommer disse varianter ikke.
5) <wh>	<wh> udtales ofte som [hw] på irsk engelsk. Dette forekommer ikke i australsk, og i RP høres det typisk kun hos personer, der har fået taleundervisning.
6) FACE & GOAT	Vokalerne i FACE og GOAT er monoftonger i irsk engelsk, har en ret bred diftong i australsk (de lyder lidt som i London-engelsk), og har en lille glidning i RP.
7) MOUTH	MOUTH udtales meget forskelligt i de forskellige dele af Irland, men i Cork, hvor vores taler kommer fra, er første element af vokalen tilbagetrukket og rundet, så <i>now</i> kan lyde som RP <i>no</i> . Til gengæld er første element af vokalen fremskudt i australsk engelsk, så <i>now</i> lyder som det danske ord <i>næve</i> . I moderne RP er den også noget fremskudt (indflydelse fra London-engelsk), dog i mindre grad end i australsk.
8) TRAP	TRAP-vokalen er ret åben i irsk engelsk, og ret lukket i australsk. RP ligger midt imellem. Det vil sige at irsk <i>lack</i> lyder lidt som dansk <i>lak</i> , hvorimod den australske udtale minder mere om det danske <i>læk</i> .
9) ”BATH words”	De ord der normalt går under betegnelsen ”BATH words” (ca. 100 ord hvor <a> forekommer foran en nasal (<i>chance</i> , <i>example</i> , <i>answer</i>) eller hæmmelyd (<i>grass</i> , <i>bath</i> , <i>laugh</i>)) udtales i irsk engelsk typisk med den korte TRAP-vokal (som i amerikansk), men med den lange PALM-vokal i RP. I australsk engelsk varierer dette noget fra sted til sted, men afhænger mest af ordet; oftest bruges TRAP foran nasal, men PALM foran hæmmelyd. Bemærk at PALM er ret fremskudt (som i dansk) både i australsk og irsk engelsk, men ikke i RP.
10) Intonation	Australsk engelsk er karakteriseret ved brugen af stigende intonation til udsagn, hvor RP og andre accenter oftest har faldende intonation i disse kontekster, og kun bruger stigende intonation til spørgsmål. Denne type intonation hedder ”upspeak terminal rise intonation”, men går oftest under navnet ”Australian question intonation”.

(Collins & Mees 2008)

2.4.1.1. Craig, Laurence & Jeff – karakteristika

Nedenfor illustreres de ti træk hos vores tre talere. Næsten alle eksempler er taget fra talernes ferieberetninger (fri tale, Bilag 1).

Tabel 2 – Craig karakteristika

	CRAIG – KARAKTERISTIKA
1) Rhoticity	Non-rhotic. /r/ bliver ikke udtalt i <i>the<u>r</u>e fo<u>r</u>e</i> (two weeks), unfo <u>r</u> tunately, wo <u>r</u> ds, spectacu <u>l</u> a <u>r</u>
2) /l/	/l/ følger reglen i RP: lyst i <i>ho<u>l</u>iday, Sic<u>i</u>ly, tru<u>l</u>y, Ita<u>l</u>ian, <u>l</u>ocal, men mørkt i vo<u>l</u>c<u>l</u>cano, loca<u>l</u> (specialities), unusua<u>l</u> (ones), cutt<u>l</u>e<u>l</u>fish, beautifu<u>l</u> (place)</i>
3) /t/	/t/ følger også et typisk RP-mønster: udtales med glottal forstærkning foran konsonant: <i>go<u>t</u> there, E<u>t</u>na, go<u>t</u> by</i> ; udtales som [t] mellem vokaler midt i et ord: i <i>me<u>t</u>res, bo<u>tt</u>om, communicat<u>ing</u>, risotto</i> , men med [d] i <i>lo<u>t</u> of, bu<u>t</u> also, quite a</i> , hvilket passer med beskrivelserne af ”modern RP”, hvor finalt /t/ foran et ord der begynder med vokal bliver udtalt som [d] i højfrekvente ord.
4) <th>	<th>-lydene som forventet i RP (<i>there, the, that, think</i>).
5) <wh>	<i>wh</i> ile, wh ich udtales med /w/
6) FACE & GOAT	Udtales med en lille glidning, som er normalt i RP, <i>communicat<u>ing</u>, fa<u>m</u>ous, ma<u>d</u>e, loca<u>l</u>s, risotto</i>
7) MOUTH	Første element af MOUTH lidt fremskudt, hvilket er typisk for ”modern RP”: <i>Mo<u>u</u>nt, abo<u>u</u>t, ou<u>t</u></i> som i RP.
8) TRAP	TRAP-vokalen er som i RP: <i>relax<u>ing</u>, tha<u>t</u>, spectacu<u>l</u>ar, ha<u>n</u>d, bla<u>ck</u>, ba<u>ck</u>, spectacu<u>l</u>ar.</i>
9) ”BATH words”	BATH-words. Ingen eksempler i interview.
10) Intonation	<i>Intonation</i> . Intet påfaldende.

Tabel 3 – Laurence karakteristika

	LAURENCE – KARAKTERISTIKA
1) Rhoticity	Accenten er rhotic, dvs. /r/ udtales fx i <i>daughter</i> , <i>Denmark</i> , <i>journey</i> , <i>compartment</i> , <i>German</i> , <i>girls</i> , <i>sister</i> , <i>landmarks</i>
2) /l/	/l/ er påfaldende lyst i alle kontekster: <i>beautiful</i> , <i>girls</i> , <i>meals</i> , <i>child</i> , <i>feel</i> , <i>lifestyle</i>
3) /t/	/t/ udtales som [d] mellem vokaler: <i>city</i> , <i>beautiful</i> , <i>daughter</i> , <i>about a (week)</i> , <i>fascinating</i> , <i>lot of</i> . Ordfinalt lyder /t/ som [s] <i>great</i> (lyder næsten som <i>grace</i>), <i>about (26)</i>
4) <th>	/ð/ udtales som [d]: (<i>went</i>) <i>there</i> , <i>the (train)</i> , <i>there (was)</i> , <i>that's</i> , <i>weather</i> /θ/ udtales som [t], fx i <i>thirty</i> (eksemplet er fra oplæsningen)
5) <wh>	<i>what</i> – Laurence bruger /w/, ikke /hw/
6) FACE & GOAT	FACE og GOAT relativt monoftongale: <i>name</i> , <i>great</i> , <i>train</i> , <i>stayed</i> , <i>famous</i> , <i>ago</i> , <i>show</i> , <i>Michelangelo</i> , <i>go</i> , <i>home</i> .
7) MOUTH	Første element af MOUTH tilbagetrukket: <i>about</i> , <i>around</i> , <i>down</i>
8) TRAP	TRAP-vokalen er ikke så påfaldende åben som i nogen andre irske dialekter: <i>carried</i> , <i>landmarks</i> , <i>fascinating</i> , <i>challenge</i> , <i>pasta</i> , <i>relaxed</i> . (I oplæsningen virker den dog mere åben end i beretningen.)
9) "BATH words"	BATH-words. Bruger PALM-vokal i <i>Bath</i> og TRAP-vokal i <i>dance</i> .
10) Intonation	Ikke noget bemærkelsesværdigt.

Tabel 4 – Jeff karakteristika

	JEFF – KARAKTERISTIKA
1) Rhoticity	Non-rhotic. /r/ bliver ikke udtalt i <i>ap<u>a</u>r<u>t</u>ment, fo<u>r</u>tnight, the<u>i</u>r (language)</i>
2) /l/	/l/ ikke så påfaldende mørkt som i mange andre australske accenter: <i>holidays, whales</i> .
3) /t/	/t/ udtalt som [d], fx <i>bi<u>t</u> of, ou<u>t</u> over, pret<u>t</u>y, abou<u>t</u> it</i>
4) <th>	Både de stemte (<i>the, their, weather</i>) og ustemte (<i>thirty</i>) <th>-lyde er som i RP. (Det sidste eksempel er fra oplæsningen).
5) <wh>	<i><u>wh</u>ere, <u>wh</u>ales, <u>wh</u>en</i> udtalt med/w/.
6) FACE & GOAT	FACE og GOAT relativt brede diftonger <i>Ma<u>y</u>, tra<u>i</u>n, sta<u>y</u>ed, tra<u>i</u>ned, wha<u>a</u>les, o<u>o</u>verlooking, roa<u>o</u>ds, so mo<u>o</u>st</i>
7) MOUTH	Første element af MOUTH fremskudt: <i>hou<u>u</u>se, abou<u>u</u>t</i>
8) TRAP	TRAP-vokalen bliver udtalt med en ret høj vokal: <i>tha<u>t</u> (good), la<u>a</u>nguage, ba<u>a</u>ck</i> , (Bemærk at Jeff også har de typiske, høje vokaler i DRESS og KIT, dvs. at AusE <i>bat</i> lyder som RP <i>bet</i> , AusE <i>bet</i> lyder som RP <i>bit</i> , og AusE <i>bit</i> lyder som RP <i>beat</i> . (Dette høres klart i Jeffs udtale af <i>kept, live, kids</i>).
9) "BATH words"	BATH words: <i>Last</i> med PALM-vokal (som er meget fremskudt, dvs. at et ord som det australsk engelske <i>park</i> lyder som det danske <i>park</i>). <i>France</i> med TRAP-vokalen (passer fint ud fra beskrivelserne).
10) Intonation	Intonation: Mange eksempler på "upspeak": <i>with my wife and two kids, her work, a fortnight, on the top of the mountain, and dolphins</i>

Ud fra ovenstående gennemgang af vores tre accenter, kan vi konkludere, at alle tre talere er gode repræsentanter for hver deres accent. Craigs udtale svarer helt igennem til Modern RP, Laurence taler typisk irsk engelsk, dog er TRAP-vokalen ikke helt så åben som i mange andre irsk-engelske accenter, og han bruger ikke /hw/. Jeff taler typisk *General Australian* engelsk. Det er kun /l/ som ikke er helt så mørkt som hos mange andre australiere.

KAPITEL 3

3. TEORI, SPROGHOLDNINGER – COMPETENCE & SOCIAL ATTRACTIVENESS

Sprogholdninger er et rigt udforsket emne med et væld af forskellige indfaldsvinkler, kerneområder og tilknyttede teorier.

Til vores undersøgelse har vi valgt at tage udgangspunkt i resultater, teori og metode hos en række fremtrædende forskere på området.

3.1. The verbal-guise technique

The verbal-guise technique er en meget udbredt teknik ved udførelse af sprogholdningsundersøgelser. Metoden er en videreudviklet udgave af *the matched guise technique*, som Wallace E. Lambert var en af ophavsmændene til, på McGill University i Canada, tilbage i 1960'erne (Lambert 1967).

The matched guise technique forudsætter, at man har en taler, der mestrer to eller flere varianter, af det sprogområde, man ønsker at undersøge, idet hele pointen er, at det er den samme taler der indtaler den samme tekst på flere forskellige måder. Teksten skal naturligvis oversættes (hvis der er tale om forskellige sprog) eller modificeres (hvis der er tale om accenter inden for samme sprog), så den fremstår så autentisk som muligt. Informanterne bliver naturligvis ikke oplyst om, at det er den samme person, de hører, og ledes dermed til at tro, de hører to (eller flere) helt forskellige personer. I Lamberts tilfælde benyttede han en tosproget taler af engelsk og fransk, da Canada netop har begge disse som officielle sprog, og den reelle evaluering af den talende person baseret udelukkende på sprog er en aktuell og relevant belysning af et samfundsmæssigt paradoks, hvor den fransktalende del af befolkningen rangerer lavere i canadiernes eget ubevidste samfundshierarki (Lambert 1967).

Fordelen ved, at det kun er én og samme person der læser op er, at man så vidt muligt undgår ”forstyrrende elementer” såsom fx en behagelig kontra en skinger stemme. Derudover har man ved oplæsning også fuld kontrol over indholdet af teksten, så der heller ikke på dette område kan tolkes og vurderes på andet end det rent auditive (Agheyisi 1970).

Den store ulempe ved *the matched guise technique* er dog, at man mister en del af den frie tales autenticitet og i stedet risikerer at stå tilbage med en stiv og unaturlig tale (Lambert 1967). En anden ulempe er at man kun kan udforske ganske få accenter eller sprog samtidigt, da en taler normalt kun mestrer et begrænset antal sprog eller varianter af et sprog.

Det er netop dette behov for autenticitet, man imødekommer, hvis man i stedet benytter sig af *the verbal-guise technique* (Cooper 1974). Princippet er det samme som ved *the matched guise technique*, men i stedet for at anvende den samme taler, benytter man forskellige talere med forskellige accenter. Hver taler læser den samme tekst op (eller taler ud fra det samme emne) og herefter beder man et udvalgt panel om, ud fra lydoptagelserne, at evaluere en række personlighedstræk hos talerne, ofte ved hjælp af bipolare *differential semantic* skalaer (afsnit 4.2.) med modsatrettede personlighedstræk, fx uddannet/uuddannet eller troværdig/utroværdig (McKenzie 2006).

The verbal-guise technique har derudover en stor fordel i den fleksibilitet, der ligger i frit at kunne vælge de sprogområder, man har interesse i at undersøge, forudsat, man kan finde talere, der i tilfredsstillende grad matcher hinandens stemmekvalitet (se afsnit 4.3.2.). Dermed undgår man den begrænsning der ligger i kun at kunne benytte talere der til perfektion mestrer minimum to sprog, to accenter osv. Konsekvensen ved denne teknik er dog, at man mister den kontrol der ligger i at benytte samme taler og samme tekst, så det er vigtigt at man gør sit forarbejde grundigt og vælger sine talere og sit taleemne med omhu (McKenzie 2006).

3.1.1. Vores verbal-guise test

Eftersom vores undersøgelse af sprogholdninger inkluderer engelske varianter fra flere forskellige lande frem for varianter inden for et begrænset geografisk felt, vurderede vi, at det ville være noget nær umuligt at finde en enkelt person, der autentisk mestrer både RP-engelsk, irsk engelsk og australsk engelsk. Det naturlige valg af metode til vores undersøgelse har derfor været at benytte *the verbal-guise technique*.

Vi har valgt at basere vores undersøgelse på både en oplæst tekst af to af vores talere (se bilag 2) og en fri fortællingspassage for alle tre talere (bilag 1), da vi dels ønsker at komme så tæt på autentisk tale som muligt (den fri tale), og dels ønsker at teste opfattelsen af talerne under et mere kontrolleret forsøg (oplæsningen).

Oplæsningsteksten er blandt andet valgt ud fra, at den indeholder ord som ”Bath” og ”May”, der for lytteren kan give et fingerpeg om oplæserens herkomst. Karakteristisk for Laurence, vores irske taler, er fx, at han konsekvent udtaler *bath* som [baɪ] (dvs. med en dental lukkelyd), hvilket får det til at lyde som *bat*, hvorimod Jeff, vores australier, har den ”normale” dentale hæmmelyd [baθ]. Jeff har derimod den karakteristiske meget åbne og stærkt diftongerede udtale af FACE-vokalen [fæɪs] hvor ireren bruger en mere monoftongal udtale [fe:s] (se afsnit 2.4.).

Vi valgte at emnet for den frie fortælling skulle være ”ferie”, da en rejseberetning er et emne, de fleste heldigvis kan tale med om og også er noget, hvor der ofte er meget at fortælle. Derudover er det et neutralt emne, der ikke burde give anledning til negative følelsesladede udtalelser, der kunne

risikere at påvirke respondenterne, således at de begynder at dømme taleren ud fra *hvad* han siger, i stedet for *måden* han siger det på.

En del af vores spørgeskema bestod af en række bipolare skalaer (afsnit 4.2.) med et udvalg af personlige egenskaber, der skulle afdække informanternes holdning til talerne inden for kategorierne *social attractiveness* og *competence* (se afsnit 3.4.). Ud over at de listede personlighedstræk skulle repræsentere de nævnte kategorier, var det også vigtigt at holde sig for øje, at informanterne skulle kende og forstå betydningen af de benyttede ord (McKenzie 2006). Vi løste imidlertid de problemer der kunne opstå på dette felt via to pilotforsøg, hvor den feedback vi modtog blandt andet blev brugt på at tilrette vores skalaer, så vi kun havde ord og sætninger med, som vi var sikre på, hovedparten af informanterne kunne forstå (afsnit 4.3.6.).

3.2. Zahn & Hopper - The Speech Evaluation Instrument

På baggrund af tidligere undersøgelser og forsøg med diverse målemetoder i forbindelse med reaktioner, holdninger og evaluering af sprogvarianter, udviklede Zahn og Hopper i 1985 *the Speech Evaluation Instrument* (SEI) (Zahn 1985).

Det overordnede formål med måleinstrumentet var at gøre resultaterne af fremtidige sprogholdningsanalyser målbare og sammenlignelige, ved en ensretning af de parametre hvorpå sprogevalueringerne blev målt. Måleinstrumentet blev dannet ud fra en lang række fællestræk ved forudgående undersøgelser, der alle blev kategoriseret og sorteret, så alle former for gentagelse eller overlapninger blev undgået, således at det kun var de rene variabler vedrørende sprogvariantsholdninger, der var tilbage.

Efter grundig gennemtestning, ved hjælp af en betydelig mængde respondenter, udmundede resultatet i en sprogholdningsmodel der måler evalueringer af talt sprog på tre parametre: *superiority*, *attractiveness* og *dynamism*.

Superiority afdækker talerens intellektuelle status (fx intelligent/uintelligent), kompetencer (fx faglært/ufaglært), sociale status (fx (rig/fattig), sproglig kompetence (fx klar/uklar). *Attractiveness* vedrører talerens sociale og personlige karakter, såsom venlighed (fx venlig/uvenlig) og ærlighed (fx ærlig/uærlig). Sidste faktor *dynamism* har til formål at belyse modtagerens evaluering af talerens sociale virkekraft (fx snakkesaglig/tavs), aktivitetsniveau (fx energisk/doven) og selvpræsentation (selvsikker/usikker).

Zahn og Hopper konkluderer dog selv, at deres måleinstrument ikke udviser den ønskede stabilitet, når undersøgelsen udsættes for krydstests og stikprøver, og at der derfor er baggrund for

videreudvikling, idet modtagernes opfattelse af forskellige talevarianter viser sig at være både mere kompleks og mere omfattende end deres undersøgelse tager højde for.

3.3. Ladegaard – status and competence, personal integrity, social attractiveness og linguistic qualities

Zahn og Hoppers tredelte *Speech Evaluation Instrument* (se 3.2.) er sidenhen blevet brugt i en lang række undersøgelser (fx Cargile 2002; Dailey-O’Cain 2000; Rubin 1992; Rubin & Smith 1990), deriblandt den danske sprogforsker Hans Jørgen Ladegaard i undersøgelsen *National stereotypes and language attitudes: the perception of British, American and Australian language and culture in Denmark* (Ladegaard 1998).

Ladegaards undersøgelse bygger på den antagelse, at respondenter, der præsenteres for et udvalg af taleprøver, vil inddele og klassificere talerne i diverse socialgrupper efter et forholdsvist ensrettet og kategoriseret mønster. Respondenternes, til en vis grad, forudsigelige handlemønstre skyldes blandt andet, at vi har en tendens til mentalt at opdele vores medmennesker i stereotyper, da det på den måde bliver nemmere for os selv at navigere rundt i et hav af sanseindtryk uden at skulle bruge alle vores mentale kræfter på at forstå hvert enkelt individ til bunds.

På baggrund af en anseelig årrække af sprogholdningsstudier, der overvejende peger på, at respondenter, udelukkende baseret på taleeksempler, er i stand til forholdsvis uniformt at karakterisere forskellige talere fra deres eget sprogområde, er det overordnede emne for Ladegaards undersøgelse at vende blikket mod et udvalg af danskeres sociale og kulturelle sprogholdningsværdier, når de bliver bedt om at tage stilling til et udvalg af talere med diverse engelske accenter. Altså en vurdering af danskeres sprogholdninger, når de bliver udsat for et sprogmiljø, som de ikke umiddelbart selv er en naturlig del af.

Det er især forudgående britiske undersøgelser (Giles & Powesland 1975; Edwards 1982; Giles et al. 1990), der, inden for egne rækker, påviser et mønster, hvor standardvarianten af den engelske accent (RP) vurderes højt på status- og kompetenceparametrene, men lavt på de sociale parametre. Dette er i diametral modsætning til de mere landlige engelske accenter, der generelt vurderes højt på de sociale parametre og lavt på status- og kompetenceparametrene. Helt i bund på alle parametre ligger de accenter der repræsenterer ”indre by” - altså byaccenter.

Derudover går Ladegaards undersøgelse i dybden med hvad de underliggende årsager til respondenternes tankemønstre kan være. Tidligere sprogholdningsstudier hælder enten til *the inherent value hypothesis*, hvor visse sprog vurderes positivt, idet de anses som mere æstetiske og korrekte end andre sprog, eller (oftest) til *the imposed norm hypothesis*, hvor det menes, at sprog

udelukkende vurderes på baggrund af tillærte stereotype opfattelser, og altså ikke sprogets lingvistiske egenskaber. *The imposed norm hypothesis* omfatter også *the social connotations hypothesis*, hvor sprog også vurderes ud fra respondentens eventuelle tidligere erfaring med talere af de pågældende sprog eller varianter (Trudgill 1983).

De 96 respondenter i Ladegaards undersøgelse blev udsat for fem forskellige engelske accenter – tre forskellige britiske (RP, Cockney og skotsk), en amerikansk og en australsk accent. Alle talerne er mænd, der er nøje udvalgt med hensyn til stemmematch, således at der ikke er nogen der stikker ud alene ved lyden af hans stemme. De har alle fem engelsk som modersmål og blev alle bedt om at øve og ”omskrive” den samme indholdsneutrale tekst, så det var naturligt for dem selv og deres måde at tale på. Derefter blev de optaget og det er først og fremmest respondenternes reaktion på disse forskellige taleoptagelser, i kategorierne *status and competence*, *personal integrity*, *social attractiveness* samt *linguistic qualities* (status og kvalitet af talerens sprog), der udgør undersøgelsens resultat.

Ladegaard valgte respondenter fra to forskellige grupper, med formodet hvert deres udgangspunkt for forståelse af engelsktalende kulturer for at undersøge, om dette havde nogen betydning for deres evalueringsmønster. De 73 af respondenterne var gymnasieelever fra 3.g med en gennemsnitsalder på 19 år og en kønsfordeling på 74 % kvinder og 26 % mænd. Disse respondenter formodedes at have et begrænset kendskab til engelsk, hvorimod de resterende 23 respondenter alle var engelskstuderende på et af landets universiteter og derfor formodedes at have et mere indgående kendskab til engelsk og engelsktalende lande i det hele taget. De 23 respondenter havde en gennemsnitsalder på 23,4 år og deres kønsfordeling var 78 % kvinder og 22 % mænd.

Foruden eleverne blev også lærerne bedt om at udfylde et spørgeskema omhandlende deres engelskundervisning, især med henblik på at afdække hvorvidt de tilstræber at fremhæve britisk eller amerikansk sprog, kultur og historie i deres undervisning.

Slutteligt analyserer Ladegaards undersøgelse forekomsten af de stereotyper vedrørende engelsktalende kulturer, der eksisterer i Danmark, samt relevansen af *the inherent value hypothesis*, sammenholdt med *the imposed norm hypothesis*, vedrørende sprogholdninger og stereotyper.

Det analytiske fokus i undersøgelsen og Ladegaards hypotetiske udgangspunkt er, at de danske respondenter vil vægte den amerikanske taler mere favorabelt end den britiske og de andre varianter på grund af mediernes massive eksponering af amerikansk sprog og kultur.

Til den første del af undersøgelsen benyttede Ladegaard sig af *the verbal-guise technique*. Derudover bestod undersøgelsen også af et spørgeskema, der omhandler de studerendes mening om britisk og amerikansk kultur samt andre spørgsmål angående deres personlige holdning og kendskab

til engelsktalende lande. De fleste spørgsmål skulle besvares ved hjælp af en talskala (se afsnit 4.2.) fra 1-5, hvortil der også var tilføjet en *don't know*-mulighed, ex. "How would you characterize your English-classes (the teaching you receive)? Very bad 1 2 3 4 5 Very good --- don't know..." (Ladegaard 1998: 272).

Sidste del af undersøgelsen var en læsetest, der skulle afdække hvorvidt respondentens engelske udtale hælder mest imod britisk eller mod amerikansk for at undersøge om dette harmonerer med respondentens svar på præferenceudtale i sidste del af spørgeskemaet.

Selve *verbal-guise*-projektet blev delt op i to dele. Først fik respondenterne et spørgeskema med spørgsmål om deres umiddelbare holdning til talernes *status and competence* (det som Zahn & Hopper kalder *superiority*) og deres *personal integrity and social attractiveness* (det som Zahn & Hopper kalder *attractiveness*). Derefter fik respondenterne et nyt spørgeskema med spørgsmål omhandlende talernes kommunikative kvaliteter, *linguistic qualities* (det som Zahn & Hopper kalder *dynamism*) og også, om de kunne identificere hvor i verden talerne kommer fra.

Til slut blev respondenterne bedt om at udfylde et skema med generelle spørgsmål, der især omhandlede deres personlige interesse for engelsk og engelsktalende lande, deres holdning til den engelskundervisning, de modtager, og hvilken engelsk udtale, de selv tilstræber.

Ladegaard konkluderer på baggrund af undersøgelsens resultater, at de danske evalueringsmønstre af diverse engelske accenter generelt følger de britiske resultater på området. Den af de tre britiske mænd, der taler RP blev vurderet højest af alle de fem talere i kategorierne vedrørende status og kompetence og spørgsmålene vedrørende *måden* at tale engelsk på. RP må derfor også i Danmark anses som den mest prestigefulde af alle engelske accenter. Derimod vurderes RP-taleren lavt i kategorierne vedrørende *personal integrity* og *social attractiveness*. Dette står i skarp kontrast til den skotske, den australske og den amerikanske taler, der alle vurderes højest på deres sociale kvaliteter. Lavest på alle parametre ligger byaccenten Cockney.

Derudover konkluderer Ladegaard, at vurderingerne fra de to grupper af respondenter ligger forholdsvis tæt. Hvilket vil sige, at det tilsyneladende ikke gør væsentlig forskel, om respondenterne har formodet større kendskab til og indsigt i de forskellige engelsktalende lande og kulturer.

Med hensyn til identifikationen af talernes forskellige nationaliteter viste undersøgelsen, at det var amerikaneren, der med størst sikkerhed blev udpeget. Dette stemmer godt overens med Ladegaards forventning om, at der på grund af mediernes daglige eksponering vil være en stor amerikansk genkendelighed. Derefter fulgte RP-taleren, der også blev identificeret af en stor del af respondenterne. Derimod kneb det for respondenterne at identificere de sidste tre talere, og værst så

det ud for den australske taler, der kun blev korrekt identificeret af 8 % af gymnasieeleverne og 17 % af de universitetsstuderende. Dog konstaterer Ladegaard, at selvom størstedelen af respondenterne ikke var i stand til at identificere den australske taler, blev han i den personlige vurdering stadig associeret med typiske stereotype træk såsom "*laid back*" og "*easygoing*".

I forbindelse med den sidste del af spørgeskemaet, vedrørende respondenternes sprogholdninger til britisk versus amerikansk sprog, kultur med mere, samt den engelskundervisning, de modtager, konkluderer Ladegaard, at de 29 respondenter, der gav udtryk for overvejende positive stereotype opfattelser af britisk kultur, opfatter briterne som venlige, men konservative. Respondenterne kan i særdeleshed godt lide sproget og fremhæver også den britiske litteratur, film og historie som meget positive. Konklusionen afliver Ladegaards hypotese om respondenternes favorisering af den amerikanske taler, og det må konstateres, at RP på alle undersøgelsens parametre angående prestige og det ideelle forbillede for udtale, udkonkurrerer samtlige af de andre accenter, inklusiv den amerikanske.

En betragtelig del af de 53 respondenter, der gav udtryk for en overvejende positiv stereotyp opfattelse af amerikansk kultur, finder amerikansk kultur fascinerende og som et spændende multikulturelt samfund i kontrast til det danske samfund, de selv kommer fra. Desuden blev den amerikanske taler også bedømt som den taler, der har den bedste sans for humor.

Ladegaard må dog konkludere, at selvom der i Danmark er stærk indflydelse og transmittering af amerikanske stereotyper via medierne, så har det ingen positiv indflydelse, når det kommer til respondenternes sprogpræference, og forventningen til den amerikanske favorisering bliver derfor ikke opfyldt. Dette, antyder Ladegaard, hænger sammen med den lange tradition på de danske universiteter for at promovere britisk engelsk, hvilket også bakkes op af interview med syv undervisere i forbindelse med undersøgelsen, der alle beretter, at de selv underviser på britisk engelsk.

Ladegaard diskuterer hvordan det kan være, at respondenterne, til trods for at størstedelen ikke har gættet de resterende taleres nationalitet korrekt, alligevel har formået at tilføje nogle klassiske stereotyper til hver enkelt af dem, som fx at vurdere Cockney-taleren længst nede på "den sociale rangstige". Han når frem til, at undersøgelsen ikke understøtter den i tidligere studier ellers meget benyttede *imposed norm hypothesis*, men at respondenterne rammer de klassiske stereotype beskrivelser af de accenter, de ikke geografisk kan placere, på baggrund af en latent underbevidst genkendelse og klassificering.

3.3.1. Vores vs. Ladegaard

På baggrund af Hans Jørgen Ladegaards interessante resultater har vi valgt at følge hans fremgangsmåde, dog med en tilpasset skabelon. Vi har både ændret og tilføjet aspekter hvor det har været relevant for vores udgangspunkt og vores undersøgelse.

Vi har valgt, ligesom Ladegaard (1998), at lave en undersøgelse med ikke-modersmålstalende, der skal tilkendegive deres holdninger i forhold til flere forskellige varianter af engelsk, da de fleste undersøgelser er baseret på forskning inden for modersmålstalende og deres holdning til forskellige engelske varianter.

Vores 156 respondenter hører lydclip med tre forskellige mænd, der alle har engelsk som modersmål, og ud over køn er vores talere udvalgt efter, at de alle er nogenlunde jævnaldrende.

Ligesom Ladegaards respondenter, kan vores også deles op i to grupper med hver deres formodede udgangspunkt for forståelse af engelsk kultur og sprog. Den ene gruppe er på 29 respondenter og er fra det tyske gymnasium i Aabenraa og den anden gruppe på 127 er respondenter fra 3 danske gymnasier på henholdsvis Sjælland og i Sønderjylland. Derudover deler vi også vores respondenter op i andre gruppekonstellationer, således at vi foruden resultaterne fra tyskere versus danskere, også kigger på Jylland versus Sjælland, for at undersøge, om der er signifikante forskelle inden for disse kategorier.

I stedet for et decideret spørgeskema om undervisningen, som det Ladegaard benytter sig af, har vi valgt at interviewe de undervisere, der har været tilknyttet de elever, som vi har fået lov at låne til vores undersøgelse. Vi valgte interviewformen, da det var hurtigere at få klemmt ind i de korte pauser vi havde til rådighed mellem lektionerne, frem for at skulle skabe plads, ro, tid og rum til et decideret spørgeskema.

Ladegaards hypotetiske udgangspunkt adskiller sig fra vores, idet vi ikke har en amerikansk taler med i vores undersøgelse og vi lægger vores fokuspunkt på respondenternes bedømmelse af den formodede velkendte RP-accent sammenlignet med formodede mindre velkendte accenter. Ladegaard lægger vægt på blandt andet at afdække respondenternes bedømmelse af den amerikanske accent, da han formodede, at det ville være den mest positivt bedømte. Det viste sig dog ikke at være tilfældet, og det er blandt andet en af grundene til, at vi ikke har medtaget en amerikansk taler. Den anden grund er, at vi havde svært ved at skaffe en egnet taler.

Vi har valgt at have ét langt spørgeskema, hvori selve *the verbal-guise test* om *social attractiveness and competence* er inkorporeret, i stedet for at dele den praktiske del af undersøgelsen op og have flere forskellige spørgeskemaer. Derudover har vi også spørgsmål angående hver respondents personlige erfaringer, holdninger og præferencer med hensyn til både den enkelte taler og engelsk

sprog og kultur generelt. På denne måde opnår vi et flow i vores undersøgelse, med en vekselvirkning mellem at lytte og udfylde i stedet for kun at udfylde efter at have lyttet. Dette reducerer afbrydelser, uddeling og indsamling af papirer samt giver mest mulig koncentration og ro, hvilket vi anser som en stor fordel.

Ladegaard laver også en læsetest med sine respondenter. Det har vi dog ikke taget med i vores undersøgelse, da vores fokus ikke ligger på præferencen mellem britisk og amerikansk. Vi har dog spurgt ind til hvilken engelsk accent respondenterne generelt foretrækker, men svarene herpå bruger vi til at se på, om svarene stemmer overens med den accent de bliver undervist på eller mest hører i medierne.

3.4. McKenzie – Competence & Social attractiveness

Som nævnt i afsnit 3.2. er Zahn og Hopper i konklusionen på deres undersøgelse selv inde på, at der bør videreudvikles på deres måleinstrument, hvilket leder os hen til den skotske sociolinguist *Robert M. McKenzie*, der har lavet sprogholdningsundersøgelser i Japan, blandt andet ved hjælp af en modificeret udgave af *the Speech Evaluation Instrument*.

McKenzie har foretaget en stor undersøgelse med 558 respondenter, som hedder: *A Quantitative Study of the Attitudes of Japanese Learners towards Varieties of English Speech: Aspects of the Sociolinguistics of English in Japan*. Denne afhandling er bygget op om sprogholdninger, hvor ikke-modersmåltaleres (japaneres) holdninger til seks forskellige varianter af engelsk undersøges. McKenzie bruger fire modersmåltalere, to fra Storbritannien, en med *Glasgow vernacular speech* og en med *Glasgow Standard English*. De andre to modersmåltalere er fra USA, henholdsvis med en *Southern United States English* og en med *Midwest United States English*. Derudover bruger McKenzie to japanske ikke-modersmåltalere af engelsk, hvoraf den ene taler et "*moderately-accented*" japansk engelsk og den anden et "*heavily-accented*" japansk engelsk.

Denne afhandling er spændende i forbindelse med vores egen opgave i den henseende, at McKenzie også, som os, interesserer sig for de ikke-modersmåltalendes måder og evner til at vurdere de forskellige engelske accenter på. Dette gør han ved hjælp af sprogholdninger, og bruger til dette formål de af Zahn & Hoppers (og dermed også Ladegaards) tidligere omtalte begreber *superiority*, *attractiveness* og *dynamism*. McKenzie konkluderer dog blandt andet på baggrund af en yderligere række undersøgelser (fx Giles and Coupland, 1991: chapter 2; Edwards, 1994: 101; Dalton-Puffer et al., 1997: 126; Garrett et al., 2003: 106; Lindemann, 2003: 353), at man med fordel kan slå begreberne sammen og reducere antallet til kun to fremtrædende kategorier, nemlig *competence* og *social attractiveness* (McKenzie 2006).

McKenzie bruger denne anden terminologi i forbindelse med kategorierne *competence* og *social attractiveness* og ligestiller dem med værdierne *social status* og *solidarity*. Vi kommer i vores speciale kun til at operere med begreberne *competence* og *social attractiveness*, for, ligesom McKenzie, at forenkle brugen af begreberne. Edwards siger da også: “*More recent work has suggested, in fact, that two particularly salient evaluational categories account for most of the variance: social status (which is, here, more or less equivalent to competence) and solidarity (roughly combining integrity and attractiveness).*” (1999: 102-103).

3.4.1. McKenzies forskningsspørgsmål

McKenzie har i sin undersøgelse for det første (i forskningsspørgsmål 1) set på, om hans respondenter, de japanske studerende, kunne identificere forskellige varianter af engelsk tale. Dernæst (i forskningsspørgsmål 2) har han undersøgt om de japanske engelskstuderende har forskellige holdninger til standard- over for ikke-standardvarianter og modersmåls- overfor ikke-modersmålsvarianter af engelsk. Det har også været hans mål (i forskningsspørgsmål 3), at undersøge hvordan respondenternes sociale variabler påvirkede deres holdninger til de forskellige varianter. Det fjerde forskningsspørgsmål havde ikke nogen relevans for vores undersøgelse og vil derfor ikke blive omtalt nærmere her. McKenzie ville også forsøge (i forskningsspørgsmål 5) at finde et svar på, hvilke pædagogiske konsekvenser resultaterne havde for valget af lingvistisk(e) model(ler) som bliver anvendt i fremmedsprogsundervisningen i engelsk i Japan. Og til sidst (i forskningsspørgsmål 6) var det hans hensigt at finde ud af hvad de metodiske konsekvenser var.

3.4.2. Vores vs. McKenzies konklusioner

Vi vil i det følgende kigge på de konklusioner, som McKenzie nåede frem til. Vi vil gennemgå de interessante resultater og relatere dem til vores undersøgelse hvor relevant.

3.4.2.1. Forskningsspørgsmål 1

I forbindelse med sit første forskningsspørgsmål, konkluderede McKenzie, at der var store forskelle i respondenternes evne til at placere de seks talere. De var gode til at genkende de to amerikanske varianter i undersøgelsen, men mindre gode til at identificere de to britiske varianter, hvilket forklares ved at respondenterne ikke bliver udsat for disse varianter i dagligdagen. Derudover kom McKenzie frem til, at det der fører til ”genkendelse” af forskellige varianter er en kompleks proces, da der var mange afvigelser fra det generelle mønster, som også var med til at skabe et indtryk af at der var ubevidste ”genkendelsesevner”. Som Stephan (1997: 93) siger, selvom der er blevet gjort forskellige forsøg på at måle modersmålstaleres genkendelsesevner, så ved forskerne på området kun meget lidt om ikke-modersmålstaleres evner til at kunne placere taleres herkomst ud fra deres tale alene¹⁵. McKenzies håb er så, at hans såvel som andres fremtidige undersøgelser vil kunne belyse dette nærmere.

¹⁵ Vores egen oversættelse.

Dette var en af årsagerne til at vi tog variablen ”placering af dialekten” med i vores afhandling, som også bliver brugt af Ladegaard (1998), her sammenfattet af McKenzie (2006: 225): Ladegaard ”found that language learners may be capable of making comparable discriminations between varieties of the target language”. Og Ladegaard (1998: 269) konkluderede, at: ”even though the judges are not native speakers of English, we may assume some degree of familiarity with the accents employed in this experiment¹⁶ since they sometimes appear in the media. It is possible therefore, that the subjects possess some kind of stored, “subconscious information”, based on previously acquired media-transmitted stereotypes”. Denne vinkel er meget relevant for vores undersøgelse, hvor vi vil komme ind på netop den (underbevidste) mediebaserede viden.

3.4.2.2. Forskningsspørgsmål 2

I sit andet forskningsspørgsmål kom McKenzie ved hjælp af en PCA (*principal components analysis*)¹⁷ frem til, at det er dækkende at opdele *competence* og *social attractiveness* i to separate skalaer for at repræsentere vurderingerne af talerne. I tidligere undersøgelser med modersmålstalere, der skulle bedømme *inner circle* varianter (se afsnit 3.4.3 og Figur 3. nedenfor) er forskere på området da også kommet frem til dette, hvorimod de i tidligere sprogholdningsundersøgelser med ikke-modersmålstalere i engelsk, med én undtagelse, ikke har forsøgt at undersøge hvilke kategorier der er mest fremtrædende for de adspurgte. Derfor mener McKenzie, at resultatet i hans egen undersøgelse er interessant, da det illustrerer, at denne inddeling i *competence* og *social attractiveness* også er gældende for japanske respondents vurderinger af sprogvarianter.

3.4.2.3. Forskningsspørgsmål 3

Ved det tredje forskningsspørgsmål valgte McKenzie i sin undersøgelse at indhente baggrundsinformationer om respondenterne, såsom køn, kendskab til engelsk, regional herkomst og selvsvurdering af evner i engelsk, for at kunne måle om og på hvilke måder, disse faktorer kunne have betydning for forskelle i holdningerne til de udvalgte sprogvarianter. Respondenterne blev også bedt om at nævne deres nationalitet, alder, nuværende bopæl og fødested, for at kunne undersøge andre eventuelle variabler, der kunne have nogen betydning for resultaterne. I forhold til disse sociale faktorer blev undersøgelsesmaterialet anset for at være ret homogen.

I forbindelse med respondenternes selvsvurdering af deres engelskevner, kom McKenzie frem til, at der var en tydelig tendens i respondenternes besvarelser af de fire modersmålsvarianter. Ved at

¹⁶ Accenter brugt i Ladegaards undersøgelse: RP, skotsk, cockney, australsk og GA (General American)

¹⁷ http://www.sccg.sk/~haladova/principal_components.pdf_ Tilgået d.1.10.2012.

inkludere japanernes opfattelse af deres eget engelskniveau kunne han se nærmere på om denne faktor kunne kædes sammen med en velvilje til at kommunikere og holdninger til at lære sproget, som tidligere undersøgelser har påvist (2006: 103). Her er det for os interessant, i forbindelse med selvvurdering af engelskkundskaber, at se på om der er en sammenhæng mellem viljen (holdningen) og evnen til at kunne forstå sproget. I McKenzies undersøgelse var det de respondenter der havde et højere engelskniveau, som var mest positivt stemte over for de fire modersmålstalere, når man sammenlignede dem med respondenterne der havde et lavere niveau.

McKenzie konstaterede også, at tidligere direkte kontakt med engelsk, hvor respondenterne skulle have opholdt sig mindst tre måneder i et engelsktalende land, var udslagsgivende for respondenternes evalueringer af de fire modersmåstaleres *competence*, da resultaterne viste, at det var over for disse varianter, de var mest positivt stillede.

Dette resultat stemmer overens med den undersøgelse Dalton-Puffer et al. (1997) foretog i Østrig, hvor engelsk studerendes sprogholdninger til modersmåls- og ikke-modersmålsvarianter blev undersøgt. De konkluderede, at: *"Among the native accents the respondents prefer the one with which they are most familiar"* (1997: 126) på baggrund af, at der var en overvejende præference for RP og at respondenterne udviste negative sprogholdninger i forhold til deres egen ikke-modersmåls engelskaccent.

I forbindelse med *social attractiveness* var der ingen nævneværdige tendenser ud fra resultaterne. De sociale variabler: køn, selvvurdering af engelsk, tidligere engelsk indflydelse og regional herkomst, gav ikke nogen mulige forklaringer på de måder respondenterne opfattede talernes *social attractiveness*.

Afslutningsvist viser det sig, at jo bedre eleverne bliver til et sprog, desto mere ligner deres holdninger modersmåstalerne, hvilket også er blevet understreget af Eisenstein (1982) i en undersøgelse blandt engelskelever i New York. Det er, som McKenzie siger, ikke så overraskende, da en del sprogholdningsundersøgelser på det socialpsykologiske område har påvist, at individer tilegner sig holdninger, der imiterer andre menneskers holdninger (2006: 234).

3.4.2.4. Forskningsspørgsmål 4

Ved det fjerde forskningsspørgsmål beskæftiger McKenzie sig bl.a. med ikke-modersmåstaleres holdning til japansk-engelske varianter, og her adskiller McKenzies undersøgelse sig en del fra vores, da vi ikke har nogen ikke-modersmålsvarianter, altså dansk-engelske varianter, med i vores undersøgelse.

3.4.2.5. Forskningsspørgsmål 5

Det femte forskningsspørgsmål er dog interessant for os, da vi ligeledes beskæftiger os med dette aspekt. McKenzies hovedfokus i undersøgelsen var at måle japanernes sprogholdninger i forhold til engelske varianter, men han ville også gerne være med til at oplyse undervisere og politikere om de valg, der kunne være relevante at tage med hensyn til de lingvistiske modeller der med gavn kunne anvendes i engelskundervisningen i både Japan og andre lande.

Det hidtidige mål med hensyn til at tilegne sig engelsk har været, at man så vidt muligt skulle tilpasse sig en standardvariant, især med hensyn til udtalen (Jenkins 2000: 5). I Japan valgte man som undervisningsvariant RP før anden verdenskrig og GA¹⁸ efter 1945, altså et historisk og kulturelt begrundet valg. Dette er også tilfældet i Danmark, hvor det er RP, der bliver efterstræbt som undervisningsvariant, hvilket vi, i form af vores lærerinterview kan bekræfte, da fem ud af seks lærere er britisk-orienterede i deres undervisning og blot én er amerikansk-orienteret (se bilag 4).

Tendensen i dag går generelt hen imod en opblødning af dette stringente valg af variant, da Erling (2004) fx har fundet frem til en imponerende viden om engelske varianter blandt engelskstuderende på et universitet i Berlin. Hun konkluderede, ud fra sin undersøgelse, at der burde være *“an opening up to the teaching of (at least awareness of) other varieties of English outside the US and the UK.”* (2004: 218).

3.4.2.6. Forskningsspørgsmål 6

Ved forskningsspørgsmål seks kommer McKenzie ind på det metodiske område af undersøgelsen, hvor han konkluderer, at den kvantitative tilgang, som han har brugt i sin undersøgelse, har været med til at tydeliggøre respondenternes sprogholdninger, i forhold til de uklare resultater tidligere kvalitative og mindre kvantitative undersøgelser er kommet frem til.

Han vælger bevidst kvinder som talere, da han vil ud af trenden med kun at bruge mandlige talere, og i håbet om at *“focus on female speech may help redress this gender imbalance.”* (2006: 97).

I forbindelse med “genkendelse” bemærker McKenzie *“given the complexity of what was found to constitute “recognition” of a variety of English amongst the learners in the present study, the inclusion of a variety recognition question in the research instrument is of vital methodological and theoretical importance when conducting attitude research amongst non-native speakers.”*

McKenzie når frem til, at der er fordele ved at medtage ikke-standardvarianter ud over standardvarianterne af *inner circle* engelsk i en undersøgelse med ikke-modersmålstalere såvel som modersmålstalere.

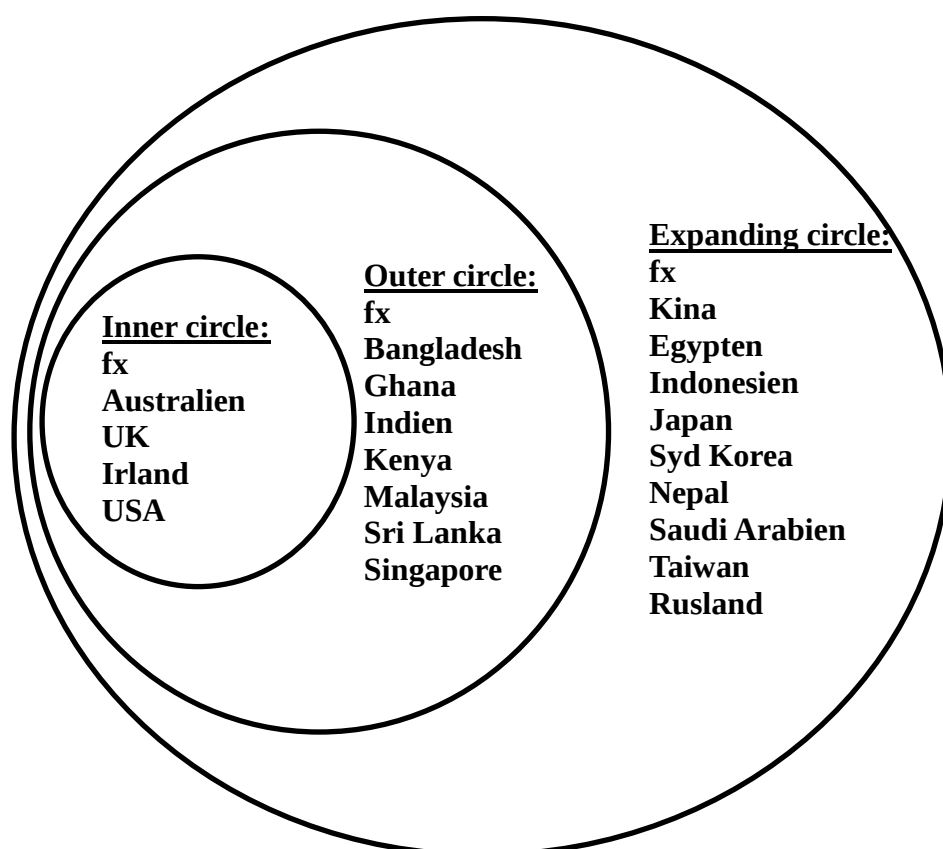
¹⁸ GA = General American

3.4.3. "Englishes"

McKenzie benytter sig af *Kachrus Concentric Circles of English*, som kategoriserer de "Englishes" der eksisterer, som hjælpemiddel til at opdele engelsk i forskellige grupper. Denne opdeling er et meget omdiskuteret område, som vi ikke vil fokusere på her, ud over kort at opridse, hvordan McKenzie anvender cirklerne. I den inderste cirkel kan man se de lande som har engelsk som modersmål, fx England, Australien. I den næste cirkel er det de tidligere engelske kolonier med engelsk som andet sprog der er repræsenterede, fx Indien og Singapore. I den tredje udvidede cirkel kan man finde de lande, der har engelsk som fremmedsprog, fx Japan eller Danmark.

McKenzie (2006: 249) mener ud fra sin undersøgelse af japaneres sprogholdninger til forskellige varianter af engelsk at kunne konkludere, at der er flere fordele ved at have ikke-standard varianter med i sprogholdningsforskning, ud over standardvarianterne af hans såkaldte *inner circle English* (McKenzie, 2006: 3), da det giver et bedre overordnet billede af de forskellige sprogholdninger, og specielt for denne undersøgelse, et bedre indblik "*into the evaluative dimensions upon which Japanese learners' evaluations of varieties of English tend to be located.*" (McKenzie 2006: 249).

Vi har arbejdet på en lidt anden måde end McKenzie, ud fra de muligheder der var inden for rammerne af specialet, da vi hovedsagelig har anvendt talere fra *the inner circle*. Vi mente, at det, ud over blot at udsætte eleverne for de meget eksponerede varianter af standardengelsk (RP og/eller GA)¹⁹, også ville være hensigtsmæssigt at, konfrontere dem med engelsk fra nogle af de øvrige engelsktalende lande inden for *the inner circle*, fx australsk og irsk engelsk, som for mange

Figur 3: Kachru's *Concentric Circles of English*²⁰

fremmedsprogslever i engelsk, er meget lidt velkendte. Det er gavnligt at udsætte dem for disse accenter tidligt i deres engelskundervisning, for at øge opmærksomheden på de mange forskellige varianter af engelsk og dermed gøre det lettere for dem at navigere blandt varianterne i fremtiden; dette gælder både uddannelsesmæssigt, i arbejdsmæssig sammenhæng eller feriemæssigt, når de skal færdes i en global verden iblandt en stor diversitet af mennesker og dermed, højst sandsynligt, vil få brug for deres engelskkundskaber. For at understrege det gavnlige ved eksponering af engelsk for eleverne, siger Canagarajah (2006: 26), at "*A proficient speaker of English today needs to shuttle between different communities, recognizing the systematic and legitimate status of different*

¹⁹ Ga = General American

²⁰ McKenzie (2006) (ex. adapted from Kachru 1996: 2)

varieties of English [...] To be really proficient in English in the postmodern world, one has to be multidialectal". Derfor vil en introduktion til forskellige accenter givetvis gavne den enkelte fremmedsprogs elev i engelsk med hensyn til deres bevidsthed om de forskellige "Englishes" og dermed fremme deres evne til hurtigt at kunne sætte sig ind i nye accenter.

KAPITEL 4

4. METODE & AFGRÆNSNING

I det følgende kapitel vil vi skitsere hvilken type opgave vi har valgt at skrive og vil derefter gennemgå vores metoder for udførelsen af undersøgelsen.

4.1. Videnskabsteori

Rent videnskabsteoretisk har vi i vores afhandling valgt at skrive en empirisk opgave, der indeholder en kvantitativ undersøgelse. Det har vi gjort ved at opstille nogle analysespørgsmål ud fra den eksisterende forskning. Det empiriske grundlag for afhandlingen indeholder tre lydoptagelser, seks lærerinterview (hvoraf fem er optaget)²¹, to pilottests og en spørgeskemaundersøgelse med 156 respondenter, hovedsageligt udformet som en *verbal-guise test*. Udgangspunktet for undersøgelsen er først og fremmest Ladegaards (1998) og til dels også McKenzies (2006) undersøgelser (se kapitel 3).

4.2. Vores skalaer og spørgsmålsvarianter

I vores undersøgelse var det som udgangspunkt en *bipolar semantic differential scale*, udviklet af Charles Osgood (1957)²², som vi benyttede os af i spørgeskemaet. Men hvor Zahn & Hopper i deres undersøgelse brugte antonymer (eller modsætningsord) i hver ende af skalaen, endte vi med at bruge en *semantic differential*-lignende skala, hvor antonymet var underforstået altså fx ”Denne person lyder autoritær” hvor ”ikke-autoritær” er underforstået i og med at besvarelserne uenig/meget uenig må betyde at respondenterne finder taleren ikke-autoritær. Årsagen til dette var, at vores pilottestpersoner, i vores første spørgeskemaudkast ikke syntes at vores antonymer var reelle modsætninger, fx ivrig – tilbageholdende eller selvsikker – usikker. Se i øvrigt afsnit 4.3.6. om ændringer på baggrund af pilottesten.

Denne form for skala er afledt af en *Likert scale*, udviklet af Rensis Likert i 1932²³, hvor man har et spørgsmål om et emne og så forskellige svarmuligheder. I en Likert skala finder man som

²¹ Den ene lærer kunne vi pga. tidsbegrænsning ikke nå at få lavet et lærerinterview med, men vi fik mundtligt spurgt ind til hendes accentpræference o. lign.

²² The semantic differential (SD) is a technique developed during the 1940s and 1950s by Charles E. Osgood to measure the meaning of language quantitatively.

<http://www.srmo.sagepub.com/view/the-sage-encyclopedia-of-social-science-research-methods/n905.xml> Tilgået d.2.10.2012.

²³ His doctoral research dealt with a wide-ranging set of attitudes, interrelating student attitudes toward race and international affairs; it was published in 1932 as “A Technique for the Measurement of Attitudes.” <http://www.amstat.org/about/statisticiansinhistory/bios/LikertRensis.pdf> Tilgået d.1.10.2012

underspørgsmål *Likert scale items*, som udgør de enkelte elementer der bliver spurgt ind til, som i vores undersøgelse, fx ”Denne person lyder autoritær”. Der findes forskellige måder at opstille en Likert skala på. Den måde vi her har valgt, er i form af *Likert scale items* med 4 punkter (*meget enig, enig, uenig, meget uenig*) og en *ved ikke-løsning*²⁴. Disse *Likert scale items* er såkaldte *variabler*, som inden for statistikken udgør en målelig egenskab²⁵. I vores undersøgelse er seks variabler relateret til faglighed og status (*competence*), og seks er brugt med henblik på at få holdningsresultater inden for sociale færdigheder og social status (*social attractiveness*).

Flere steder brugte vi derudover en talskala i form af en 1-5 skala, for at variere mellem forskellige slags spørgsmål og skalaer. Dette var også årsagen til at vi havde et antal *ja, nej, ved ikke*-spørgsmål samt afkrydsningsspørgsmål (fx spørgsmål 10), og en del udsagnsspørgsmål. Alt sammen for at få de bedst mulige svar fra respondenterne og for at udfyldningen af skemaet ikke skulle blive for ensformigt.

4.3. Metodeforsøg

Vi vil i det følgende redegøre for metodeforsøget i forbindelse med vores undersøgelse og vil nedenfor komme ind på de praktiske elementer vedrørende empiriindsamlingen samt beskrivelse af selve feltarbejdet.

4.3.1. Udformning af spørgeskemaet

Vores spørgeskema blev udarbejdet ud fra forskellige eksperter (Boolsen 2004 og Fowler 1995) forslag i forhold til udbyttet ved de forskellige spørgeskemamodeller.

Det resulterede i et spørgeskema, som var en sammensætning af forskellige slags spørgsmål, såvel åbne som lukkede og skalaspørgsmål, for at opnå den bredest mulige gevinst. Hovedparten af spørgsmålene var dog lukkede spørgsmål, for nemmere at kunne afkode resultaterne og derudover for at gøre det lettere at bearbejde svarene statistisk.

Først i skemaet var der en række faktuelle spørgsmål vedrørende respondenterne selv. Vi spurgte til respondenternes alder, køn og modersmål, for at have forskellige parametre, i form af disse nominale data²⁶, at arbejde med når vores overordnede data var blevet analyseret. Dette ville give os mulighed for at gruppere svarene på forskellige måder og lave krydsreferencer og dermed få belyst

²⁴ Se afsnit 4.3.4. for nærmere beskrivelse af *ved-ikke*-rubrikken.

http://samfnustxb.systime.dk/index.php?id=59&tx_systimeglossary_pi1%5Bcharacter%5D=v&cHash=4c81e2631dc0c97cc3ede20fd94044b6 Tilgået d. 15.6.2012.

²⁶ Nominal data (split-variable) deler op i køn, landsdel o. lign. og karakteriseres af at der kun er et forudbestemt antal udfald.

http://www.asb.dk/fileadmin/www.asb.dk/omasb/organisation/administration/ikt/analyticsgroup/forresearchers/quickstart/fileexplorer_fetchfile.aspx-file-10030.pdf Tilgået 18.8.2012.

flere aspekter. Vi spurgte også ind til enkelte ting vedrørende respondenternes sproglige baggrund for at kunne danne et billede af deres personlige forudsætninger.

I anden del af spørgeskemaet afspillede vi oplæsningen af den ene ikke-rigsmåltaler i den ene landsdel og den anden ikke-rigsmåltaler i den anden af os udvalgte landsdel. Vi afspillede den irske taler Laurence på Sjælland, da vi på forhånd havde fået at vide at to af klasserne i Roskilde havde været på studietur til netop Irland og vi ville undersøge om det havde nogen indflydelse på genkendelsesevnen. Jeff, taleren fra Australien afspillede vi så i henholdsvis Aabenraa og Haderslev, for at se hvor godt de forstod ham og om der var en forskel i forståelse ved oplæsningerne, når de kun hørte en af talerne.

Mange troede, at vi havde brugt 4 forskellige talere, som vi også kaldte dem i spørgeskemaet: taler 1 var oplæsningen – Jeff i Jylland og Laurence på Sjælland, efterfulgt af de tre rejseberetninger af Craig, Laurence og Jeff. Det at mange mente at der var tale om forskellige personer er et tydeligt tegn på at de ikke havde gennemskuet at vi brugte samme talere til oplæsning og beretningen.

Det spændende ved opdelingen var at undersøge, om respondenterne forstod de to ikke-RP-accenter, og i så fald, hvor godt de forstod dem. Det var interessant at finde ud af, om de kunne placere taleren og hans hjemland ud fra oplæsningen, da tidligere undersøgelser har vist, at det er sværere at gætte en persons herkomst, når denne person læser op frem for ved fri tale, da mange af de afslørende træk som fx ordvalg går tabt, når der er tale om en præfabrikeret og statisk tekst (Van Bezooijen 1997). Respondenterne skulle besvare nogle forståelsesspørgsmål vedrørende teksten og spørgsmål rettet mod genkendelsen af herkomsten, forståelsen af accenten og holdningen til den. Slutteligt var der et åbent spørgsmål, hvor respondenterne kunne beskrive deres indtryk af måden taleren talte på, som nævnt ovenfor, for at se, om der var konsistens i respondenternes opfattelse af talerens accent og måde at tale på.

I tredje del af spørgeskemaet blev der spurgt til respondenternes forståelse af indholdet i interviewoptagelserne af de tre accenter og dermed til forståelsen af den afspillede accent, hvilket var årsagen til at vi i denne del brugte kognitive spørgsmål, som fx *"Har du hørt denne engelske dialekt før?"*. Endvidere spurgte vi hvorvidt respondenterne selv mente de forstod accenten og deres kvalificerede gæt på hvor taleren stammer fra. De sidste to spørgsmål vedrører respondenternes holdning til accenten, som fx *"Hvad synes du om denne måde at tale engelsk på?"*

I fjerde del af spørgeskemaet er der en lang række spørgsmål i forbindelse med begreberne *competence* og *social attractiveness* (se afsnit 3.4.). Som tidligere nævnt, adskiller vores undersøgelse sig fra flertallet af tidligere undersøgelser ved at vi undersøgte holdningerne til hvad

der for respondenterne er et fremmedsprog. Ud over RP var der to engelske varianter, som man ikke hovedsageligt hører i Danmark, hvor man er mere fortrolig med de britiske og amerikanske standardvarianter. Spørgsmålene var delt op i 12 spørgsmål på vores Likert lignende skala, fulgt op af tre spørgsmål med forskellige valgmuligheder og endelig var der otte *ja, nej, ved ikke*-spørgsmål. Dermed blev der i denne del udelukkende brugt lukkede spørgsmål.

I femte og sidste del blev respondenterne spurgt om nogle generelle ting vedrørende deres personlige holdninger til forskellige engelske accenter, også de engelske accenter, som ikke var med i forsøget. Dette skulle give os et overblik over de præferencer som respondenterne havde i forhold til hvilken engelsk accent de helst hører talt og hvilken accent de efterstræber, når de selv taler engelsk.

4.3.2. Lydoptagelser

For at kunne gennemføre vores projekt, skulle vi bruge nogle eksempler på forskellige engelske accenter. Vi valgte, som tidligere nævnt (i afsnit 2.3.), tre personer fra forskellige engelsktalende lande til vores optagelser. Hvor McKenzie (2006), som noget nyt inden for denne form for forskning, valgte at bruge kvindelige talere, benyttede vi, som tidligere forskere, os udelukkende af mænd, mest fordi det umiddelbart var mandlige talere, der stod til vores rådighed. Vores antagelse var at det ikke var afgørende om talerne var mænd eller kvinder, men snarere at de alle tilhørte samme køn. Dette var for at sikre at deres stemmer ville lyde mere sammenlignelige og dermed give den mest objektive respons. Vi ville udelukke at det blev kønsfaktoren der var udslagsgivende for respondenternes holdninger.

Engelsk var i alles tilfælde deres modersmål og blev i samarbejde med vores specialevejleder, ud fra accentspecifikke træk, betegnet som karakteristiske for en australsk, en Modern RP og en irsk accent (se kapitel 2 om accent).

Lydoptagelserne blev foretaget med en diktafon af mærket Roland, R-05 Wave/MP3 Recorder. Optagelserne var emneopdelt således, at vores talere først læste en af os udvalgt tekst op. Denne tekst var neutral i forhold til talernes herkomstland og intet i denne tekst burde afsløre for respondenterne, hvor talerne kom fra.

I de efterfølgende optagelser lod vi de tre talere berette om en privat ferieoplevelse, som skulle være en rejse de havde foretaget til et, for forsøget, neutralt land, med andre ord, et ikke-engelsktalende land; de fik besked på ikke at nævne direkte, hvor de selv kom fra. Vi havde givet talerne en liste med spørgsmål, så de tre beretninger ville ende med at være forholdsvis ens, i forhold til hvad de fortalte hvornår i beretningen. Denne fremgangsmåde havde endvidere den fordel, at vi på denne måde undgik at afbryde taleren med spørgsmål og vi fik dermed en sammenhængende lydoptagelse.

De tre udvalgte accenter var i første omgang en britisk accent, der kunne defineres som RP, en irsk accent fra Cork og en australsk accent fra Brisbane. Desværre viste det sig i første ombæring, at manden med den australske accent havde en alt for kultiveret accent i forhold til hvad vi skulle bruge til vores undersøgelse. Kultiveret australsk lyder som RP (afsnit 2.3.3.), og det første pilotforsøg viste at han nemt blev forvekslet med en brite. Vores RP-taler blev af specialvejlederen vurderet til at være kendetegnende for Modern RP (Collins & Mees 2008: 4-5) og i den kontekst ville forskellen blive for lille, især i betragtning af, at vores respondenter var gymnasieelever, som formodentlig ikke har nok baggrundskendskab til at kunne bedømme de forskellige engelske varianter.

Efterfølgende fandt vi endnu en taler med australsk accent, fra Sydney, som viste sig at være brugbar i vores forsøgssammenhæng. Hans accent kunne kategoriseres som *General Australian* og lå dermed fint i midten mellem den brede og den kultiverede australske accent, som beskrevet i afsnit 2.3.3. Vores formodning var derfor, at respondenterne nemmere ville kunne høre forskel mellem ham og vores taler med RP accent. Da vi bl.a. ville undersøge, om der var forskellige holdninger til forskellige accenter og om der var forskel på evnen til at forstå de forskellige accenter, var det vigtigt, at der var en hørbar forskel på de tre varianter. Vi forsøgte at finde personer, der alle talte "*educated English*" inden for hver deres accent, så det ikke var det at den ene havde en bred accent og den anden en meget kultiveret accent, der kunne forårsage elevernes forskellige holdninger til accenterne.

4.3.3. Respondenter

Vores respondentgruppe består, som tidligere omtalt (i afsnit 3.3.1.) af en gruppe gymnasieelever fra gymnasier på Sjælland og i Jylland. Respondenternes gennemsnitsalder er 18,0 år (se bilag 6) og de er alle sammen gymnasieelever der går i henholdsvis 2. g. (74 %) og 3.g (26 %). Jyderne kommer nærmere egnsbestemt fra Sønderjylland, den ene gruppe fra Haderslev og den anden gruppe fra det tyske gymnasium, Deutsches Gymnasium für Nordschleswig, i Aabenraa. Det forekom os interessant at undersøge om eleverne i Aabenraa, der hovedsageligt har tysk som modersmål og dansk som 2. (eller måske endda 3.) sprog, ville adskille sig fra de "ægte" danske elever. De andre gymnasieklasser stammer fra to forskellige gymnasier på Sjælland, som begge er beliggende i Roskilde.

Da alle eleverne har gennemgået en folkeskoleuddannelse eller noget tilsvarende og efterfølgende 2-3 år gymnasial uddannelse, burde det have givet dem et godt sprogligt grundlag, da man i Danmark begynder med engelskundervisning i 3. klasse. Eleverne der stammer fra Tyskland starter

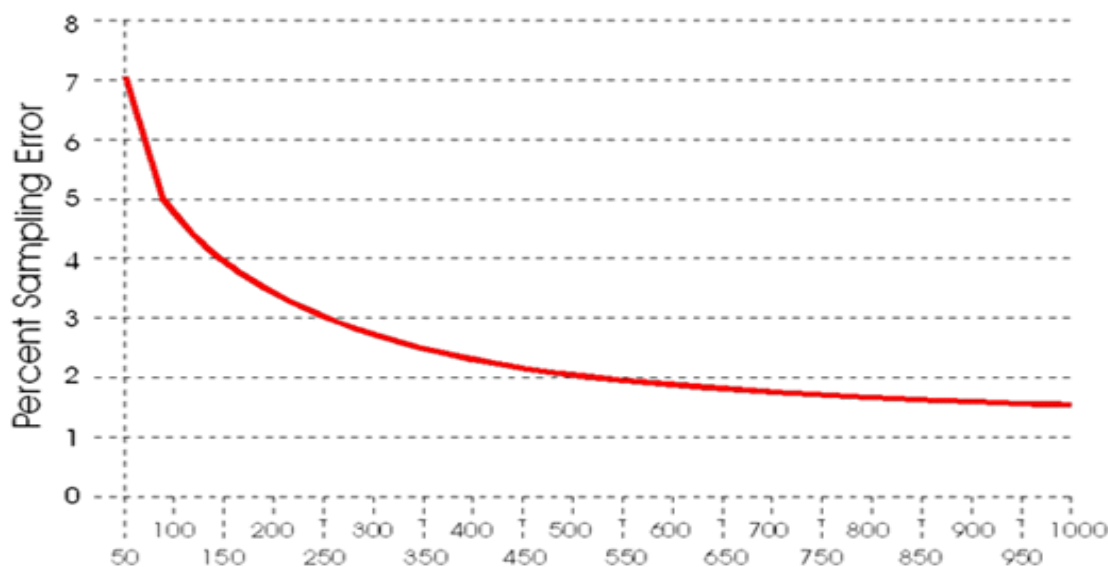
også med engelsk i 3. klasse²⁷. Dermed kan man umiddelbart, ud fra deres lige lange engelskundervisningsforløb forvente, at både danskerne og tyskerne har en lige god forståelse, dog med det forbehold at medierne muligvis kan gøre en forskel (se afsnit 4.5).

Vi vurderede (ud fra bl.a. Ladegaards undersøgelsesstørrelse på 96 respondenter og nedenstående figur for stikprøvestørrelser), at det totale antal respondenter på 156, var nok til at give et retvisende billede af hvor meget eleverne forstår de forskellige engelske accenter i 2.g./3.g. Det burde oven i købet, ud fra deres 2.g.s/3.g.s engelskniveau, være nok til at give et billede af deres sprogholdninger, altså hvorvidt respondenterne kan vurdere de talendes faglige og sociale kompetencer.

4.3.4. Stikprøvestørrelse

Ud fra hvad Stamp og Mikkelsen (2008: 9) siger, er det stort set umuligt at sætte en magisk grænse for, hvor mange respondenter der er ”nok” for en undersøgelse, da det afgørende for antallet af respondenter er selve analysebehovet, som igen er forskelligt for hver enkel undersøgelse.

Jo flere respondenter jo bedre, i forhold til at lave statistiske beregninger, da det ved et lille antal svar fx 10-15, kan være svært at uddrage brugbare konklusioner.

Figur 4. *Marginal Sampling Error* ved stigende stikprøvestørrelser

For at understrege dette viser vi ovenstående figur. Den faldende kurve skal forstås således, at der fra 50 til 150 respondenter er et meget kraftigt fald i *Sampling Error* (fejlmargen i stikprøver) fra 7

²⁷ Sprogundervisningen i Slesvig-Holstens skoler starter med grundskolens 3. klassetrin og to timers engelskundervisning om ugen. Engelskundervisningen fortsættes i det videre skoleforløb. Alle elever har mindst 7 års, og alt efter skole, maksimalt 11 års engelskundervisning.
<http://www.fehmarnbelt-portal.de/dk/uddannelse/sprogundervisning/> Tilgået d.28.9.2012.

% til ca. 4 %. Øges antallet af respondenter derimod fx fra 500 til 550, så falder *Sampling Error* kun ganske lidt, ca. 0,1 %. Det er dermed de første respondenter, som er de "vigtigste". Det betyder altså, at har man allerede interviewet 500, så er det ikke så afgørende om man interviewer 50 respondenter mere, som det gør hvis man kun har interviewet 50. (Stamp & Mikkelsen 2008: 10).

Vi forsøgte at gøre vores undersøgelse repræsentativ inden for de udvalgte respondenter ved at være omhyggelige med udvalgsmetoden, idet "*Udvalg kan foretages efter flere metoder, og den valgte metode har konsekvenser for de konklusioner, der lader sig formulere.*" (Boolsen 2004: 67). Til vores undersøgelse valgte vi at bruge et klyngeudvalg af personer, som inden for målgruppen af gymnasieelever var bevidst udvalgt.

Et klyngeudvalg består af en gruppe personer, frem for et enkelt individ, som gerne skal være alsidigt sammensat med hensyn til det, man vil undersøge. Disse klynger kan være sammensat på flere forskellige måder, fx systematisk, bevidst eller tilfældigt. Vores udvalg var bevidst. Vi havde besluttet at der skulle være to gymnasier fra Sjælland og to fra Jylland. I Jylland skulle det ene gymnasium være et med elever fra det tyske mindretal. Vi havde også besluttet at eleverne skulle komme fra 2. g. eller 3.g. Samtlige elever deltog, så inden for det bevidste valg, deltog hele populationen.

4.3.5. Dataanalyse

I forbindelse med dataanalysen, ved overvejelsen af brug af statistiske metoder, valgte vi procentberegning som metode²⁸.

For alle spørgsmål laves der en observation af en binomialfordelt stokastisk variabel med n antal respondenter og en ukendt sandsynlighedsparameter. Procentsatsen vil så være afgørende for om resultatet for det pågældende spørgsmål er retvisende. Formlen for udregning af fejlmargen er: $\sqrt{(p * (1-p/n))}$ hvor p = den procentvise besvarelse og n = antal respondenter (Andersen, Gabrielsen, Kousgaard & Milhøj 2001).

Vores stikprøvestørrelse på 156 respondenter var generelt ikke stor nok til, i alle tilfælde, at kunne verificere vores resultater med henblik på at kunne repræsentere en samlet population, i vores tilfælde, gymnasieelever i Danmark.

Ved dataanalysen blev det tydeligt, at "Alle"-delen repræsenterede det mest præcise resultat for den samlede population, da alle resultater lå under en fejlmargen på ca. 4 % (se afsnit 4.3.4.). I modsætning til "Alle"-resultaterne var de "tyske"-resultater mere usikre, da flere resultater her

²⁸http://www.asb.dk/fileadmin/www.asb.dk/omasb/organisation/administration/ikt/analyticsgroup/forresearchers/quicksart/fileexplorer_fetchfile.aspx-file-10030.pdf Tilgået d.1.10.2012

havde en fejlmargen over 9 %. Dette skyldes det lave antal respondenter i den tyske gruppe, hvor der kun er 29 respondenter, hvilket øger usikkerheden betydeligt, som man kan se i figuren ovenfor. For at belyse dette kan vi fx tage spørgsmål 74 ”Lyder Jeff hjælpsom?” (se bilag 6), hvor resultatet, udregnet på baggrund af ovenstående formel, for ”Alle”-delen er på 3,2 % ved meget enig/enig og for samme resultatet ved den ”tyske”-del er det på 9,0 %. Dette understreger jo lavere respondentstørrelse, jo større vil fejlmarginen være, hvilket er lig med større usikkerhed for repræsentativiteten.

4.3.6. Pilottests

For at teste designet af spørgeskemaet foretog vi et pilotforsøg, hvor vi valgte respondenter inden for samme målgruppe, nemlig gymnasieelever. Vi ville sikre, at alle spørgsmål var forståelige inden det rigtige forsøg fandt sted. Vi endte med at gennemføre to forskellige pilottest, da vi til den første var interesserede i at høre, om der var opklarende spørgsmål, vi skulle tage hånd om, eller eventuelle ændringsforslag. Efter afsluttet pilottest havde vi selv en del idéer til ændringer. Vi gennemførte derfor endnu en pilottest for at være helt sikre på, at vi nu havde fået afpudset småfejl og rettet meningsforstyrrende udsagn i tilstrækkelig grad. Som Merete Boolsen siger: *“FORETAG ALTID EN FORPRØVE; hvis alle spørgeskema-forfattere prøvede at besvare deres egne spørgsmål eller foretog en prøveundersøgelse, hvor andre besvarer spørgsmålene, ville man i metodelitteraturen have knap så mange eksempler på ”what not to do”.*” (Boolsen 2004: 43).

I den første pilottest brugte vi to gymnasieelever fra 3.g til at lytte til vores lydoptagelser og udfylde spørgeskemaet. De havde begge to uddybende spørgsmål til spørgeskemaet og små forslag til ændringer. Ud fra deres kommentarer, foretog vi et antal ændringer i spørgeskemaet. Vi udskiftede fx begrebet ”varianter” med ”dialekter”. Grunden til at vi valgte ordet dialekter i stedet for det korrekte ord accenter i spørgeskemaet, var for at undgå, hvad vi oplevede i pilottesten, nemlig at accent blev opfattet i den folkelige forstand og dermed gav resultater som ”svensker” der taler engelsk. Vores spørgsmål, ”Hvilke sprog taler I derhjemme?” ændrede vi til ”Hvilket sprog taler I i dit barndomshjem?”, da der i gymnasiet allerede er nogle som er flyttet hjemmefra.

Til vores nye udgave af forsøget, besluttede vi ikke at bruge Laurence og Jeff på samme måde som i første pilotforsøg, hvor vi afspillede hver af de tre taleres oplæsning tre gange og efterfølgende hver af de tre taleres rejseberetning to gange hver. I den nye udgave valgte vi kun at afspille vores australske talers oplæsning i de to gymnasier i Sønderjylland og den irske talers oplæsning i gymnasierne i Roskilde (se afsnit 4.3.1.). Da meningen med afspilningen af oplæsningen var at finde frem til respondenternes forståelse af taleren, gav det ikke mening at afspille tre taleres oplæsning af den samme tekst, da indholdet af teksten ville blive tydeligere for hver gang den blev hørt. På den nye måde ville vi bedre kunne bedømme elevernes reelle forståelse af de to ikke-standard engelske accenter. Denne ændring gjorde, at vi rent praktisk måtte ændre i brødteksten til

oplæsningsdelen at det kun var én mand med engelsk som modersmål og ikke tre. En ekstra fordel ved dette var at forsøget kunne afvikles på kortere tid. Forskere er opmærksomme på at respondenter har sværere ved at opretholde koncentrationen i en længere undersøgelse og at de derfor bliver mere ligeglade med deres svar i den sidste fase. ”If researchers work to keep surveys shorter [than 20 min.], it will not only help ensure response quality, but it will also make for more motivated and responsive respondents.”²⁹

I vores pilottest blev vi også gjort opmærksomme på, at vi skulle understrege, at det var tre forskellige mænd fra tre forskellige lande, da det så ud til at eleverne vurderede flere af dem til at være englændere.

Efterfølgende tilføjede vi to forståelsesspørgsmål, for at få et bedre billede af elevernes forståelse samt en *ved-ikke*-rubrik for at være sikre på at respondenterne ikke bare undlod at svare eller overså spørgsmålet, men rent faktisk ikke kunne forstå hvad der blev sagt eller ikke havde et svar på spørgsmålet. Der findes i denne sammenhæng det fænomen, som bliver kaldt *central tendency bias*, som er en tilbøjelighed til at vælge det ”sikre” svar i midten af skalaen. Hvis der fx er fem svarmuligheder, har folk tendens til at vælge den tredje. Dette har vi med fire muligheder (meget enig, enig, uenig, meget uenig) og *ved ikke*-rubrikken forsøgt at undgå. Denne metode er desværre heller ikke ufejlbarlig, da der kan være en tendens til at vælge den nemme løsning og svare *ved ikke*. Men vi foretrak alligevel denne *ved ikke*-rubrik frem for en midterkategori, da det er et aktivt valg at skrive *ved ikke* og disse besvarelser derfor ville kunne tages ud som irrelevante for analyseresultaterne.

Vores pilottestpersoner var ikke helt sikre på hvad vi mente, når vi bad dem om at: ”*Beskriv(e) hvordan du synes, taleren lyder:*”, så derfor valgte vi at omformulere sætningen og tilføjede også et eksempel for at gøre det mere indlysende, hvad det var vi ønskede: ”*Beskriv hvordan du synes, taleren taler – fx: han hvisker:*” (se bilag 5). Dermed håbede vi på at få respondenterne til at give nogle kommentarer om talerens måde at tale på, om han mumlede, talte for hurtigt, talte for lavt, osv. Dette kunne efterfølgende være med til at forklare nogle forståelsesvanskeligheder hos lytteren ved resten af besvarelsen af denne talers optagelse eller måske endda tydeliggøre nogle sprogræk hos taleren, som respondenterne kunne beskrive.

Da det, efter vores pilottest, viste sig at være nødvendigt at foretage forholdsvis mange ændringer i vores spørgeskema, og vi derudover også havde optaget en ny australier, besluttede vi os for at

²⁹ http://www.surveysampling.com/ssi-media/Corporate/white_papers/SSI_QuestionLength_WP.image Tilgået d.2.10.2012.

foretage endnu en pilottest. Vi mente, at vi dermed ville kunne bekræfte, om vi nu var kommet frem til en god løsningsmodel i forhold til både den australske accent og selve udformningen af spørgeskemaet.

Til den anden pilottest brugte vi lidt flere respondenter, for at få et bedre billede af deres indtryk af spørgeskemaet i sin helhed. Vi havde denne gang 5 pilottestpersoner, som alle var danske gymnasieelever fra 1.g.

De adspurgte havde efterfølgende næsten kun positive kommentarer til spørgeskemaet. De syntes, at både spørgsmålene og sproget generelt var nemme at forstå. Der var dog lige et par enkelte forslag til ændringer.

Vi blev i løbet af pilottesten også selv opmærksomme på nogle mulige forbedringer og især tilføjelser til vores indledende kommentarer. Vi besluttede at placere vores spørgsmål vedrørende kendskab til engelske accenter (som stod på sidste side) på samme side som de indledende spørgsmål. Dette var for at give eleverne nogle accenteksempler og idéer til hvilke accenter de efterfølgende afspillede accenter kunne være.

Vi nummererede også alle spørgsmålene, da vi ved at se på andre spørgeskemaer opdagede, at dette ville gøre det nemmere ved senere gennemgang og analyse at referere til spørgsmålene.

Det blev også tydeligt af pilottesten, at der var en vis forvirring angående sproget man skulle besvare spørgsmålene på, da spørgeskemaet var på dansk og lydoptagelserne var på engelsk. For nogle af eleverne var det åbenbart nærliggende at svare på engelsk, når de hørte den engelske tekst. Derfor valgte vi i de indledende informationer at gøre opmærksom på, at det var op til respondenterne selv, hvilket sprog de skrev på, så der ikke skulle opstå tvivl under besvarelsen.

4.4. Spørgeskemaforløb i gymnasierne

Generelt forløb vores spørgeskemaundersøgelse uden forhindringer i de otte gymnasieklasser vi besøgte. Eleverne var interesserede og samarbejdede velvilligt med at udfylde vores spørgeskemaer, hvilket gør at vi har en høj besvarelsesprocent.

Vi valgte selv at være til stede ved udfyldelsen af spørgeskemaerne på de forskellige gymnasier, da vi mente, at vi, ved selv at kunne fremlægge spørgeskemaerne, med mundtlige introducerende instrukser, kunne undgå en del tvivlsspørgsmål og derudover også øge svarprocenten til fordel for den videre analyse. Denne fremgangsmåde ville også sikre, at vi kunne tage de udfyldte spørgeskemaer med, med det samme, og dermed have resultaterne lige ved hånden.

4.4.1. Lærerinterview

Inden vi fremlagde spørgeskemaet for respondenterne, optog vi et lille interview med elevernes lærere, hvor vi stillede nogle spørgsmål om lærernes egen sproglige baggrund inden for engelsk og

deres brug af accent i klassen. Dette skulle bruges som baggrundsinformation til hvilket fokus der var i elevernes undervisning mht. de forskellige engelske accenter og hvilken accent de hovedsageligt hører i undervisningen i form af lærerens egen accent. Vi fulgte her Ladegaards fremgangsmåde (Ladegaard 1998: 255) (se afsnit 3.3.) og kunne se idéen i at få lærernes accentpræference med ind over, ud over at have bekendtgørelserne til læreplanerne som Undervisningsministeriet fastsætter som udgangspunkt.

Disse læreplaner³⁰ så vi på, for at give os et bedre billede af hvad der fra Undervisningsministeriets side bliver udstukket som rettesnor for undervisningen i gymnasierne, og hvor meget vægt der fra deres side bliver lagt på at skulle undervise inden for de forskellige områder af engelsktalende lande. Lærerne tager disse som udgangspunkt, men har derudover frie tøjler mht. tekster og deres egne interesser og ikke mindst deres personlige accent. Derfor vurderede vi, at det var relevant at få den enkelte lærers accent noteret, så vi evt. kunne sammenholde den med vores resultater fra spørgeskemaerne.

³⁰ Undervisningsministeriets hjemmeside – læreplaner:
[http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Gymnasiale-uddannelser/Studieretninger-og-fag/Studentereksamen-\(stx\)/Laereplaner-paa-stx](http://www.uvm.dk/Uddannelser-og-dagtilbud/Gymnasiale-uddannelser/Studieretninger-og-fag/Studentereksamen-(stx)/Laereplaner-paa-stx) Tilgået d. 1.10.2012.

4.5. Medieundersøgelse

For at få et yderligere indblik i vores respondents engelske berøringsflade, foretog vi en miniundersøgelse over udbuddet af engelske programmer i fjernsynet i henholdsvis Danmark og Tyskland.

Vi kiggede nærmere på fjernsynsprogrammerne i en uge (uge 35) for 2 af de store nationale tv-kanaler i Danmark (DR1 og TV2) og Tyskland (Das Erste og ZDF). Formålet var at kortlægge, hvor meget engelsksproget tv, der bliver sendt på de pågældende kanaler i løbet af en tilfældig uge, og dermed illustrere, hvor meget engelsk sprog og kultur fra engelsktalende lande, de fleste tyskere og danskere bliver eksponeret for gennem medierne, i dette tilfælde fjernsynet.

Tabel 5 – TV

	DR1 Procentdel af programmer på engelsk af samlet sendeflade	TV2 Procentdel af programmer på engelsk af samlet sendeflade	Das Erste Procentdel af programmer på engelsk af samlet sendeflade	ZDF Procentdel af programmer på engelsk af samlet sendeflade
Mandag den 27/8-12	49 %	39 %	8 %	8 %
Tirsdag den 28/8-12	38 %	35 %	0 %	10 %
Onsdag den 29/8-12	45 %	38 %	6 %	0 %
Torsdag den 30/8-12	35 %	31 %	0 %	6 %
Fredag den 31/8-12	49 %	46 %	15 %	0 %
Lørdag den 01/9-12	43 %	46 %	18 %	19 %
Søndag den 02/9-12	35 %	38 %	17 %	18 %
Gennemsnit	42 %	39 %	9 %	9 %

31

Vi kan på baggrund af de gennemgåede tv-programmer konkludere, at sendefladen af engelske udsendelser er væsentligt større på de danske kanaler end de tyske, og danskerne derfor som udgangspunkt har bedre forudsætninger for dagligt at høre autentisk engelsk. Der er naturligvis også mulighed for både at leje film og hente programmer fra internettet, men da mønsteret formodentlig vil gentage sig her, med at danskerne hører originalsproget og tyskerne vælger de eftersynkroniserede programmer, kan vi konkludere, at danskerne alt i alt må formodes, at have bedre forudsætninger for at forstå og tale engelsk end tyskerne.

³¹ For en nærmere gennemgang af programfladen og udregning, se bilag 7.

KAPITEL 5

5. ANALYSE & RESULTATER

I dette kapitel gennemgås resultaterne for undersøgelsen. Først præsenteres resultaterne for alle respondenter samlet. Dernæst undersøger vi om der er forskel på respondenterne fra Jylland og Sjælland. Endelig ser vi på om de tysktalende elever adskiller sig fra de dansktalende.

Oprindeligt ville vi også analysere respondentgruppens svar opdelt efter køn (hovedparten af respondenterne er kvinder, 69 %, og mændene udgør de resterende 31 %). Formålet var en forventning om en eventuel kønssolidaritet, således at de mandlige respondenter ville bedømme talerne mere positivt, end de kvindelige respondenter (Ladegaard 1994), men ved gennemgang af besvarelseserne viste det sig, at der ikke var den store forskel i de mandlige overfor de kvindelige besvarelser, derfor har vi allerede på nuværende tidspunkt valgt ikke at fokusere analysen yderligere på disse.

5.1. "Alle"

Vores "Alle"-analyse er baseret på de svar vi fik på vores spørgeskema af de i alt 156 respondenter, fordelt på 8 klasser, fra fire gymnasier og fra to forskellige landsdele i Danmark.

Resultaterne for oplæsningen med Laurence som taler 1 og Jeff som taler 1, bliver gennemgået adskilt nedenfor i afsnittet om "Jylland/Sjælland" (se afsnit 5.2.1.) og er derfor ikke en del af "Alle"-analysen.

De tre forskellige ferieberetninger blev afspillet én ad gangen med pause imellem og respondenterne blev under hver afspilning bedt om at udfylde de spørgsmål i spørgeskemaet, der knyttede sig til de respektive beretninger. Lydfilen blev kun afspillet én gang. Vi svarede generelt kun på praktisk opklarende spørgsmål.

5.1.1. Forståelse

I de følgende afsnit gennemgår vi kort spørgsmålene i spørgeskemaet, opridser de analysespørgsmål, vi har brugt til første del af analysen og derefter følger analysen af alle respondenternes samlede "forståelsesbesvarelser". Analysen falder i to dele – først en kronologisk gennemgang af besvarelseserne i spørgsmål 21 til 49 og derefter en krydssammenligning, hvor vi kigger nærmere på en eventuel årsagssammenhæng.

5.1.1.1. Gennemgang af spørgeskemaet (spørgsmål 21-49)

De tre indledende spørgsmål (spørgsmål 1-3) er generelle spørgsmål der vedrører respondenternes biodata (alder, køn og klassetrin).

Vi har ikke brugt spørgsmål 4-10 direkte i vores analyse, men vi har brugt svarene til at give os et indtryk af respondentens sproglige og kulturelle bagland. Vi har ”lært dem bedre at kende” gennem disse spørgsmål og blandt andet også fået et fingerpeg, om der er nogle af respondenterne, der har særlige forudsætninger (eller ikke) for at svare på resten af spørgsmålene i spørgeskemaet.

Vi kan fx se, at respondent nummer 78 er en af de 36 af 156 respondenter, der har alle forståelsesspørgsmålene for taler 2, 3 og 4 korrekt (på nær spørgsmål 41 og 42 – se afsnit 5.1.1.3.1.). Derudover er han en af de fire, der ud over korrekt forståelse ydermere også har kunnet placere alle tre talere (2, 3 og 4) geografisk korrekt. Kigger vi nærmere på respondentens baggrund kan vi se, at han har en skotsk far, har talt både dansk og engelsk i barndomshjemmet, har boet i Sydafrika i to år samt været i mange andre engelsktalende lande. Derudover har han markeret et kendskab til samtlige af vores listede accenter i spørgsmål 10, hvilket alt i alt må formodes at give ham en særlig god forudsætning for at svare korrekt på især forståelsesspørgsmålene.

Kigger vi derimod nærmere på respondent 46 kan vi se, at selvom hun har en australsk far, har hun kun talt dansk i sit barndomshjem, boet i Danmark hele sit liv, været en til to måneder i alt i engelsktalende lande og kun kendskab til tre af vores listede accenter (britisk, amerikansk og australsk). Hun har svaret korrekt på forståelsesspørgsmålene i tilknytning til oplæsningen (taler 1), som i hendes tilfælde var Jeff. Hun har dog ikke kunnet placere ham geografisk. Derudover har hun kun alle Craigs forståelsesspørgsmål korrekt i talernes ferieberetninger, men har ikke kunnet placere ham geografisk. Måske har hun slet ikke boet eller talt engelsk sammen med sin far, hun har i hvert fald kun svaret, at hun har talt dansk i sit barndomshjem (spørgsmål 8) – i dette tilfælde har det under alle omstændigheder ikke været en fordel, at have en forælder fra et engelsktalende land i forhold til besvarelsen af spørgeskemaet.

Kigger vi generelt på de 44 respondenter der enten har en udenlandsk far, mor, eller begge forældre, kan vi se, at de i de respektive forståelsesspørgsmål (spørgsmål 21-25, 31-35 og 40-44) har en korrekt svarprocent på kun 11 %. Denne procentdel er en del mindre end de 111 respondenter der udelukkende har danske forældre, hvor den korrekte svarandel på forståelsesspørgsmålene er 27 %. Længere henne i undersøgelsen kan vi dog konstatere, at ”tyskerne” (og dermed også dem med tyske forældre) generelt har en dårligere svarprofil end resten af respondentgruppen, hvilket da også konstateres her. Hvis vi trækker de tyske forældre (enten mor, far eller begge) fra de 44 respondenter, er der 18 tilbageblevne respondenter hvor den ene eller begge forældre er

udlændinge, og her er den korrekte svarprocent nu 28 %, hvilket er meget lig procentsatsen for respondenterne med danske forældre.

Vi kan derfor konstatere, at det for vores undersøgelse, generelt ikke er en fordel at have udenlandske forældre (og slet ikke tyske), hvorfor vi ikke vil komme mere ind på respondenternes forældrebagland i den videre analyse.

Det præcis samme mønster gør sig gældende når vi kigger på det antal respondenter, der har boet i udlandet sammenlignet med dem, der har boet i Danmark hele livet. Den korrekte svarandel for de 31 respondenter, der har boet i udlandet er 13 %, og for de 124 der kun har boet i Danmark, er den korrekte svarprocent 25 %. Trækker vi så de respondenter, der har boet i Tyskland fra de respondenter der har boet i udlandet, er vi nede på 12 respondenter, og ud af dem har 33 % alle forståelsesspørgsmål korrekt, hvilket kun er en anelse flere, end dem, der altid har boet i Danmark.

Spørgsmål 10 har til hensigt at finde frem til hvor bredt respondenterne selv føler, deres kendskab til engelske accenter er. Ved gennemgangen af alle resultaterne viste det sig at der var 27 % der mente at kunne genkende 1-3 af de 8 nævnte accenter (amerikansk, sydafrikansk, britisk, irsk, skotsk, australsk, canadisk og sydstatsamerikansk) i spørgsmål 10. 66 % mente, at de kunne genkende 4-7 af varianterne og meget få, kun 8 ud af de 156. (5 %) respondenter, mente at kunne genkende alle 8 accenter. 1 % svarede *ved ikke* og 1 % havde *manglende besvarelse*.

5.1.1.2. Analysespørgsmål for spørgsmål 21 til 49

For at systematisere vores besvarelser, har vi formuleret nogle overordnede analysespørgsmål, som vedrører spørgsmål 21 til 49 i spørgeskemaet.

- 1) Hvor stor en procentdel af respondenterne har besvaret alle forståelsesspørgsmål for den enkelte taler korrekt?
- 2) Hvor stor en procentdel har hørt accenten før?
- 3) Hvor gode vurderer respondenterne selv at deres forståelsesevner af hver af accenterne er?
- 4) Hvor stor en procentdel af respondenterne er i stand til at placere accenterne?
- 5) Hvilken af de tre accenter kan respondenterne bedst lide?
- 6) Hvordan vurderer respondenterne at talerne taler (taler de tydeligt, mumler de, eller taler de hurtigt)?

5.1.1.3. Analyse - Forståelse del 1

I den første del af analysen har vi koncentreret os om at finde frem til nogle resultater der kunne give os et overordnet billede af respondenternes forståelse af de engelske varianter, når samtlige besvarelser tælles sammen

Spørgeskemaet er talt op således, at vi ved manglende besvarelse enten har talt de tomme besvarelser med under *ved ikke*-rubrikken hvor muligt, eller givet dem en selvstændig optællingsrubrik kaldet ”Manglende besvarelse”.

5.1.1.3.1. Forståelse

Ved de tre ferieberetninger udgør forståelsesspørgsmålene for talerne henholdsvis spørgsmål 21-25, 31-35 og 40-44. Spørgsmålene er ens for hver af de tre talere (bortset fra spørgsmål 35, hvor vi spørger ”Hvilke aktiviteter foretog taleren sig?” i stedet for som i spørgsmål 25 og 44 ”Hvilke seværdigheder nævner taleren?”). Talerne har haft samme stikordsoplæg og derfor kommer de overordnet ind på de samme emner. Vi vurderede at det ville være en fordel at spørgsmålene var så ens som muligt, idet respondenterne dermed hurtigere kunne blive fortrolige med spørgsmålene og bruge energien på at lytte, frem for at orientere sig i spørgeskemaet.

Ved gennemgangen af svarene blev vi dog opmærksomme på, at Jeff slet ikke nævnte svaret på spørgsmål 41 angående hvordan han kom til Nice og vi valgte derfor at tælle både *ved ikke*-svarene og dem der decideret havde skrevet ”*Det sagde han ikke*” med til de rigtige besvarelser. Derudover viste det sig, at kun 19 ud af de 156 respondenter åbenbart kender ordet ”*fortnight*”, som Jeff bruger som svar på spørgsmål 42 angående hvor længe ferien varede. Vi skønnede at vi var nødt til at tage højde for at de ikke kendte ordet, da den manglende forståelse ikke afspejler at de ikke var i stand til at forstå udtalen, men skyldes manglende viden. Ordet er ikke et specielt australsk udtryk, men et udtryk der i princippet også kunne have været brugt af både en irer og en brite. Det er altså ikke *måden* ordet udtales på, respondenterne ikke forstår, men slet og ret selve *udtrykket*, og derfor talte vi *ved ikke*-svarene som rigtige. Havde vi i stedet kun medregnet korrekte svar på spørgsmål 42, ville kun 16 respondenter (hvilket svarer til 10 %) have besvaret samtlige forståelsesspørgsmål rigtigt. Hvis vi derimod i stedet havde taget spørgsmål 42 helt ud, ville 109 respondenter (hvilket svarer til 70 %) pludselig have alle Jeffs forståelsesspørgsmål korrekt. Begge løsninger vurderede vi ville give et skævt billede af virkeligheden med en for dårlig forståelsesprocent ved den ene løsning og for høj ved den anden, hvilket var grunden til, vi valgte den ovennævnte løsning.

Følgende procentdel af respondenterne har alle forståelsesspørgsmålene for den enkelte taler korrekte:

Tabel 2. Procentvis fordeling af forståelse af de tre talere

	Craig (spørgsmål 21-25)	Laurence (spørgsmål 31-35)	Jeff (spørgsmål 40-44)
Alle forståelsesspørgsmål korrekte	77 %	75 %	35 %

Det er her bemærkelsesværdigt, at selvom alle *ved ikke*-svarene er blevet betragtet som korrekte ved to af Jeffs forståelsesspørgsmål (spørgsmål 41 og 42), så er han alligevel tydeligvis den af de tre talere, som respondenterne har haft sværest ved at forstå. Til gengæld ligger både Craig og Laurence meget ens (med Craig som den der er blevet forstået allerbedst) og det er faktisk kun 2 procentpoint (eller 3 respondenter), der skiller de to.

5.1.1.3.2. Kendskab

Spørgsmål 26, 36, 45 vedrører respondenternes kendskab til talernes forskellige accenter og her er procentdelen af respondenter, der mener at have hørt de respektive accenter før som følger:

Tabel 3. Procentvis fordeling af svarene på kendskab til forskellige accenter

	Craig (spørgsmål 26)	Laurence (spørgsmål 36)	Jeff (spørgsmål 45)
Har hørt accenten før	79 %	53 %	42 %

Tallene viser med al tydelighed, at næsten 80 % mener at have hørt Craigs accent før, efterfulgt af Laurences accent med lidt over halvdelen af respondenterne, og til slut Jeffs accent, med kun lidt over 40 %. Dette resultat er ikke så overraskende, da vores medieundersøgelse (se afsnit 4.5 + bilag 7) tydeligt gav et billede af, at der bliver vist flere engelske fjernsynsprogrammer, end australske og irske både i Danmark og i Tyskland.

5.1.1.3.3. Selvvurdering

I spørgsmål 27, 37 og 46, går besvarelsen ud på at vurdere egne forståelsesevner på en skala fra 1-5, i forhold til de tre taleres accenter. Vi har valgt at dele respondenternes selvvurdering op i ”rigtig god forståelse”, som består af de besvarelser der er markeret med 1, ”god forståelse” som er markeret med 2 eller 3, og ”dårlig forståelse” som er markeret med 4 eller 5.

Tabel 4. Procentvis fordeling af svarene på respondenternes vurdering af deres egne forståelsesevner med hensyn til de tre talere

	Craig (spørgsmål 27)	Laurence (spørgsmål 37)	Jeff (spørgsmål 46)
”rigtig god forståelse”	62 %	22 %	10 %
”god forståelse”	32 %	68 %	63 %
”dårlig forståelse”	5 %	9 %	25 %
Manglende besvarelse	1 %	1 %	2 %

Resultatet viser tydeligt, at det er Jeff, respondenterne selv vurderer, de har sværest ved at forstå, da en fjerdedel har vurderet sig selv til at have ”dårlig forståelse” af hans accent. Craig er den taler,

respondenterne selv vurderer, de forstår bedst, idet over halvdelen har svaret, de selv vurderer, at de forstår ham ”rigtig godt”. Vi kigger nærmere på hvordan dette korresponderer med resultaterne for Jylland sammenlignet med Sjælland i afsnit 5.2.2.3.

5.1.1.3.4. Placering

Ved spørgsmål 28, 38 og 47 skulle respondenterne forsøge at placere hvilket land, talerne kommer fra ud fra deres accent. De fik mundtligt at vide af os, i forbindelse med afspilningen af accenterne, at de tre talere har engelsk som modersmål og kommer fra et engelsktalende land. Vi har kun talt de svar med *et* (korrekt) land med til de korrekte svar, dvs. de svar hvor det korrekte land var nævnt sammen med andre ukorrekte lande, er ikke talt med som korrekt svar. Resultatet viser følgende procentdele af alle respondenter:

Tabel 5. Procentvis fordeling af svarene på placering af de tre talere

	Craig - England (spørgsmål 28)	Laurence - Irland (spørgsmål 38)	Jeff - Australien (spørgsmål 47)
Korrekt placering af land	59 %	22 %	24 %

Dette resultat viser at respondenterne er mest sikre med hensyn til at placere vores RP-taler Craig, hvor næsten 60 % af respondenterne udpeger det korrekte land. Resultatet for Laurence og Jeff ligger meget tæt op ad hinanden. Her er det kun lidt under en fjerdedel der er i stand til at sige hvor disse talere kommer fra.

5.1.1.3.5. Måde

De næste resultater gælder spørgsmål 29, 39 og 48, som belyser hvad respondenterne synes om de tre taleres måde at tale engelsk på, på en skala fra 1 til 5. Resultaterne af besvarelserne har vi delt op i ”rigtig godt” ved optællingen af markeringerne ved 1, ”godt” ved 2 eller 3, og ”dårligt” ved markeringerne 4 eller 5.

Det procentvise resultat er som følger:

Tabel 6. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på deres måde at tale på

	Craig (spørgsmål 29)	Laurence (spørgsmål 39)	Jeff (spørgsmål 48)
”rigtig godt”	35 %	6 %	5 %
”godt”	60 %	77 %	60 %
”dårligt”	1 %	13 %	31 %
Manglende besvarelse	4 %	3 %	4 %

Som det kan ses af tallene, er Craigs måde at tale engelsk på, den af de tre forskellige afspilninger, som respondenterne suverænt bedst kan lide, idet han scorer højest i kategorien med ”rigtig godt” og endvidere scorer 60 % i ”godt”-besvarelsene. Laurence og Jeff ligger bemærkelsesværdigt langt efter Craig. I den højeste kategori scorer Laurence og Jeff nogenlunde ens (med ca. 5 % over for 35 % for Craig) men i kategorien ”godt” ligger Laurence højere end Jeff.

I bunden ligger Jeff, hvor en tredjedel af respondenterne giver udtryk for, at de synes decideret ”dårligt” om hans måde at tale engelsk på.

Vi kan derfor konstatere at den talers måde at tale engelsk på, respondenterne synes bedst om, er Craig. Det er faktisk kun 1 respondent, der synes ”dårligt” om Craigs måde at tale engelsk på og dette har vedkommende markeret med en 4’er på skalaen. Craig har altså derfor slet ingen 5’ere i dette spørgsmål.

5.1.1.3.6. Beskrivelse

I spørgsmål 30, 39a og 49 blev respondenterne bedt om at beskrive hvordan de synes, at taleren taler. Vi fik mange forskellige besvarelser på dette spørgsmål (og mange svar fra den enkelte respondent for hvert af spørgsmålene), som fx at Craig taler ”velartikuleret” og ”flydende”, Laurence taler ”snøvet” og ”langsomt” og Jeff taler ”drevent” og ”bøvet”, men det iøjnefaldende var dog, at der ved hver taler var ét dominerende adjektiv, respondenterne brugte til at beskrive hver af de tre talere. Ved optællingen har vi valgt at fokusere på dette enkelte beskrivende ord for hver taler, både for overskuelighedens og begrænsningens skyld.

Det ord der bruges mest om Craig og hans måde at tale på (spørgsmål 30), er ”tydeligt”. Det ord der overvejende bruges om Laurence (spørgsmål 39a) er at han ”mumler” og ordet der hovedsageligt knyttes til Jeff (spørgsmål 49) er, at han taler ”hurtigt”.

Ved selve optællingen har vi talt disse tre ord op for alle talerne, hvilket for nogens vedkommende blev til 0, hvilket dog også har relevans, da det er interessant, at slet ingen har nævnt de ord, som er blevet nævnt i stor stil ved de andre talere.

Tabel 7. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på hvordan de synes de taler

	Craig (spørgsmål 30)	Laurence (spørgsmål 39a)	Jeff (spørgsmål 49)
Taler tydeligt	51 %	8 %	4 %
Mumler	0 %	37 %	10 %
Taler hurtigt	3 %	0 %	12 %

Som det kan ses af tallene er der ingen af respondenterne, der har nævnt, at de synes, at Craig mumler, tværtimod, har mange givet udtryk for, at de synes, hans accent er let forståelig. Der er heller ingen, der giver udtryk for, at de synes, Laurence taler hurtigt (som det fremgår af vores data i bilag 6, er der faktisk en del, der mener, at han taler langsomt). Jeff har lidt mere spredte kommentarer, men at han taler hurtigt er den mest gennemgående kommentar skarpt efterfulgt af, at han mumler. Vi har ingen belæg for det, men vi har på fornemmelsen at det generelt, og ikke kun i vores undersøgelse, ofte er tilfældet at folk siger at en taler mumler hvis de ikke kan forstå ham. Det er muligvis en form for selvforsvar, men ud over at det selvfølgelig kan være rigtigt at en person taler utydeligt eller mumler, skyldes denne reaktion sandsynligvis at vores respondenter er mindre fortrolige med accenten.

5.1.1.3.7. Delkonklusion

Opsummerende kan vi sige, at Craig er ham af de tre talere, som respondenterne forstår bedst. Det overraskende ved vores resultat er dog, at forståelsen af Laurence ligger så tæt op ad Craig og det kun er 2 procentpoint der skiller dem ad. Samtidig ligger Jeff helt i bund hvad forståelsen angår, og væsentligt langt fra de andre to.

Det er også Craigs accent, flertallet af respondenter mener, at de har hørt før. Laurence kommer igen ind som nummer to og Jeff i bund med under halvdelen af respondenterne, der mener at have hørt hans accent før.

Samme mønster gentager sig, når spørgsmålet går på respondenternes selvsvurdering af forståelsen. Igen er det Craig der ligger højest i kategorien ”rigtig god forståelse”, samtidig med at han ligger lavest i kategorien ”dårlig forståelse”. Topscoreren i kategorien ”dårlig forståelse” er Jeff, der samtidig også er den der har den laveste andel af respondenter der mener, de har en ”rigtig god forståelse” af hans accent. Laurence ligger midt i mellem de to andre talere.

Ved korrekt placering af talerne i deres respektive lande gik førstepladsen igen til Craig, hvor over halvdelen af respondenterne kunne udpege hvor i verden, han kommer fra. Jeff kommer ind som nummer to, med Laurence lige i hælene, så de to talere må siges at være nogenlunde lige svære for respondenterne at placere geografisk korrekt.

Adspurgte om hvad de synes om talernes måde at tale engelsk på, er det endnu engang Craig der ligger i top i ”rigtig godt”-kategorien og nederst i ”dårligt”-kategorien.

Laurence ligger bedst i ”godt”-kategorien, men har en større andel der synes ”dårligt” om hans måde at tale engelsk på, end der synes ”rigtig godt” om hans accent.

Jeff er igen den der får flest stemmer i ”dårligt”-kategorien, samtidig med, han får en anelse færre tilkendegivelser om, at respondenterne synes ”rigtig godt” om hans accent end Laurence gør.

De udvalgte ord, som vi kiggede nærmere på viser med al tydelighed, at lige over halvdelen af respondenterne synes, at Craig taler tydeligt, mange mener, at Laurence mumler, og en lille andel synes, at Jeff taler hurtigt.

Konklusionen er, at Craig på alle parametre er den der får flest positive tilkendegivelser. Det er ham respondenterne bedst kan forstå, hans accent, de bedst genkender, ham de selv føler de bedst kan forstå, ham de bedst kan placere geografisk, hans accent de bedst kan lide, og ham de synes taler mest tydeligt. Ligeså konsekvent er Laurence den taler, der får næst flest positive tilkendegivelser, og Jeff er klart den taler, respondenterne på alle parametre har haft sværest ved at håndtere.

5.1.1.4. Analyse - Forståelse - del 2

I det følgende vil vi krydssammenligne de gennemgåede besvarelseselementer, for at belyse om der er nogle sammenhænge mellem de forskellige faktorer.

5.1.1.4.1. Forståelse & placering

Hvis vi kigger nærmere på de respondenter der har besvaret samtlige forståelsesspørgsmål (spørgsmål 21-25, 31-35 og 40-44) korrekt, kan vi se, at det kun er 35 respondenter ud af de 156 der har alle forståelsesspørgsmål korrekt for alle tre talere. Sorterer vi yderligere i respondenterne kan vi se, at ud af de 35 er der kun 3 (respondent nummer 36, 78 og 97) der har formået også at placere talerne geografisk korrekt (spørgsmål 28, 38 og 47).

Der er ikke umiddelbart noget overordnet fællestræk mellem de tre respondenter der både har alle forståelsesspørgsmålene korrekt og alle tre geografiske placeringer korrekt. To af respondenterne er piger med danske forældre, drengen har en skotsk far. Alle tre har været i engelsktalende lande i minimum 12 dage og både den ene pige og drengen har markeret i skemaet at de kender til samtlige af vores otte listede accenter i spørgsmål 10.

5.1.1.4.2. Kendskab & placering

Sammenligner vi kendskabsresultaterne (se afsnit 5.1.1.3.2.) med resultaterne fra spørgsmål 28, 38 og 47, hvor respondenterne blev bedt om at komme med et bud på hvilket land, de respektive talere kommer fra, kan vi konstatere, at ud af de 79 % af respondenterne der mener, de har hørt Craigs accent før, gætter 66 % af disse på det rigtige land.

Af de 53 % af respondenterne der mener at have hørt Laurences accent før, svarede kun 29 % af disse helt korrekt.

Slutteligt var der 42 % af respondenterne der mente, at de havde hørt Jeffs accent før og af disse svarede 38 % korrekt på at han kommer fra Australien.

Dette viser, at der er et tydeligt bedre kendskab til Craigs accent i forhold til de to andre taleres, både med hensyn til den umiddelbare genkendelighed, men også til rent faktisk at placere ham geografisk. Det er dog bemærkelsesværdigt, at selvom Laurence med hensyn til selvvurderet

genkendelighed kommer ind som nummer to, så er det ham af de tre talere, der kommer på sidstepladsen i forhold til respondenternes korrekte placering af land.

Kigger man nærmere på besvarelsene i spørgsmål 38 vil man se, at mange af respondenterne har givet flere bud som svar, og hvis alle steder hvor Irland er nævnt som muligt land tælles med, er det 47 % af de respondenter, der mener at have hørt Laurences accent før, der formår at gætte hans land. Det ændrer dog ikke på rækkefølgen, da vi så også må kigge nærmere på svarene for Jeff i spørgsmål 47. Her bliver tallet nu 64 % hvis alle besvarelser, hvor Australien er nævnt som en mulighed, tælles med, og Laurence er derfor stadig på "sidstepladsen", når det kommer til korrekt placering af nationalitet.

At Craig er den af talerne, der er lettest at genkende og placere korrekt med hensyn til herkomst er dog at forvente, idet respondenterne formodentlig har haft større berøringsflade med RP end både irsk og australsk. Dette skyldes blandt andet brug af denne variant i forbindelse med undervisning i skolen (se bilag 4) og, som før nævnt, er det det der høres gennem medierne i TV, på internettet osv. (se afsnit 4.5). Standard amerikansk er også værd at nævne i denne sammenhæng, da det især i medierne er den mest eksponerede af alle engelske accenter (bilag 7), men da vi ikke har brugt en taler med amerikansk accent i vores undersøgelse, fokuserer vi ikke nærmere på dette aspekt.

5.1.1.4.3. Selvvurdering & forståelse

Går vi tilbage og ser på forståelsesspørgsmålene der vedrører Craig (spørgsmål 21-25), kan vi se, at ud af de 96 der vurderer at have "rigtig god forståelse", har 83 (hvilket svarer til 86 %) samtlige forståelsesspørgsmål korrekt, hvilket viser en god sammenhæng. Af de 50 der mener at have en "god forståelse" af accenten, har 31 (hvilket svarer til 62 %) samtlige forståelsesspørgsmål korrekt, hvilket stadig viser en rimelig god overensstemmelse, idet man her ville forvente færre korrekte svar end hos dem der afkrydser "rigtig god forståelse". Derudover kan vi til sammenligning se, at 8 respondenter vurderer sig selv til at have en "dårlig forståelse" af Craig og ud af disse, har 6 (hvilket svarer til 75 %) samtlige af hans forståelsesspørgsmål korrekt. Det er selvfølgelig muligt at de er dårlige til at vurdere deres egne evner, men det kan også være at nogle af disse 8 har taget fejl af værdierne på skalaen og har markeret 4 eller 5, hvor de mente 1 eller 2.

Vi kan derfor konstatere, at de respondenter der selv mener, de har "rigtig god" og "god forståelse" af Craigs accent generelt har en god selvvurdering, da procentandelen af korrekte forståelsesspørgsmål daler i takt med vurderingen af deres egen forståelse. Derimod er de respondenter der vurderer sig selv til at have en "dårlig forståelse" enten bedre end de selv tror, da de har hovedparten af forståelsesspørgsmålene korrekte, eller, som vi var inde på, har de simpelthen taget fejl af skalaen.

Af de 34 respondenter der synes, de har en ”rigtig god forståelse” af Laurences accent, er der 31 (hvilket svarer til 91 %) der har samtlige forståelsesspørgsmål tilknyttet Laurence korrekt. Af de 106 respondenter der vurderer sig selv til at have en ”god forståelse” af Laurences accent har 78 (hvilket svarer til 74 %) respondenter samtlige af Laurences forståelsesspørgsmål korrekt.

Sammenligner vi med de 14 respondenter der mener at have en dårlig forståelse af Laurences accent, kan vi se at 8 (hvilket svarer til 57 %) har samtlige forståelsesspørgsmål korrekt og selvvurderingen må derfor med hensyn til forståelsen af Laurences accent siges at være rimelig; dog er de respondenter der vurderer sig selv til at have en ”dårlig forståelse” af Laurence en anelse hårde i vurderingen af dem selv, da over halvdelen trods alt har alle forståelsesspørgsmål korrekt. Muligvis skyldes dette igen at de har fejllæst vurderingsskalaen.

Ved vores australier, Jeff, er der 15 respondenter, der mener, at de har en ”rigtig god forståelse” og 99 der mener at have en ”god forståelse” af accenten. Af de 15 der mener, de har ”rigtig god forståelse” er der 6 (hvilket svarer til 40 %) der har samtlige forståelsesspørgsmål tilknyttet Jeff korrekt og af de 99 med ”god forståelse”, havde 36 (hvilket svarer til 36 %) de relevante forståelsesspørgsmål korrekt.

39 respondenter vurderer, at de har en ”dårlig forståelse” af Jeffs accent og ud af dem har 13 (hvilket svarer til 33 %) alle Jeffs forståelsesspørgsmål korrekt.

Tallene for Jeff viser, at respondenternes selvvurdering af forståelsen ikke svarer så pænt til virkeligheden som ved de to andre talere. Ved samtlige tre bedømmelseskategorier er det under halvdelen der har hans forståelsesspørgsmål korrekt og springet af rigtige besvarelser fra dem der mener, de har en ”rigtig god forståelse” til dem, der mener, de har ”dårlig forståelse”, er meget lille.

5.1.1.4.4. Placering & ophold i engelsktalende land

Af de 92 der har gættet rigtigt på, at Craig kommer fra England (spørgsmål 28), har 48 % specifikt angivet i spørgsmål 9, at de har tilbragt mere eller mindre tid i Storbritannien. 44 % af de 34 der har gættet Laurences land korrekt (spørgsmål 38) har specifikt angivet, at de har tilbragt tid i Irland, og af de 38 der kan placere Jeff korrekt (spørgsmål 47) har ingen markeret i spørgsmål 9, at de nogensinde har været i Australien. Dette indikerer, at det ikke har nogen mærkbar positiv effekt på den korrekte placering af talernes herkomst, at man har opholdt sig i deres respektive hjemlande. Tallene er dog meget usikre her, da ikke alle respondenter har været lige omhyggelige med at angive hvilke engelsktalende lande de har været i – en del har bare svaret *ja* eller *tid* til spørgsmål 9, og disse svar har således ikke kunnet tælles med i denne sammenligning.

5.1.1.4.5. Måde & forståelse

For at undersøge om respondenternes holdning til de respektive accenter hænger sammen med deres forståelse af disse, sammenholder vi forståelsesspørgsmålene for hver af de tre talere (spørgsmål

21-25, 31-35 og 40-44) med respondenternes holdning til talernes måde at tale engelsk på (spørgsmål 29, 39 og 48).

Af de 55 respondenter der synes ”rigtig godt” om Craigs accent har 89 % samtlige forståelsesspørgsmål korrekt. Til sammenligning har samtlige af dem der synes ”rigtig godt” om Laurences accent alle hans forståelsesspørgsmål korrekt, og af de 8 der synes ”rigtig godt” om Jeffs accent, har 25 % alle hans forståelsesspørgsmål korrekt.

Kigger vi nærmere på de respondenter der synes ”dårligt” om vores taleres accenter ser vi, at den ene respondent, der synes ”dårligt” om Craigs måde at tale engelsk på, har samtlige forståelsesspørgsmål korrekt, af de 21 der synes ”dårligt” om Laurences måde at tale engelsk på, er der 62 % der har samtlige forståelsesspørgsmål korrekt, og af de 49 der synes ”dårligt” om Jeffs måde at tale engelsk på, er der 29 % der har samtlige forståelsesspørgsmål korrekt.

Tallene viser en lille, men ikke særlig overbevisende, sammenhæng mellem forståelsen af accenterne og hvad respondenterne synes om accenterne. De respondenter der synes ”rigtig godt” om Craig og Laurences accenter har også været rigtig gode til at forstå dem, hvorimod de få, der synes ”rigtig godt” om Jeffs accent ikke har været helt så gode til at forstå ham, sammenlignet med de andre.

Man kan muligvis også se en lille tendens ved de respondenter der synes ”dårligt” om accenterne (hvis vi ser bort fra den ene, der synes ”dårligt” om Craigs accent), idet forståelsesprocenten er lavere her med lidt over halvdelen, der har forstået Laurence og under halvdelen, der har forstået Jeff.

5.1.1.4.6. Beskrivelse & forståelse

For at undersøge, om den måde respondenterne beskriver vores tre talere på, repræsenteret ved de tre tidligere nævnte ord (se afsnit 5.1.1.3.6.), påvirker deres forståelse af samme, vil vi sammenligne tallene for henholdsvis spørgsmål 21-25, 31-35 og 40-44 med tallene for spørgsmål 30, 39a og 49.

Af de 80 respondenter der nævner, de synes, at Craig taler ”tydeligt” er der 80 % der har samtlige af Craigs forståelsesspørgsmål (spørgsmål 21-25) korrekt.

Sammenligner vi med Laurence og de 58 respondenter, der nævner at han mumler, er der her 79 % der har samtlige af hans forståelsesspørgsmål korrekt. Af de 19 respondenter der mener, at Jeff taler hurtigt er der 26 %, der har samtlige af Jeffs forståelsesspørgsmål korrekt.

Ud fra dette kan vi konstatere, at de respondenter, der synes, at Craig taler tydeligt, også for langt de flestes vedkommende har forstået alt hvad han siger, hvilket stemmer godt overens. Samtidig kan vi dog også konstatere, at selvom Laurence bliver opfattet som mumlende, så forstår størstedelen af respondenterne i hans tilfælde, alt hvad han siger. Hvad Jeff angår, kan vi konstatere, at af de

respondenter der giver udtryk for, at han taler hurtigt har kun ca. en tredjedel alle hans forståelsesspørgsmål korrekt, hvilket må betegnes som en lille andel og at der derfor godt kan tænkes at være en sammenhæng mellem opfattelsen af måden han taler på og forståelsen.

5.1.1.4.7. Delkonklusion

Vi kan konkludere, at der ifølge vores undersøgelse ikke er nogen direkte sammenhæng mellem respondenternes forståelse af talerne og deres evne til at placere dem geografisk korrekt.

Derimod kan man, hvad angår Craig, godt trække en linje mellem respondenternes geografiske placering af ham og deres holdning til, om de har hørt hans accent før, i og med at over halvdelen af dem der har hørt hans accent før også kan placere ham geografisk korrekt. Resultaterne for Laurence og Jeff er mere usikre, i og med, den største andel af respondenterne mener at have hørt Laurence før, sammenlignet med Jeff, men flest var i stand til at placere Jeff i det korrekte land.

Hvad angår selv vurdering af respondenternes evner til at forstå de enkelte talere, holdt op med deres aktuelle forståelse af disse, kan vi konstatere, at respondenterne generelt har en god selv vurdering af egne forståelsesevner; dog er de der mener, de har en ”dårlig forståelse” af Craig og Laurences accenter hårde i deres egen bedømmelse, da deres svar på forståelsesspørgsmålene generelt er meget bedre, end den evne, de selv vurderer at de har.

Jeff har været sværere for respondenterne at vurdere med hensyn til hvor godt de forstod ham. Procentdelen af korrekte svar på forståelsesspørgsmålene ligger meget tæt hvad enten, respondenterne vurderer, at de har forstået ham ”rigtig godt”, ”godt”, eller ”dårligt”.

At det skulle have en positiv effekt på evne til geografisk at placere talerne, at respondenterne tidligere har opholdt sig i engelsktalende lande, mener vi ikke kan påvises i vores undersøgelse, da de svar vi fik i spørgeskemaet simpelthen var for upræcise.

Med hensyn til om der skulle være en sammenhæng mellem respondenternes mening om den måde, talerne taler engelsk på, og hvor godt, respondenterne forstår dem, kan vi konstatere en svag tendens, idet de respondenter der har givet mest positiv tilkendegivelse over for Craig og Laurences accenter, også har forstået dem rigtig godt, hvorimod de respondenter, der synes ”dårligt” om Laurence og Jeffs accenter, også har forstået dem dårligt. Tendensen kører dog lidt skævt ved de respondenter der synes ”rigtig godt” om Jeffs måde at tale engelsk på, da de samtidig ikke har forstået ham så godt.

Det at en stor del af respondenterne nævner, de synes, at Craig taler tydeligt, hænger godt sammen med at denne andel af respondenterne også har forstået ham godt. Samtidig må vi også konstatere, at det faktum, at respondenterne opfatter Laurence som mumlende, ikke har nogen direkte

indvirkning på forståelsen af ham. Til gengæld virker der til at være en klar sammenhæng mellem de respondenter der opfatter Jeff som hurtigtalende og deres (manglende) evne til at forstå ham.

5.1.2. Faglige og sociale holdninger til talerne

I det følgende vil vi se nærmere på de resultater vi kommer frem til i forbindelse med respondenternes holdning til talerne. Analysen falder i 3 dele, hvor vi først undersøger respondenternes holdninger til talernes *competence*-egenskaber, derefter undersøger vi deres holdninger til talernes *social attractiveness*-egenskaber og til sidst kigger vi nærmere på respondenternes personlige holdninger til engelsk.

5.1.2.1. Gennemgang af spørgeskemaet (spørgsmål 50-85)

De første spørgsmål, 50 A-F, 62 A-F og 74 A-F, vedrører respondenternes holdning til seks træk på *competence*-skalaen. Disse vil vi se nærmere på i sammenhæng med de resterende *competence*-relaterede spørgsmål: Craig sp.52-57, Laurence sp.64-69 og Jeff sp.76-81.

Efterfølgende vil vi gennemgå spørgsmål 50 G-L, 62 G-L og 74 G-L vedrørende respondenternes holdning til talernes *social attractiveness*-egenskaber samt de ekstra *social attractiveness*-relaterede spørgsmål, sp.58-61 for Craig, sp.70-73 for Laurence og sp.82-85 for Jeff.

5.1.2.2. Analyse - Competence

Den første del af *competence*-analysen, har til formål, at klarlægge andelen af de *competence*-egenskaber som respondenterne mener, vores tre talere rummer.

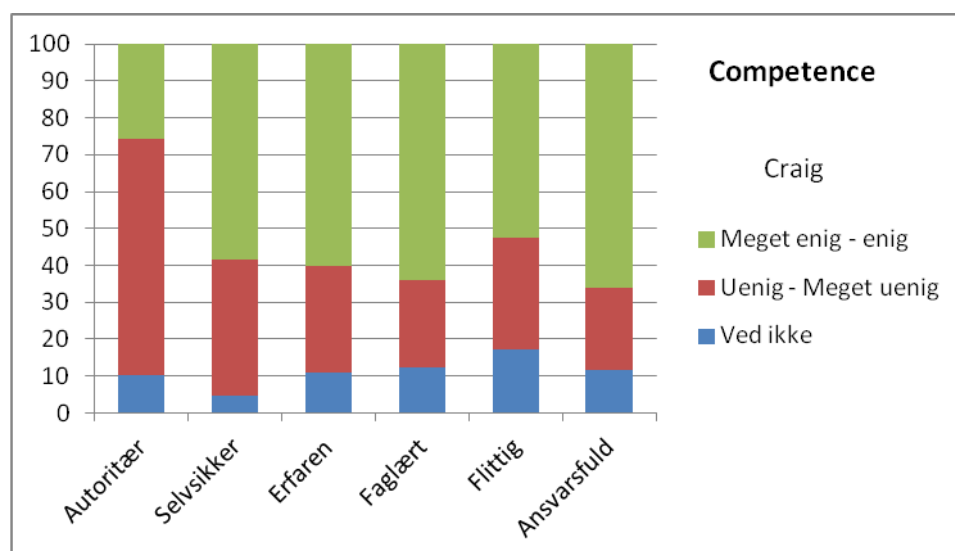
Ved alle spørgsmålene A-L var svarmulighederne: *meget enig*, *enig*, *uenig*, *meget uenig* eller *ved ikke* (en Likert lignende skala, se afsnit 4.3.1.). I optællingen har vi for overskueligheden valgt at forenkle dataene³² ved at slå de 2 positive kategorier og de 2 negative kategorier sammen, så der i optællingen kun vises tal for henholdsvis en ”meget enig/enig” kategori og en ”uenig/meget uenig” kategori. Desuden er der en *ved ikke*-kategori (se afsnit 4.2.).

³² http://www.ehow.com/how_4855078_use-likert-scale-statistical-analysis.html Tilgået d. 3.10.2012.

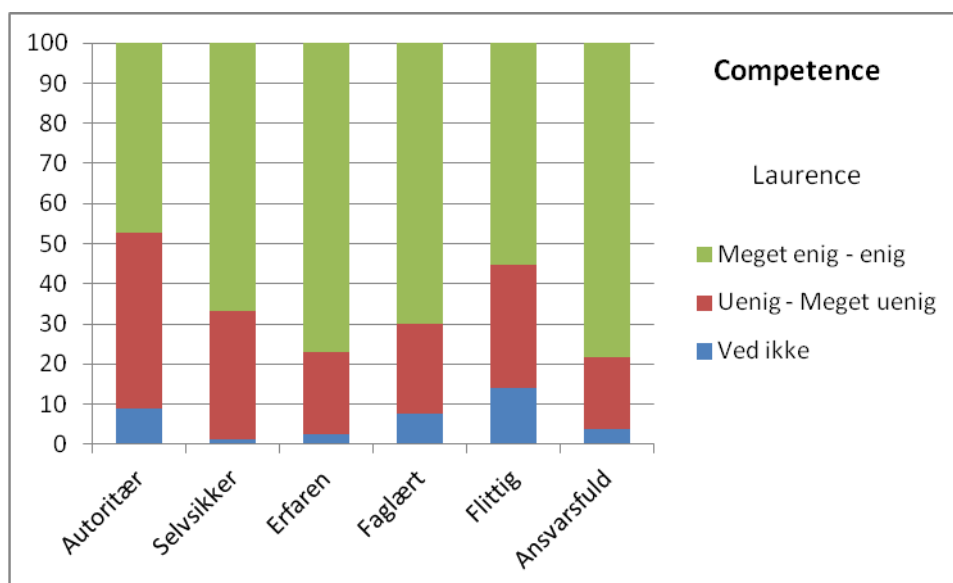
De første spørgsmål, 50 A-F, 62 A-F og 74 A-F, som vedrører respondenternes holdning til hver af de tre taleres *competence*-egenskaber, er overskueliggjort nedenfor i tre diagrammer. *Competence*-skalaen er opdelt i seks særskilte træk. Vores spørgsmål lød: Hvordan bliver hver af de tre talere bedømt på følgende parametre på *competence*-skalaen:

- a. Autoritær
- b. Selvsikker
- c. Erfaren
- d. Faglært
- e. Flittig
- f. Ansvarsfuld

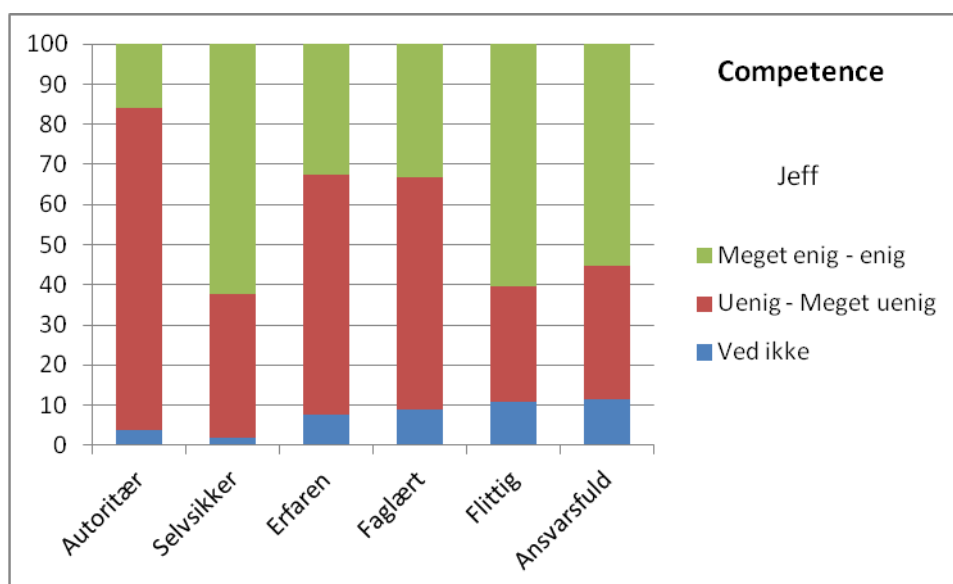
På baggrund af tidligere undersøgelser som ret systematisk viser at RP anses for den accent der har den højeste status, kan man forvente, at der vil være et overvejende antal respondenter, der mener at Craig scorer højest på den faglige skala. Dette blev kun delvist bekræftet i vores undersøgelse.

Figur 5. Procentvis fordeling af svarene på de faglige træk for Craig

Figur 6. Procentvis fordeling af svarene på de faglige træk for Laurence

Figur 7. Procentvis fordeling af svarene på de faglige træk for Jeff

5.1.2.2.1. Autoritær

For spørgsmål 50A, 62A og 74A om talerne lyder *autoritære*, er det procentvise resultat som følger:

Tabel 8. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *autoritær*

	Craig autoritær	Laurence autoritær	Jeff autoritær
Meget enig/enig	26 %	47 %	16 %
Uenig/meget uenig	64 %	44 %	80 %
Ved ikke	10 %	9 %	4 %

De tal der springer i øjnene ved dette resultat er, at der ved Laurence er 47 % der mener at han lyder autoritær, hvorimod tallene for Craig og Jeff er meget høje i uenig/meget uenig kategorien med henholdsvis 64 % og 80 %. Laurence vurderes dermed til at være den mest autoritære type af de tre talere og Jeff anses som den mindst autoritære, med kun 16 % der synes han lyder autoritær.

5.1.2.2.2. Selvsikker

Spørgsmål 50B, 62B og 74B vedrører respondenternes holdning til om talerne lyder *selvsikre*. Den procentvise fordeling kan ses i Tabel 9.:

Tabel 9. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *selvsikker*

	Craig selvsikker	Laurence selvsikker	Jeff selvsikker
Meget enig/enig	58 %	67 %	62 %
Uenig/meget uenig	37 %	32 %	36 %
Ved ikke	4 %	1 %	2 %

Ved dette spørgsmål er omkring 60-70 % af respondenterne enige i, at alle tre talere lyder selvsikre. Det er dog værd at bemærke at det igen er Laurence der scorer højest selv om afstanden til de andre talere er mindre end for trækket *autoritær*.

5.1.2.2.3. Erfaren

Ved spørgsmål 50C, 62C og 74C om hvorvidt respondenterne synes at talerne lyder *erfarne*, er det procentvise resultat som følger:

Tabel 10. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *erfaren*

	Craig erfaren	Laurence erfaren	Jeff erfaren
Meget enig/enig	60 %	77 %	33 %
Uenig/meget uenig	29 %	21 %	60 %
Ved ikke	11 %	3 %	8 %

Hele 77 % har svaret at de mener at Laurence er erfaren. Hermed scorer han igen højest på et *competence*-træk. Der er dog også mange der har svaret, at de synes at Craig lyder erfaren (60 %); Jeff ligger igen lavest med 33 %.

5.1.2.2.4. Faglært

Spørgsmål 50D, 62D og 74D om talerne er *faglærte*³³, besvares procentvis således:

Tabel 11. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *faglært*

	Craig faglært	Laurence faglært	Jeff faglært
Meget enig/enig	64 %	70 %	33 %
Uenig/meget uenig	24 %	22 %	58 %
Ved ikke	12 %	8 %	9 %

Svarene på dette spørgsmål minder meget om dem vi så for trækket *erfaren*. Flertallet af respondenterne er enige om at Craig og Laurence lyder faglærte (Laurence er igen topscorer, med 70 %), hvorimod de ikke synes at Jeff lyder faglært (58 %). Det ser ud til at respondenterne har placeret talerne i to båse, nemlig i en mere uddannet og erfaren bås for den britiske og irske talers vedkommende over for en ikke så veluddannet og erfaren bås i den australske talers tilfælde. Den uddannelsesmæssige vinkel kommer vi nærmere ind på i afsnit 5.1.2.3.2.

5.1.2.2.5. Flittig

Ved spørgsmål 50E, 62E og 74E, om hvorvidt eleverne mener at talerne lyder *flittige* er det procentvise resultat som følger:

Tabel 12. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *flittig*

	Craig flittig	Laurence flittig	Jeff flittig
Meget enig/enig	53 %	55 %	60 %
Uenig/meget uenig	30 %	31 %	29 %
Ved ikke	17 %	14 %	11 %

Respondenterne opfatter de tre talere som nogenlunde lige flittige. Det mest iøjnefaldende her er dog at relativt mange har svaret *ved ikke*. Hvor der ved ovenstående træk generelt var færre end 10 % der lå i denne kategori, er der her mellem 11 % og 17 % der ikke føler at de kan udtale sig med hensyn til denne variabel. Den manglende spredning i resultaterne understreger, at det at blive opfattet som flittig, ikke afhænger af hvordan man bliver bedømt på trækkene faglært, erfaren og autoritær.

³³ Under begrebet ”faglært” forstår vi en person der har taget en form for uddannelse (se kapitel 7).

5.1.2.2.6. Ansvarsfuld

Ved spørgsmål 50F, 62F og 74F, spørges respondenterne om de mener at talerne lyder *ansvarsfulde* og her er det procentvise resultat af besvarelsene som følger:

Tabel 13. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *ansvarsfuld*

	Craig ansvarsfuld	Laurence ansvarsfuld	Jeff ansvarsfuld
Meget enig/enig	66 %	78 %	55 %
Uenig/meget uenig	22 %	18 %	33 %
Ved ikke	12 %	4 %	12 %

Dette resultat viser igen en vis forskel i besvarelsene. Laurence bliver anset for at være den mest ansvarsfulde (78 % over for de andres 66 % og 55 %). Ved Laurence er der oven i købet en meget lille procentdel af *ved ikke*-besvarelses. Igen ser der ud til at være en sammenhæng mellem dette resultat og fx det vi så med hensyn til trækket *erfaren*, hvor Laurence også scorede højest og Jeff lavest.

5.1.2.3. Analyse - Flere *competence*-egenskaber

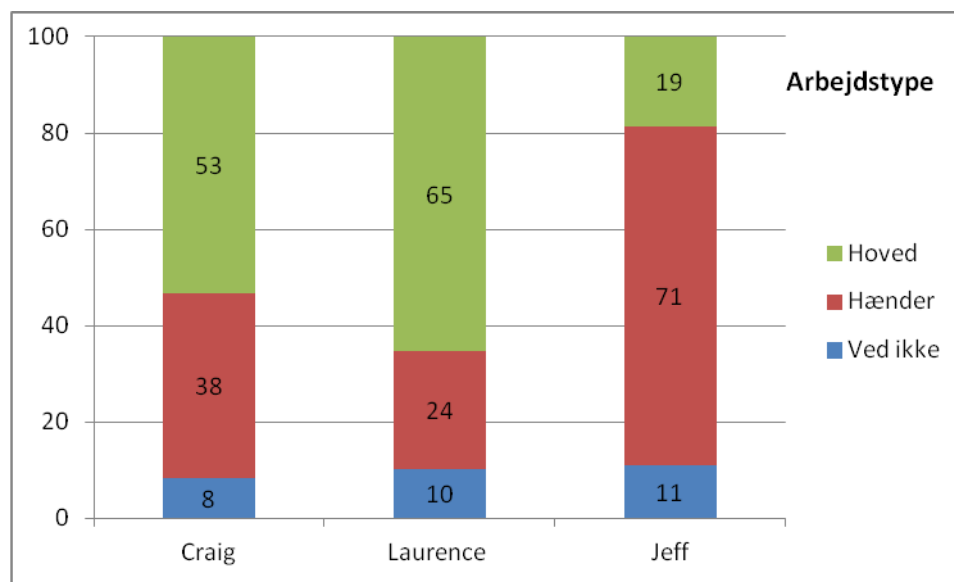
Spørgsmål 52-57, 64-69 og 76-81 er ekstra spørgsmål til hvordan respondenterne vurderer talernes *competence*-egenskaber. Disse spørgsmål er delvist afkrydsningsspørgsmål og *ja*, *nej*, *ved ikke*-spørgsmål. Vores spørgsmål lød:

Hvordan bliver de tre talere bedømt på følgende parametre på *competence*-skalaen:

- Arbejde med hoved eller hænder
- Høj eller lav uddannelse

5.1.2.3.1. Arbejde - Hoved/hænder

Ved spørgsmål 52, 64 og 76 bliver respondenterne spurgt om de mener at talerne arbejder med deres *hoved*, *hænder* eller *ved ikke*, og her er det procentvise resultat af besvarelsenerne som følger:

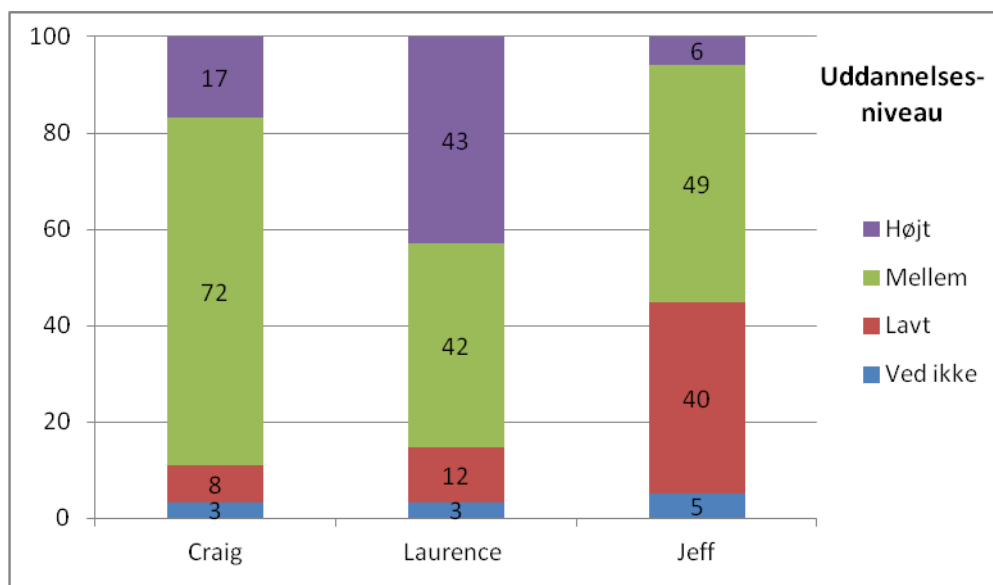

Figur 8. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på spørgsmålet om de arbejder med hoved eller hænder

Dette resultat giver et billede af at respondenterne overvejende mener, at både Craig og især Laurence arbejder med hovedet, med henholdsvis 53 % og 65 %. 71 % er overbeviste om at Jeff arbejder med sine hænder. Dette korresponderer med resultatet for de fleste af de ovenstående variabler i og med at respondenterne ikke anser Jeff for at være veluddannet (faglært) og en ledertype (autoritær). For de to andre taleres vedkommende, som begge bliver bedømt til at arbejde med deres hoved, stemmer resultatet også overens med de ovenstående, førnævnte variabler. Det eneste overraskende er, at Craig, som RP taler, ikke ligger så højt som forventet ud fra resultaterne fra mange tidligere undersøgelser.

5.1.2.3.2. Uddannelse

Ved spørgsmål 53, 65 og 77, er spørgsmålet til respondenterne hvorvidt de mener, at talerne er *lavt*, *mellem* eller *højt* uddannede. Det procentvise resultat af besvarelserne er som følger:

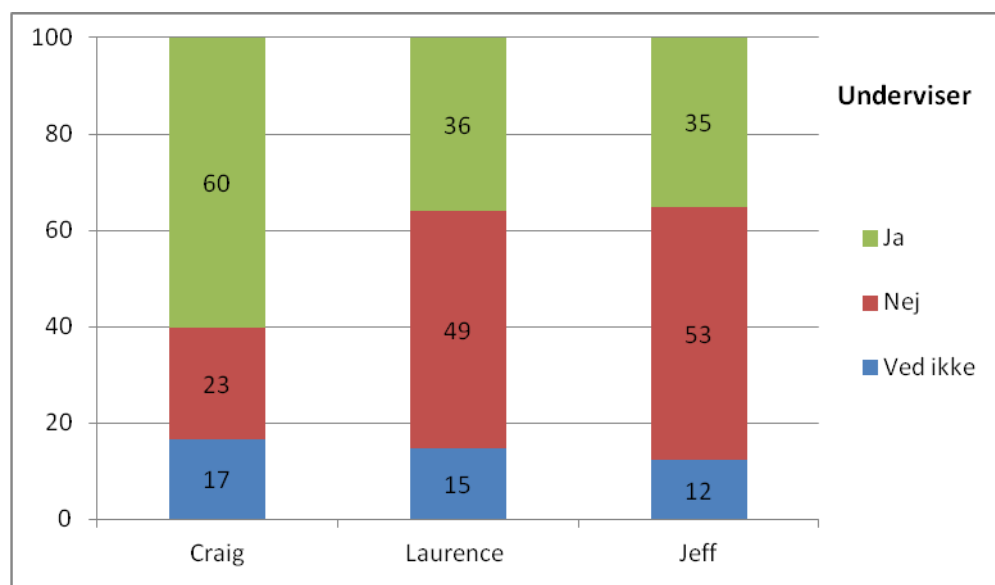
Figur 9. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på spørgsmålet om de har en høj, mellem eller lav uddannelse

Ved dette spørgsmål vurderer 40 % af respondenterne, at Jeff er den med den laveste uddannelse, og 49 % mener at han har en mellemlang uddannelse. Kun 6 % mener at han er højtuddannet. 72 % mener at Craig er mellemuddannet, hvorimod Laurence vurderes til at være den mest veluddannede med hele 43 % der vurderer ham til at have en høj uddannelse. Svarene korresponderer igen fint med de foregående resultater.

5.1.2.3.3. Spørgsmål 54-57, 66-69 og 78-81

Ved de næste fire spørgsmål, som igen er *competence*-relaterede (men også delvist socioøkonomiske), havde respondenterne svarmulighederne *ja*, *nej* og *ved ikke*. Det overskyggende billede ved disse fire spørgsmål er, at relativt mange svarer *ved ikke*.

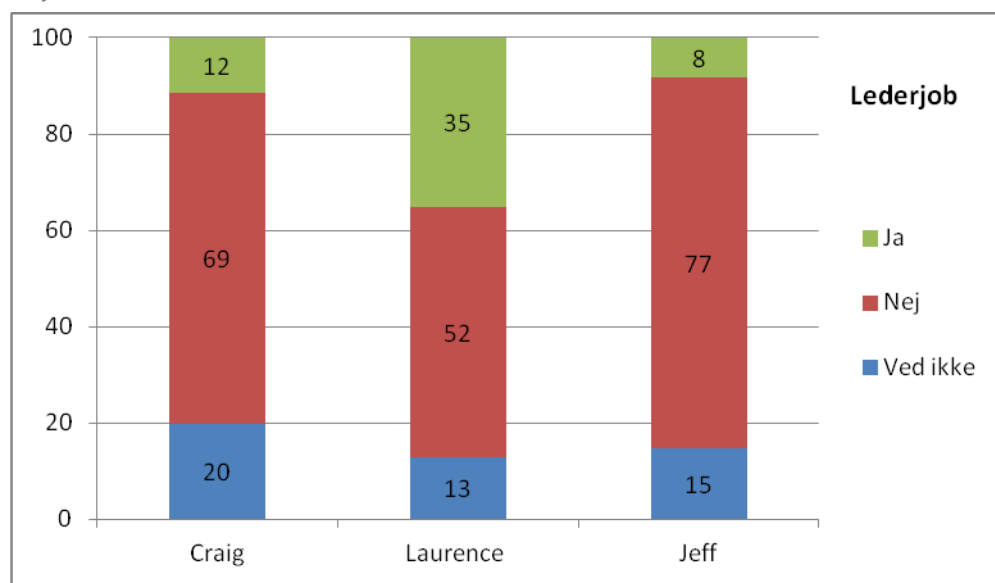
5.1.2.3.4. Taleren som underviser

Figur 10. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere om respondenterne ville undervises af taleren

Ved spørgsmål 54, 66, 78, hvor respondenterne bliver spurgt om de rent fagligt ville synes om at blive undervist af en lærer med denne dialekt, viser resultatet, at de helst vil undervises af Craig (60 %), hvilket formentlig afspejler, at det er denne accent de har bedst kendskab til (5.1.1.3.2.). Der er ca. en tredjedel af respondenterne, som gerne vil undervises af Laurence og Jeff, hvorimod ca. 50 % ikke ville synes om at blive undervist af disse to talere. I Jeffs tilfælde hænger dette muligvis igen sammen med deres relativt dårlige forståelse af hans accent (se Tabel 2).

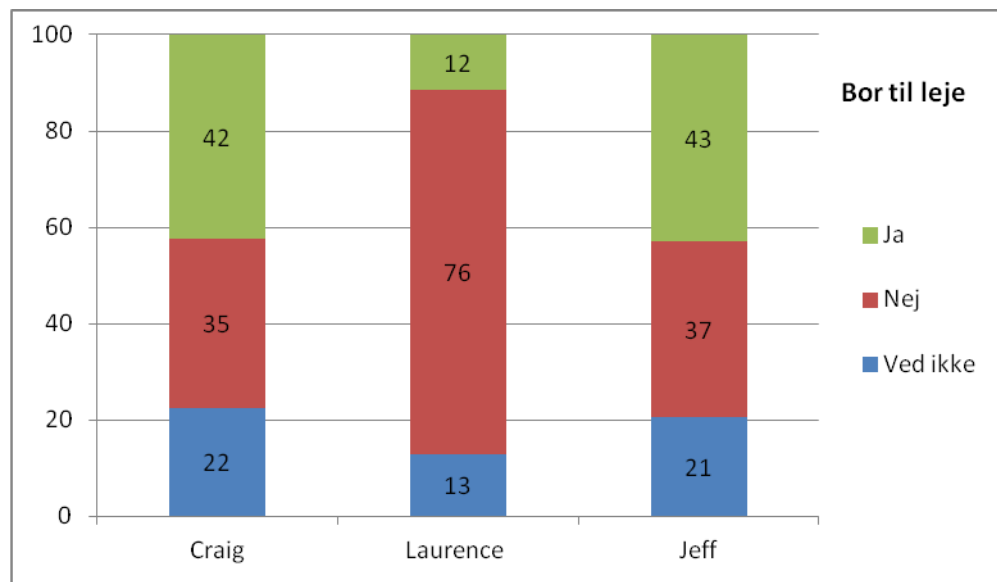
5.1.2.3.5. Lederjob

Figur 11. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere om de har et lederjob

Resultaterne for det næste spørgsmål 55, 67, 79 som er ”Tror du, taleren har et lederjob?”, bekræfter den tendens vi har set for de øvrige variabler, nemlig at Laurence ligger højest (35 %), og Jeff lavest, rent *competence*-mæssigt, da 35 % her svarer *ja* ved Laurence, sammenholdt med 12 % ved Craig og 8 % ved Jeff.

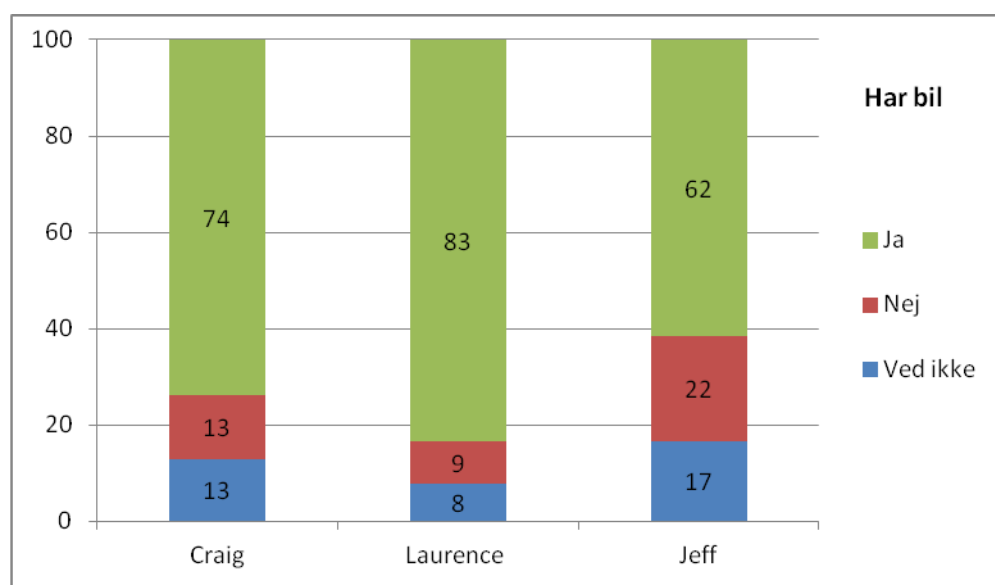
5.1.2.3.6. Bor til leje

Figur 12. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere om de bor til leje

Resultatet for spørgsmål 56, 68, 80 ”Tror du taleren bor til leje?” belyser igen denne tendens med opfattelsen af Laurence som den fagligt stærkeste og dermed også den socialt bedst stillede. 76 % mener ikke at Laurence bor til leje, og et nogenlunde ens antal af respondenter (henholdsvis 35 % og 37 %) vurderer at Craig og Jeff ikke bor til leje.

5.1.2.3.7. Har bil

Figur 13. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere om de har bil

Ved spørgsmål 57, 69, 81 om respondenterne mener at taleren har bil, er der en høj besvarelse ved dem alle. Det er det eneste spørgsmål af de fire, hvor respondenterne har en ret klar holdning til spørgsmålet. Det er et spørgsmål, som indbyder til at svare *ja*, da de fleste mænd i Danmark i 20-50 års alderen i dag har bil (Ingemann 2012)³⁴ og måske endda især håndværkere og lignende. Derfor er en høj procentandel af positive tilkendegivelser ved dette spørgsmål, måske ikke en indikator på høj *competence*. Det er dog igen Laurence der ligger højest ved *ja* besvarelsen med 83 % over for Craigs 74 % og Jeffs 62 %, som således understreger forskellen i vurderingen af de tre i forhold til *competence*.

5.1.2.4. Delkonklusion

Det overordnede billede man får af analyserne af *competence*-delen er, at respondenterne næsten systematisk vurderer, at Laurence er den der ligger højest på *competence*. Han ligger højest på 5 af de 6 variabler. Den eneste undtagelse er egenskaben ”flittig”, hvor talerne ligger meget ens. Ved hoved/hænder spørgsmålet ligger han højest med 65 % der tror at han arbejder med hovedet, og ved uddannelsesspørgsmålet er der 85 % der mener at han enten har en høj eller mellemlang uddannelse. I de fire sidste *competence*-spørgsmål er det også Laurence der ved 3 af de 4 spørgsmål ligger højest, undtagen ved spørgsmålet om undervisning, hvor det er Craig de fleste respondenter vil undervises af, hvilket sandsynligvis, som før omtalt, hænger sammen med, at det er ham de vurderer de bedst kan forstå (se Tabel 4.) (selvom de i realiteten næsten lige så godt kan forstå

³⁴ Der kørte næsten fem gange så mange personbiler rundt på de danske veje ved årsskiftet 2011-2012 som for 50 år siden. Bestanden af personbiler er nået op på 2.198.000 fra 470.000 i 1962.

Laurence se Tabel 2.), hvis måde at tale på de synes mest om (se Tabel 6.), og som de synes taler tydeligst (se Tabel 7.).

Den taler der tydeligvis ligger i midten i forhold til resultaterne, er Craig. På de 6 variabler i skalaen ligger han ved de 4 i midten, ved ”selvsikker” og ”flittig” ligger han lavest, men her er forskellene mellem de tre talere små. Ved hoved/hænder spørgsmålet vurderes han til at arbejde med hovedet – dog med en lavere procent (53 %) end Laurence (65 %). Rent uddannelsesmæssigt bliver han bedømt til at have en mellemlang eller høj uddannelse. Her adskiller resultatet for Craig sig dog fra Laurence i og med at der ved Laurence var hele 43 % der mente at han havde en høj uddannelse over for 17 % ved Craig. Som ovenfor beskrevet vil respondenterne helst undervises af Craig.

Jeff er den af vores talere der ligger lavest rent *competence*-mæssigt. Han ligger lavest på 4 af de 6 variabler, og ved ”selvsikker” ligger han i midten, meget tæt på de andre. Jeff blev bedømt til at være den mest ”flittige” (selv om det skal huskes at der ikke er store forskelle mellem de tre talere), hvilket ikke nødvendigvis behøver at sige så meget om opfattelsen af hans faglige niveau. Dette understreges af spørgsmålet om han arbejder med hovedet eller hænderne, hvor resultatet tydeligt viser at respondenterne mener at han arbejder med hænderne. Han bliver også placeret ret lavt i forhold til uddannelse, hovedsageligt i mellem/lav kategorierne med 89 %. Der er også færrest der vil undervises af ham, hvilket også hænger fint sammen med at der er flest der har svært ved at forstå ham, placere ham geografisk og mener at han taler meget hurtigt (se Tabel 2, Tabel 5 og Tabel 7).

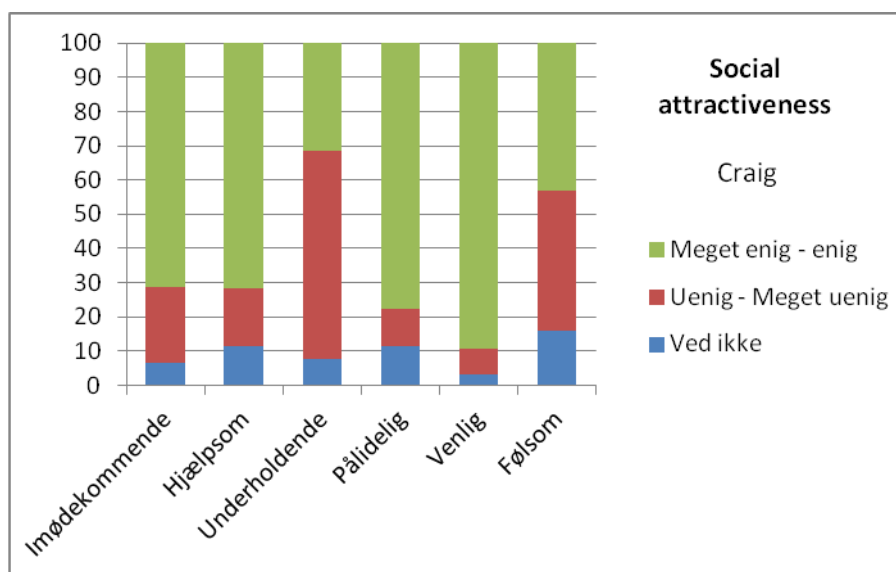
5.1.2.5. Analyse – Social attractiveness

Vi er nu nået til respondenternes vurdering af *social attractiveness*. Her vil vi gennemgå spørgsmålene 50 G-L, 62 G-L og 74 G-L vedrørende respondenternes holdning til talernes *social attractiveness*-egenskaber samt de ekstra *social attractiveness*-relaterede spørgsmål, dvs. sp.58-61 for Craig, sp.70-73 i forbindelse med Laurence og sp.82-85 for Jeff.

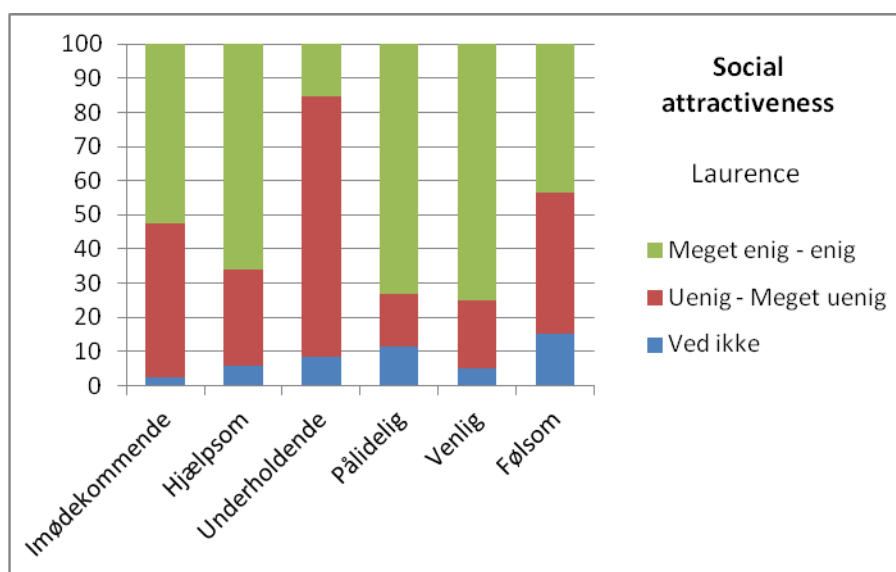
Vores spørgsmål lød:

Hvordan bliver hver af de tre talere bedømt på følgende parametre på *social attractiveness*-skalaen:

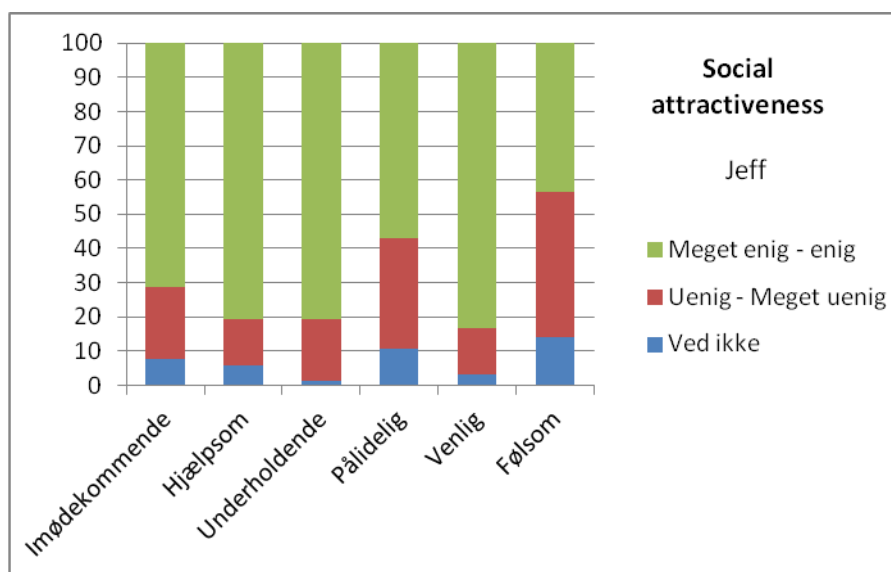
- a. Imødekommende
- b. Hjælpsom
- c. Underholdende
- d. Pålidelig
- e. Venlig
- f. Følsom

Figur 14. Procentvis fordeling af svarene på de sociale træk for Craig

Figur 15. Procentvis fordeling af svarene på de sociale træk for Laurence

Figur 16. Procentvis fordeling af svarene på de sociale træk for Jeff

5.1.2.5.1. Imødekommende

Spørgsmål 50G, 62G og 74G omhandler talernes *imødekommende*, og her er det procentvise resultat af besvarelsene som følger:

Tabel 14. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *imødekommende*

	Craig imødekommende	Laurence imødekommende	Jeff imødekommende
Meget enig/enig	71 %	53 %	71 %
Uenig/meget uenig	22 %	45 %	21 %
Ved ikke	6 %	3 %	8 %

Det interessante ved dette resultat er, at Craig og Jeff opfattes som lige imødekommende (71 % af respondenterne). Laurence virker derimod tilsyneladende mindre imødekommende på respondenterne (53 %). Denne første variabel afspejler dermed, at respondenternes holdning til talernes sociale væremåde er, at Laurence ikke rangerer så højt på den sociale skala, hvilket er i overensstemmelse med tidligere forskning, som viser at en høj bedømmelse på den faglige skala ofte modsvares af en lavere vurdering på den sociale skala. Dog er det i disse undersøgelser normalt RP hvor vi ser denne fordeling, og ikke en anden variant af engelsk.

Craig og Jeff ligger umiddelbart lige højt på den sociale skala og her er der også en sammenhæng mellem de faglige og de sociale variabler, især hos Jeff, som ligger lavest rent fagligt i respondenternes vurdering. Craig ligger resultatmæssigt gennemgående i midten ved de faglige resultater og de næste resultater vil afsløre om det også forholder sig således for de sociale variabler.

5.1.2.5.2. Hjælpssom

Ved spørgsmål 50H, 62H og 74H, bliver der spurgt til hvorvidt talerne lyder *hjælpssomme*, og her er det procentvise resultat af besvarelsene som følger:

Tabel 15. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *hjælpssom*

	Craig hjælpssom	Laurence Hjælpssom	Jeff hjælpssom
Meget enig/enig	72 %	66 %	81 %
Uenig/meget uenig	17 %	28 %	13 %
Ved ikke	12 %	6 %	6 %

I forhold til at vurderes som hjælpssom, er det Jeff der scorer højest, da 81 % af respondenterne mener, at han lyder hjælpssom. Craig får her 72 % og Laurence scorer lavest med 66 %. Resultatet lægger sig fint op ad de foregående resultater.

5.1.2.5.3. Underholdende

I spørgsmål 50I, 62I og 74I, bliver respondenterne spurgt om de synes, at talerne lyder *underholdende*, og her er det procentvise resultat af besvarelsene som følger:

Tabel 16. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *underholdende*

	Craig underholdende	Laurence underholdende	Jeff underholdende
Meget enig/enig	31 %	15 %	81 %
Uenig/meget uenig	61 %	76 %	18 %
Ved ikke	8 %	8 %	1 %

Ved dette spørgsmål viser resultaterne stor spredning, da der kun er 15 % der mener, at Laurence lyder underholdende over for 76 % der ikke synes han lyder underholdende; 31 % mener, at Craig lyder underholdende og tallet er 81 % for Jeff. Resultatet viser tydeligt, at respondenterne mener, at Jeff er den mest sociale af de tre talere. De er så overbeviste, at der kun er 1 % der svarer *ved ikke*. Respondenterne mener derimod ikke at de to andre talere lyder synderligt underholdende, og i det hele taget er de mere i tvivl, hvilket kommer til udtryk i deres *ved ikke*-besvarelses. Dette spørgsmål kræver, at man har været meget omhyggelig ved tilrettelæggelsen af den frie tale, således, at det ikke er *indholdet* af det der bliver sagt, der er underholdende og dermed udslagsgivende faktor for bedømmelsen (se om tilrettelæggelse af beretning i afsnit 4.3.2.).

5.1.2.5.4. Pålidelig

Ved spørgsmål 50J, 62J og 74J, bliver der spurgt ind til talernes *pålidelighed*, og her er det procentvise resultat af besvarelsene som følger:

Tabel 17. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *pålidelig*

	Craig pålidelig	Laurence pålidelig	Jeff pålidelig
Meget enig/enig	78 %	73 %	57 %
Uenig/meget uenig	11 %	15 %	32 %
Ved ikke	12 %	12 %	11 %

Det der kan nævnes ved dette resultat er, at der er et spring fra respondenternes opfattelse af Craigs pålidelighed på 78 %, og også Laurences resultat på 73 %, til deres opfattelse af Jeff på 57 %. Denne variabel kan muligvis forstås på flere måder da pålidelig muligvis kan opfattes på to måder. Der kan nemlig både være tale om faglig og menneskelig pålidelighed. Hvis det er personens informationer man stoler på, er der nok tale om et *competence*-træk, hvorimod der er tale om et socialt træk hvis det opfattes som en personlig egenskab. De to mulige fortolkninger af ordet afspejles i resultatet, da det dels ikke er særlig entydigt og dels adskiller sig fra de andre besvarelser. Jeff ligger, som nævnt, lavest, og det kan hænge sammen med at han ikke bliver vurderet så højt rent fagligt. Ved Craig og Laurence er respondenterne ca. trefjerdedele enige om at de lyder pålidelige.

5.1.2.5.5. Venlig

Ved spørgsmål 50K, 62K og 74K bliver respondenterne spurgt om de synes, talerne lyder *venlige*, og her er det procentvise resultat af besvarelsene som følger:

Tabel 18. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *venlig*

	Craig venlig	Laurence Venlig	Jeff venlig
Meget enig/enig	89 %	75 %	83 %
Uenig/meget uenig	8 %	20 %	13 %
Ved ikke	3 %	5 %	3 %

Her er det iøjnefaldende at alle talere scorer meget højt på venlighed. De ligger på 75 % (Laurence) og opefter, med Craig som den højest rangerende med 89 %. Dette er højst sandsynligt et udtryk for at man generelt er tilbøjelig til at betegne mennesker som venlige, men ikke desto mindre er det

interessant at bemærke, at Laurence vurderes som den ”mindst” venlige, hvilket hænger fint sammen med hans høje *competence*-tal.

5.1.2.5.6. Følsom

Ved spørgsmål 50L, 62L og 74L spørges der ind til hvorvidt respondenterne mener at talerne lyder *følsomme*, og her er det procentvise resultat af besvarelsene som følger:

Tabel 19. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på trækket *følsom*

	Craig Følsom	Laurence Følsom	Jeff følsom
Meget enig/enig	43 %	44 %	44 %
Uenig/meget uenig	41 %	41 %	42 %
Ved ikke	16 %	15 %	14 %

Det iøjnefaldende ved disse besvarelser er, at resultaterne nærmest er identiske for alle tre talere. Det er kun få procentpoint der skiller dem ad. Der er altså så godt som lige mange respondenter der synes, at de tre talere lyder følsomme, som der er respondenter der ikke synes, de lyder følsomme. *Ved ikke*-procenten er også meget høj og udtrykker usikkerhed fra respondenternes side.

5.1.2.6. Analyse - Flere social attractiveness-egenskaber

I spørgsmål 58-61, 70-73 og 82-85 drejer det sig om respondenternes vurdering af *social attractiveness*-egenskaberne hos taleren. Her havde respondenterne mulighed for at svare *ja*, *nej* eller *ved ikke*.

5.1.2.6.1. Lære bedre at kende

Ved spørgsmål 58, 70 og 82 blev respondenterne spurgt om de kunne tænke sig at *lære taleren bedre at kende*.

Tabel 20. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på spørgsmålet om de kunne tænke sig at lære dem bedre at kende

	Craig	Laurence	Jeff
Ja	42 %	20 %	40 %
Nej	33 %	60 %	38 %
Ved ikke	25 %	21 %	22 %

Resultatet viser her igen et højt antal *ved ikke*-besvarelser, som godt kunne være et tegn på usikkerhed i forhold til at skulle komme i kontakt med en fremmed, så derfor lidt tilbageholdenhed. Der er dog en vis tendens til at respondenterne helst vil i kontakt med Craig (42 %) og Jeff (40 %),

som var de typer der blev opfattet som mere sociale, frem for Laurence (20 %). De 60 % der ikke har lyst til at lære ham bedre at kende tydeliggør dette. Han anses for at være den fagligt stærkeste og dermed måske også måske mere kedelig og utilnærmelig.

5.1.2.6.2. Hjælpe taleren

Ved spørgsmål 59, 71 og 83 er respondenterne blevet spurgt om de ville *hjælpe taleren* hvis han havde brug for det.

Tabel 21. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på spørgsmålet om de ville hjælpe ham hvis han havde brug for det

	Craig	Laurence	Jeff
Ja	87 %	83 %	84 %
Nej	4 %	9 %	9 %
Ved ikke	9 %	8 %	7 %

Resultatet ved dette spørgsmål er iøjnefaldende, da respondenterne glædeligt vil hjælpe alle talerne og næsten lige meget. Det er højst sandsynligt udtryk for, at respondenterne generelt er søde mennesker der gerne vil hjælpe et menneske i nød. Men det fortæller os muligvis også, at ingen af accenterne virker så ”frastødende” at det har indflydelse på faktorer af denne type.

5.1.2.6.3. Hjælpes af taleren

Ved spørgsmål 60, 72 og 84 blev der spurgt om respondenterne ville *hjælpes af taleren*.

Tabel 22. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på spørgsmålet om de ville hjælpes af taleren

	Craig	Laurence	Jeff
Ja	73 %	65 %	67 %
Nej	13 %	21 %	21 %
Ved ikke	13 %	13 %	13 %

Ved dette resultat var svarene for alle talerne meget ens. Den eneste der skilte sig lidt ud var Craig, der blev anset for at være den der allerhelst måtte hjælpe respondenterne (73 %). De to andre talere var nærmest identiske med 65 % og 67 % der gerne ville have hjælp af dem. Her skal det huskes at hjælp både kan opfattes som faglig hjælp og social hjælp og det er svært at vide hvordan respondenterne har fortolket spørgsmålet.

5.1.2.6.4. Kan lide at gå ud

Ved de sidste spørgsmål vedrørende holdninger til talernes sociale sider, spørgsmål 61, 73 og 85, blev der spurgt om respondenterne mente at talerne lød som om de godt kunne *lide at gå ud*.

Tabel 23. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på spørgsmålet om de mente de kunne lide at gå ud

	Craig	Laurence	Jeff
Ja	51 %	27 %	47 %
Nej	29 %	59 %	34 %
Ved ikke	20 %	14 %	19 %

Dette resultat viser at der stort set er enighed om at Craig og Jeff begge kunne lide at gå ud, henholdsvis 51 % og 47 %. Ved Laurence mente til gengæld kun en fjerdedel at han kunne lide at gå ud. Dette understreger det billede vi har fået af de forudgående spørgsmål, nemlig at høj faglighed modsvares af lave resultater på sociale faktorer.

5.1.2.7. Delkonklusion

For at overskueliggøre resultaterne opsummerer vi her *social attractiveness*-delen for "Alle". Resultaterne er ikke helt så entydige som i *competence*-afsnittet. Hvis man ser på de 6 *social attractiveness*-variabler, er der to talere der vurderes ret ens, nemlig Craig og Jeff.

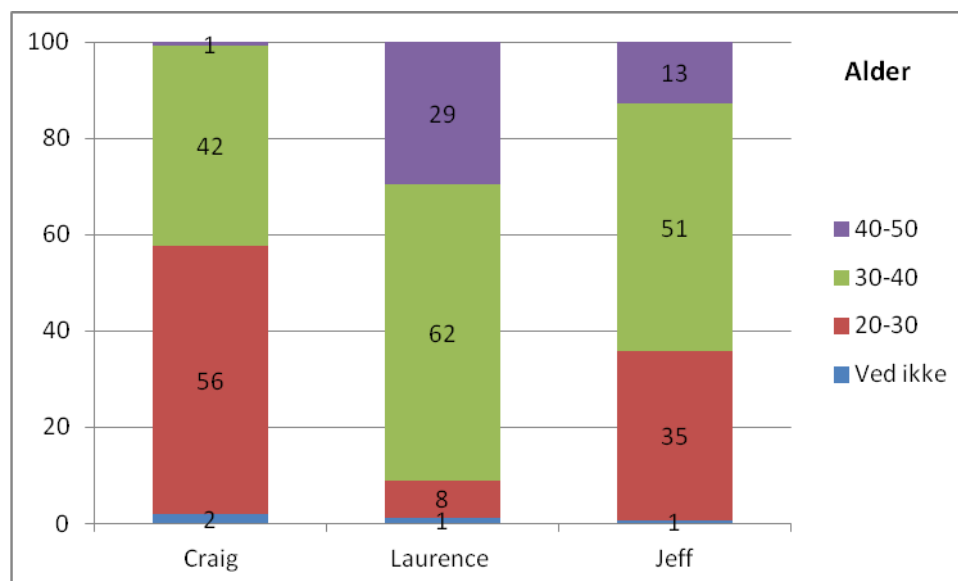
Ved "imødekommende" og "følsom" er resultaterne meget ens, ved "hjælpssom" og "underholdende" er det med et resultat på 81 % ved begge spørgsmål tydeligt at Jeff ligger højest, og ved "pålidelig" og "venlig" er det Craig der har de højeste tal. Der er dog et tydeligt spring fra disse to talere til Laurence, som ikke ligger så højt på *social attractiveness*. Hans resultater ligger lavest ved 4 ud af de 6 variabler, i midten ved "pålidelig", og lige i forhold til Jeff (44 %) ved "følsom". Laurence ligger dermed alt i alt lavest på *social attractiveness* og dette svarer til tidligere undersøgelsers resultater, der har påvist at høj *competence* svarer til lav *social attractiveness*.

5.1.3. Talernes alder

I det næste afsnit skal vi se på talernes alder og respondenternes vurdering af denne, ud fra de optagelser de har hørt.

Først nævnes de tre taleres faktiske alder igen: Craig er 42 år, Laurence er 35 og den yngste blandt de tre og Jeff er 44 år.

Det procentvise resultat af respondenternes aldersvurdering er som følger:

Figur 17. Procentvis fordeling af svarene på hvor gammel taleren var

Respondenternes vurdering af alderen stemmer i Craig og Jeffs tilfælde ikke overens med talernes virkelige alder, hvilket viser, at det er svært at høre ud fra en optagelse hvor gammel man er. For selv ved Laurence, hvor mange (62 %) placerede ham rigtigt som en 30-40-årig, var der alligevel 29 % der mente at han var 40-50. Reelt er det de to andre talere som tilhører denne gruppe rent aldersmæssigt. Craig, der er i 40'erne, er den der har scoret højest i gruppen for 20-30-årige, hvorimod kun 8 % mente at Laurence hørte til i denne gruppe. Disse fejlvurderinger tydeliggør at dette måske er en af de faktorer der er med til at farve billedet for respondenterne i forbindelse med hvordan de ellers synes de tre talere lyder i forbindelse med mange af de andre spørgsmål, fx dem på *competence*-skalaen. Laurence anses fx for at være den mest ansvarsfulde, hvilket stemmer overens med at respondenterne mener at han er den ældste taler.

Årsagen kan måske også findes i forhold til talernes individuelle stemmer, talehastighed, tydelighed osv.

5.1.4. Respondenternes personlige holdninger – spørgsmål 86-90

Resultaterne for spørgsmål 86-88 vedrører respondenternes personlige holdninger til det engelske sprog og de forskellige accenter. Resultaterne blev delt op i 2 for hvert af de 3 spørgsmål, hvor der først blev spurgt ind til kendskabet og præferencen til forskellige accenter og kulturer. Derefter blev der spurgt nærmere ind til besvarelsenerne af disse, hvor vi har plukket nogle enkelte ud.

I spørgsmål 86 undersøger vi om respondenterne foretrækker en bestemt engelsk accent frem for andre. Det var der 85 % der svarede *ja* til.

Ved underspørgsmål 86a, om hvilke accenter det så er, de foretrækker, får vi et bredt spektrum af svar. Vi har valgt at udplukke de mest relevante resultater, der viser at 41 % af respondenterne svarer, de bedst kan lide amerikansk engelsk (GA), 63 % foretrækker britisk engelsk og 14 % kan bedst lide henholdsvis irsk og australsk engelsk. Resultatet for amerikansk stemmer fint overens med de resultater vi fik i medieundersøgelsen (se bilag 7), nemlig at der er overvejende amerikanske programmer i fjernsynet (i Danmark). Dette påvirker deres valg af foretrukne accent. Resultatet for britisk engelsk stemmer fint overens med den antagelse at eleverne bedst kan lide den accent de kender og bliver undervist på.

Ved spørgsmål 87 bliver respondenterne spurgt om der er en engelsk accent de selv foretrækker at tale frem for andre. Resultatet viser, at dette åbenbart er et spørgsmål som mange ikke har en holdning til, da der er hele 31 % som svarer *ved ikke*. Der er dog alligevel 55 % der svarede *ja* til at have en foretrukken accent.

Vi stillede derefter et underspørgsmål 87a ud fra besvarelsene, hvor vi spurgte nærmere ind til om det var britisk eller amerikansk eleverne foretrak. 33 % svarede at de foretrak britisk engelsk, hvorimod der her kun var 22 % der svarede at de bedst kunne lide amerikansk. Resultaterne fra de øvrige engelsktalende lande var så få, at vi valgte at udelade nærmere analyse af disse. Her understreger resultaterne det ovenstående, nemlig at eleverne foretrækker det de kender.

Med spørgsmål 88 spørger vi ind til respondenternes præference inden for de engelsktalende landes kultur. Her er der 43 % der svarer, at der er ét lands kultur som de foretrækker frem for de andre landes, og en høj svarprocent, 39 %, *ved ikke*, hvilket også her viser at der er mange der ikke kan tage nærmere stilling til spørgsmålet.

Underspørgsmål 88a viste at 15 % foretrækker amerikansk kultur over for 17 % der foretrækker britisk kultur. Der er 10 % der foretrækker Australiens kultur og 8 % der havde Irland med i deres besvarelse. Resultatet giver dog ikke et entydigt billede, da respondenterne ofte nævnte flere lande i besvarelsen, men de lande respondenterne kender, ligger trods alt højest.

Ved spørgsmål 89 bliver der spurgt til respondenternes vurdering af deres egen evne til at skelne imellem forskellige engelske accenter. 41 % mener at de har svært ved at skelne mellem forskellige engelske accenter over for 26 % der mener de ikke har svært ved det. 33 % svarer *ved ikke*.

I spørgsmål 90 spørger vi mere konkret til, om respondenterne har svært ved at forstå engelske accenter der afviger fra både RP og General American. Her er resultatet, at 37 % mener at de har svært ved det, 42 % svarer at de ikke har, og 21 % svarer *ved ikke*. Altså generelt en meget vag og usikker besvarelse.

5.1.5. Opsummering af "Alle"

Hvis man så overordnet ser på tallene og talerne, så kan man ved en gennemgang af resultaterne i kategorien "Alle" se at 1) der er en god forståelse af alle accenterne, men at Craig med RP accenten er den mest letforståelige taler for respondenterne, 2) at Laurence ligger højest på *competence* og 3) at Laurence også ligger lavest på *social attractiveness*. Craig og Jeff ligger nærmest lige højt på denne skala. 4) Vurderingen af talernes alder spiller en rolle i bedømmelsen af dem, idet alderen afspejles i respondenternes bedømmelse af talerne og 5) at talerne giver udtryk for at det betyder noget hvilke accenter man kender og er tryk ved.

5.2. "Jylland/Sjælland"

I stedet for et samlet antal på 156 respondenter, deler vi nu gruppen op i to med henholdsvis 84 respondenter fra Jylland og 72 fra Sjælland. Vi vil kigge på svarene fra spørgeskemaet endnu engang, men denne gang for at se, om der evt. er bemærkelsesværdige forskelle i den måde hvorpå, de to landsdele har vurderet vores tre talere.

5.2.1. Taler 1

Vi har valgt at holde oplæsningsdelen med taler 1, som er Jeff i Jylland og Laurence på Sjælland, adskilt fra de andre resultater af talerne. Dette gør vi, da vi ud fra resultaterne har kunnet konstatere, at respondenterne har vurderet oplæsningen temmelig anderledes i forhold til interviewoptagelserne. Deres forståelse af oplæsningen er ikke så god som forståelsen af interviewene, hvilket vi til dels tilskriver de to forskellige typer af sprog; det mere formelle skriftsprog i oplæsningen, overfor det mere uformelle talesprog som benyttes i talernes rejseberetning. Det at der bliver læst op af en tekst gør også den forskel, at taleren nemt kommer til at læse hurtigt op og dermed taler meget hurtigt i sammenligning med beretningen hvor taleren sidder og tænker over hvad han skal sige imens han taler og dermed automatisk gør talen langsommere.

5.2.2. Analyse - Forståelse

Fremgangsmåden for analysen af "Jylland/Sjælland"-resultaterne er den samme, som ved "Alle"-analysen. Dog har vi denne gang ikke lavet krydssammenligning af besvarelserne, da vi mener, at graden af sammenhæng, de enkelte spørgsmål imellem, fremgår af "Alle"-gennemgangen.

5.2.2.1. Forståelse

Forståelsesspørgsmålene er naturligvis også stadig de samme, nemlig spørgsmål 21-25, 31-35 og 40-44. Igen skal det nævnes, at vi i spørgsmål 41 og 42 har valgt at tælle *ved ikke*-svarene med som korrekte besvarelser (se afsnit 5.1.1.3.1.).

Det procentvise resultat er som følger:

Tabel 24. Procentvis fordeling af forståelse af de tre talere

	Jylland	Sjælland
Craig – alle korrekt	67 %	89 %
Laurence – alle korrekt	71 %	79 %
Jeff – alle korrekt	29 %	42 %

Det første der er at bemærke ved dette resultat er, at det i Jylland er Laurence der har den største andel af forståelsesspørgsmål korrekt (selv om afstanden til Craig er meget lille), hvilket er interessant sammenlignet med "Alle"-resultatet (se afsnit 5.1.1.3.1.), hvor Craig er den der bliver

forstået bedst. Jeff forstås dårligst i begge landsdele. I Jylland er der faktisk under en tredjedel, der har alle Jeffs forståelsesspørgsmål korrekt. Forklaringen på, at Craig er den der bliver forstået bedst i ”Alle”-resultatet finder vi hos de sjællandske respondenter, da hele 89 % her har alle Craigs forståelsesspørgsmål korrekt.

Sammenligner man resultaterne fra de to landsdele er det tydeligt, at Sjælland, for alle tre talere, er den landsdel, der har forstået vores talere bedst.

5.2.2.2. Kendskab

Ved de næste spørgsmål 26, 36, 45 som vedrører respondenternes kendskab til de afspillede accenter er det procentvise resultat som følger:

Tabel 25. Procentvis fordeling af svarene på kendskab til forskellige accenter

	Jylland	Sjælland
Har hørt Craigs accent før	75 %	85 %
Har hørt Laurences accent før	48 %	60 %
Har hørt Jeffs accent før	42 %	43 %

Dette resultat viser at respondenterne overordnet set bedst kendte Craigs RP accent, men derudover er det interessante ved dette resultat, at der ved Laurence er den største forskel mellem Jylland og Sjælland, da der var 12 procentpoint flere på Sjælland der kunne høre at Laurence kommer fra Irland. Dette kunne måske skyldes at 2 af de 3 klasser fra Roskilde havde været på studietur til Irland, hvilket også bliver understøttet af svarene i spørgsmål 9 angående hvorvidt respondenterne har tilbragt tid i et eller flere engelsktalende lande. Det viser sig nemlig at, ud af de 43 sjællandske respondenter, der mener, de har hørt Laurences accent før, har 25 af dem (hvilket svarer til 58 %) markeret, at de har været i Irland. Derimod er der kun 10 ud af de 40 jyder, der mener at have hørt hans accent før (svarende til 25 %), der har tilkendegivet, at de har tilbragt tid i Irland. Som tidligere nævnt (se afsnit 5.1.1.4.4.), er resultaterne fra spørgsmål 9 dog lidt løse, da vi har fået mange uklare besvarelser.

Samlet set er det sjællænderne der er kommet med flest positive tilkendegivelser om, at have hørt de tre respektive accenter før. Forskellen på de to landsdele er dog minimalt ved Jeff.

5.2.2.3. Selvvurdering

I spørgsmål 27, 37 og 46 vedrørende respondenternes vurdering af egne forståelsesevner af de tre taleres accenter, på en skala fra 1-5, har vi, som tidligere, inddelt besvarelserne med markering 1 som ”rigtig god forståelse”, markeringer med 2 eller 3 som ”god forståelse”, og markeringer med 4

og 5 som ”dårlig forståelse”. Ved gennemgang af besvarelsene er de procentvise resultater som følger:

Tabel 26. Procentvis fordeling af svarene på respondenternes vurdering af deres egen forståelsesevner med hensyn til de tre talere

	Craig		Laurence		Jeff	
	Jylland	Sjælland	Jylland	Sjælland	Jylland	Sjælland
”rigtig god forståelse”	54 %	71 %	18 %	26 %	7 %	13 %
”god forståelse”	38 %	25 %	68 %	68 %	61 %	67 %
”dårlig forståelse”	6 %	4 %	12 %	6 %	30 %	19 %
Manglende besvarelse	2 %	0 %	2 %	0 %	2 %	1 %

Tabellen viser, at jyderne vurderer sig selv til at have en ”rigtig god forståelse” af Craig, en ”god forståelse” af Laurence og en ”dårlig forståelse” af Jeff. Dette er interessant set på baggrund af, at tallene fra forståelsesafsnittet (se afsnit 5.2.2.1.) fortæller, at de i virkeligheden har forstået Laurence bedre end Craig og at deres opfattelse af at forstå RP bedre end irsk engelsk tilsyneladende er noget, de forestiller sig, at de gør, og altså ikke hænger sammen med virkeligheden. Samme mønster gør sig gældende for sjællænderne med ”rigtig god forståelse” af Craig, en ”god forståelse” af Laurence og en ”dårlig forståelse” af Jeff, hvilket i dette tilfælde stemmer fint overens med forståelsesresultatet (se afsnit 5.2.2.1.).

Der er et stort spring i procentandelen mellem Jylland og Sjælland for alle tre talere i kategorien ”rigtig god forståelse”. Sjælland er den landsdel, der vurderer sig selv til at have bedst forståelse af de to, og holder vi det op mod de aktuelle tal fra forståelsesspørgsmålene, kan man se, at ud af de 51 sjællandske respondenter der svarede, at de forstod Craig ”rigtig godt”, har 47 af dem (hvilket svarer til 92 %) samtlige af Craigs forståelsesspørgsmål korrekt. Til sammenligning kan vi se, at ud af de 45 jyder, der har svaret, at de forstår Craig ”rigtig godt”, har 36 samtlige af Craigs forståelsesspørgsmål korrekt (hvilket svarer til 80 %), og vi kan dermed konstatere, at begge landsdele har været gode til at vurdere deres egne forståelsesevner i denne kategori.

Kigger vi nærmere på Laurences procentandel i kategorien ”god forståelse”, kan vi se, at den er identisk med 68 % i begge landsdele. Sammenholder vi igen de respondenter, der har svaret at de har ”god forståelse” af Laurence med samtlige af deres korrekte forståelsesspørgsmål vedrørende

Laurence, kan vi se, at ud af de 57 jyder, der mener at have ”god forståelse” for Laurence, har 39 samtlige forståelsesspørgsmål korrekt (hvilket svarer til 68 %). Samtidig har 39 ud af de 49 (svarende til 80 %) sjællændere der siger at have ”god forståelse” af Laurence samtlige af hans forståelsesspørgsmål korrekt. Dette indikerer, at sjællænderne har været noget hårdere i deres bedømmelse af sig selv i denne kategori end jyderne og muligvis burde have bedømt sig selv til at have ”rigtig god forståelse”. Men overordnet set har begge landsdele været nogenlunde gode til at vurdere deres egne forståelsesevner med hensyn til Laurence, idet næsten 70 % af de jyder, der synes, de har en ”god forståelse”, har alle forståelsesspørgsmål korrekt og størstedelen af sjællænderne det samme, hvilket godt kan betegnes som, at være en ”god forståelse”.

Jeff er som nævnt den taler som begge landsdele synes, de har haft sværest ved at forstå – jyderne har dog markeret at de har haft væsentligt sværere ved at forstå ham med deres ”dårlig forståelsesandel” på 30 % sammenlignet med sjællændernes 19 %. Kigger vi endnu engang på disse respondenter andel af samtlige af Jeffs forståelsesspørgsmål korrekt, kan vi se at ud af de 25 jyske respondenter, der synes, de forstår Jeff ”dårligt”, har 5 af dem (hvilket svarer til 20 %) samtlige af hans forståelsesspørgsmål korrekt. Til sammenligning har 8 ud af de 14 sjællændere (hvilket svarer til 57 %), der synes, de forstår Jeff ”dårligt”, samtlige af Jeffs forståelsesspørgsmål korrekt. Som i Laurences tilfælde kan vi konstatere, at begge landsdele har en god selvbedømmelse af deres forståelse af Jeffs accent, dog har sjællænderne igen været lidt hårde i deres egen bedømmelse, da over halvdelen af dem havde alle Jeffs forståelsesspørgsmål korrekt.

5.2.2.4. Placering

I spørgsmål 28, 38 og 47 vedrørende respondenterne forsøg på at placere hvilket land, talerne kommer fra, er de procentvise resultater som følger:

Tabel 27. Procentvis fordeling af svarene på placering af de tre talere

	Jylland	Sjælland
Craig – England (spørgsmål 28)	51 %	68 %
Laurence – Irland (spørgsmål 38)	17 %	28 %
Jeff – Australien (spørgsmål 47)	19 %	31 %

Dette resultat er i overensstemmelse med ”Alle”-resultatet, hvilket viser at gennemsnittet ikke er præget af store udsving (se afsnit 5.1.1.3.4.). Det er tydeligvis nemmest for respondenterne at placere Craig korrekt. Efter Craig er begge landsdele bedst til at placere Jeff og til sidst Laurence,

de ligger dog procentvis meget tæt. Selvom Craig er den, både jyderne og sjællænderne har haft lettest ved at placere geografisk, er det alligevel i denne kategori, der er det største spring mellem landsdelene, nemlig på hele 17 procentpoint, med Sjælland som den landsdel, der har den største andel af korrekte svar. Der er generelt stor forskel på placeringsevnen for Jylland og Sjælland (med Sjælland som den landsdel, der suverænt har flest korrekte svar), hvilket er interessant, da "Alle"-resultatet afspejlede en nærmest identisk procentandel af korrekte svar for Laurence og Jeff og jydernes dårlige svarprocent derfor må være blevet opvejet af sjællændernes gode.

5.2.2.5. Måde

I spørgsmål 29, 39 og 48 vedrørende respondenternes holdning til de tre taleres måde at tale engelsk på, på en skala fra 1-5, har vi, igen, inddelt besvarelsene i markeringer med 1 som "rigtig godt", markeringer med 2 eller 3 som "godt" og markeringer med 4 eller 5 som "dårligt". Ved gennemgang af besvarelsene er de procentvise resultater som følger:

Tabel 28. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på deres måde at tale på

	Craig (spørgsmål 29)		Laurence (spørgsmål 39)		Jeff (spørgsmål 48)	
	Jylland	Sjælland	Jylland	Sjælland	Jylland	Sjælland
"rigtig godt"	31 %	40 %	6 %	7 %	6 %	4 %
"godt"	61 %	58 %	69 %	86 %	46 %	75 %
"dårligt"	8 %	1 %	19 %	7 %	42 %	19 %
Manglende besvarelse	8 %	0 %	6 %	0 %	6 %	1 %

Som det kan ses af tabellen, ligner resultatet her også meget det vi så i "Alle"-resultatet, hvor begge respondentgrupper har markeret, at de synes forholdsvis mest "rigtig godt" om Craigs accent, "godt" om Laurences accent, og "dårligt" om Jeffs.

Andelen af jyder der har givet udtryk for, at de synes "godt" om Craigs accent er højere end andelen af sjællændere.

Hvad angår Laurence og Jeff, er der ligeledes flest respondenter fra Jylland, der synes "dårligt" om deres måde at tale engelsk på.

Tallene viser, at jyderne generelt har været mere kritisk indstillet over for alle tre taleres måder at tale engelsk på. Begge landsdele har dog størst tilkendegivelsesandel i "synes godt om"-kategorien

for alle tre talere, hvilket viser, der generelt er en positiv indstilling til vores tre taleres måde at tale engelsk på.

5.2.2.6. *Beskrivelse*

I spørgsmål 30, 39a og 49 vedrørende respondenternes beskrivelse af hvordan de syntes, taleren taler, har vi, som tidligere gennemgået (se afsnit 5.1.1.3.6.) valgt at bruge ordene ”tydeligt”, ”mumler” og ”hurtigt” til den videre analyse.

Tabel 29. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på hvordan de synes de taler

	Craig (spørgsmål 30)		Laurence (spørgsmål 39a)		Jeff (spørgsmål 49)	
	Jylland	Sjælland	Jylland	Sjælland	Jylland	Sjælland
Taler tydeligt	44 %	60 %	6 %	11 %	1 %	6 %
Mumler	0 %	0 %	31 %	44 %	10 %	17 %
Taler hurtigt	2 %	3 %	0 %	0 %	12 %	13 %

I overensstemmelse med ”Alle”-resultatet synes begge landsdele, at det er Craig, der taler tydeligst af de tre talere, med Sjælland som den respondentgruppe, der har størst andel af tilkendegivelser i denne kategori. Begge landsdele er også enige om, at de synes Laurence er den, der mumler mest af de tre talere, og igen er det sjællænderne der har den største andel af tilkendegivelser i kategorien. Hvad angår Jeff, så er begge landsdele endnu engang enige om, at det er ham af de tre talere, der taler hurtigst. Noget der ikke fremgår af tabellen er, at det til gengæld ikke er frasen taler ”hurtigt”, som sjællænderne mest har brugt om Jeff, idet andelen af sjællandske tilkendegivelser omkring Jeffs måde at tale på i alt er højere ved ”mumler”.

5.2.2.7. *Delkonklusion*

Vi kan efter denne gennemgang konkludere, at jyderne har forstået Laurence bedst af de tre talere (tæt efterfulgt af Craig), sjællænderne har forstået Craig bedst, og begge landsdele har forstået Jeff dårligst. Den sjællandske respondentgruppe har dog i alt forstået de tre talere bedre end den jyske gruppe.

Med hensyn til kendskab til accenten kan vi konstatere, at begge landsdele er enige om at de mest har hørt Craigs accent før, efterfulgt af Laurences accent, og til sidst Jeffs accent. Igen er det den sjællandske respondentgruppe, der for samtlige tre talere har størst andel af, at de har hørt de tre respektive accenter før.

Selv vurderingen af forståelsen af de tre talere er i begge landsdele bedst med hensyn til Craig, efterfulgt af Laurence og til sidst Jeff. Sammenholdt med deres korrekte svar på

forståelsesspørgsmålene stemmer deres bedømmelser kun delvist overens med virkeligheden. Sjælland har været lidt for hårde i selvvurderingen hvad angår ”dårlig forståelse” af Jeff, og til dels også ”god forståelse” af Laurence. Jyderne har overordnet bedømt sig selv til at have bedst forståelse af Craig, selvom de ifølge deres korrekte svar på forståelsesspørgsmålene har forstået Laurence bedst.

Samlet er mønstret det samme for både Jylland og Sjælland, med bedst placering af Craig, så Laurence og til sidst Jeff. Dog er sjællænderne den respondentgruppe, der overlegent har været bedst til at byde på, hvilket land vores tre talere kommer fra.

Begge grupper kan bedst lide Craigs accent, efterfulgt af Laurences og til sidst Jeffs. Til trods for, at jyderne generelt har færre andele af positive tilkendegivelser over for de tre accenter end sjællænderne, har begge respondentgrupper flest besvarelser i ”*synes godt om*”-kategorien.

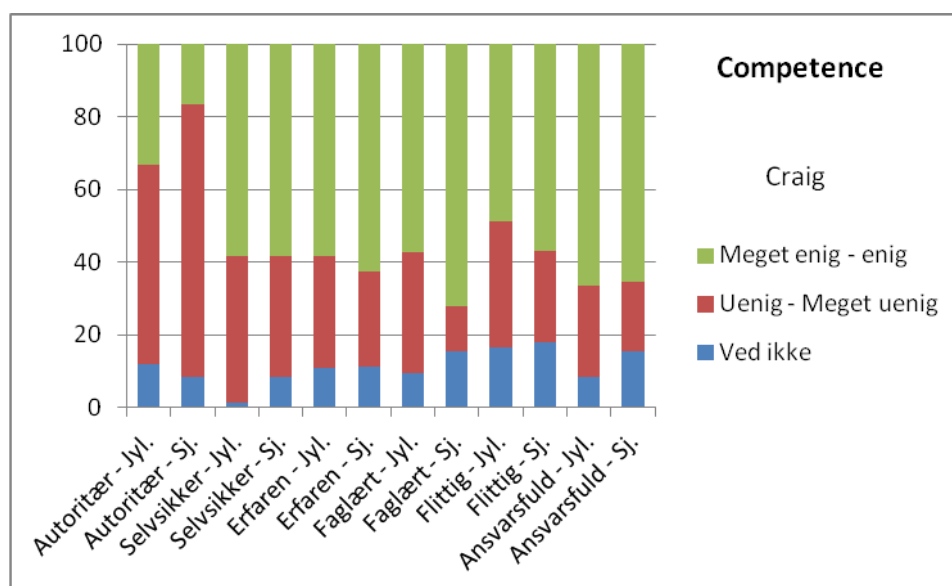
På baggrund af respondentgruppernes svar ved spørgsmålet om at beskrive de enkelte talere, kan vi konstatere, at både jyderne og sjællænderne er enige om, at Craig er den af de tre der taler tydeligst, Laurence er den der mumler mest og Jeff er den der taler hurtigst. Dog mumler Jeff mere end han taler hurtigt ifølge sjællænderne.

5.2.3. Analyse - Faglige og sociale holdninger til talerne

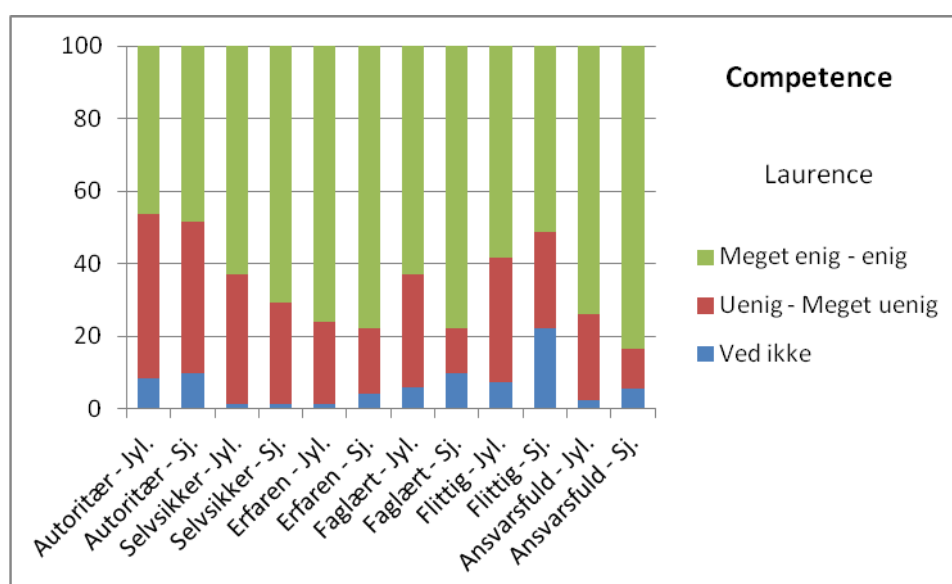
Her ser vi endnu engang på de resultater vi kom frem til i forbindelse med respondenternes holdning til talerne, men denne gang tager vi fat på fordelingen af svar i Jylland over for Sjælland.

5.2.3.1. Competence

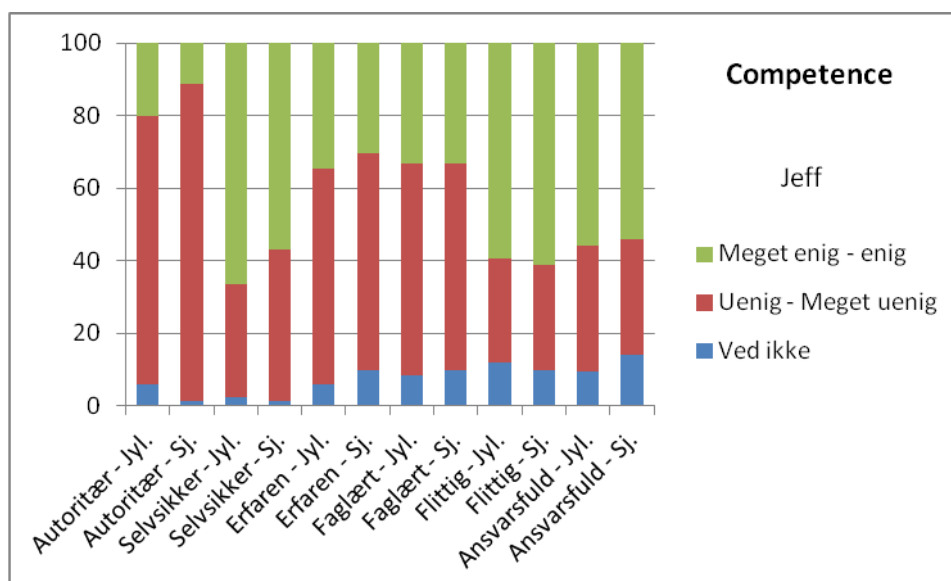
Først ser vi på spørgsmål, 50 A-F, 62 A-F og 74 A-F, som vedrører respondenternes holdning til talerens *competence*-egenskaber.

Figur 18. Procentvis fordeling af svarene på de faglige træk for Craig – ”Jylland/Sjælland”

Figur 19. Procentvis fordeling af svarene på de faglige træk for Laurence – ”Jylland/Sjælland”

Figur 20. Procentvis fordeling af svarene på de faglige træk for Jeff – ”Jylland/Sjælland”

Autoritær (50A, 62A og 74A). Jeff bliver i høj grad, og Craig i lidt mindre grad, vurderet af respondenterne til ikke at være autoritære. Der er især mange fra Sjælland der ikke synes at disse to talere lyder autoritære. Ud fra diagrammerne kan man se, at Laurence bliver vurderet til at være den mest autoritære i begge landsdele.

Selvsikker (50B, 62B og 74B). Både jyderne og sjællænderne er enige om at Craig er den af talerne der er mindst selvsikker. Jeff virker en anelse mere selvsikker på respondenterne i Jylland, mens resultatet for Craig og Jeff er næsten ens for sjællænderne. Ved Laurence derimod viser resultatet tydeligt at begge landsdele synes han lyder mere selvsikker, og her er det sjællænderne der tillægger ham mest selvsikkerhed. Alle resultaterne ligger generelt ret tæt op ad hinanden.

Erfaren (50C, 62C og 74C). Der er stor enighed om, at Laurence lyder som den mest erfarne – hele 78 % på Sjælland. Der er også både 60 % af jyderne og af sjællænderne der mener at Jeff ikke lyder erfaren. Begge landsdele ligger ret ens, når det gælder for og imod Craig, som ligger midt imellem de to andre talere.

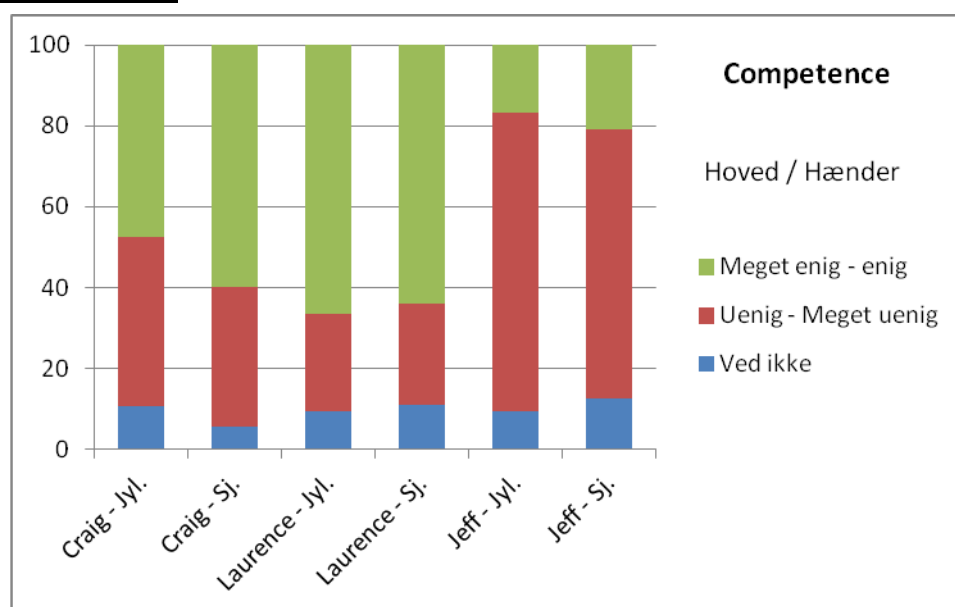
Faglært (50D, 62D og 74D). Små 60 % i både Jylland og på Sjælland mener ikke at Jeff er faglært. I både Craig og Laurences tilfælde, mener mange at begge er faglærte. Dette gælder især Laurence, dog med en større andel på Sjælland end Jylland (78 % over for 63 %). Det samme billede tegner sig for Craig, da der på Sjælland er 72 % der er enige i at han virker faglært, mens der kun er 57 % i Jylland.

Flittig (50E, 62E og 74E). Der er her næsten enige svar fra begge regioner. Jeff blev lige akkurat opfattet som den mest flittige, tæt efterfulgt af Laurence, som igen var tæt efterfulgt af Craig. Resultatet viser, at der er rigtig mange som har svaret *ved ikke*. I modsætning til de fleste andre træk, ser flid ud til at være en egenskab der ikke associeres med en bestemt accent.

Ansvarsfuld (50 F, 62F og 74F). Især Laurence opfattes som ansvarsfuld, mest markant på Sjælland. Næst i rækkefølgen for både Jylland og Sjælland kom Craig. Jeff var der kun lidt over halvdelen i begge landsdele der syntes lød ansvarsfuld.

Gennemgang af spørgsmål: 52-57, 64-69 og 76-81

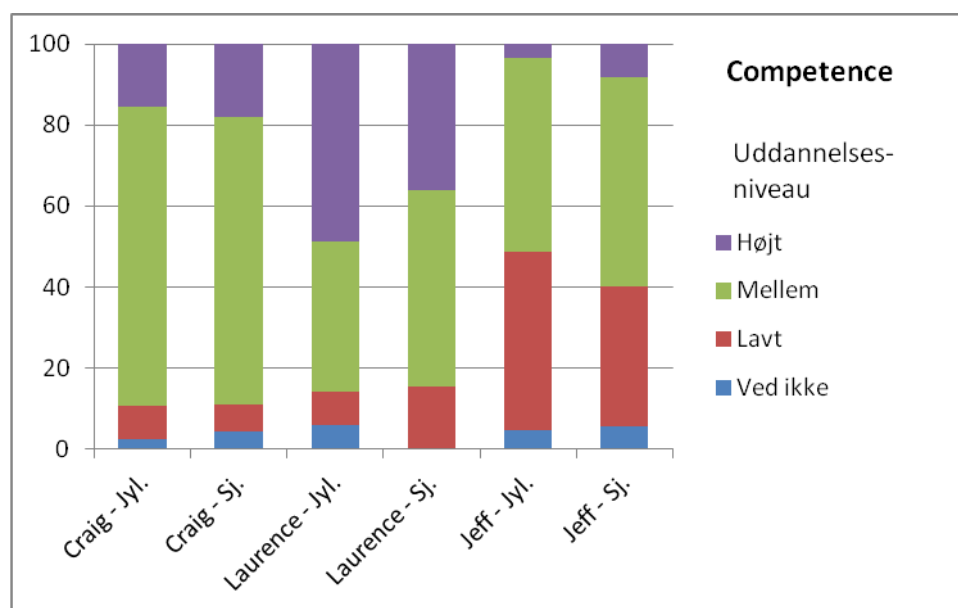
Arbejde - Hoved/hænder

Figur 21. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på spørgsmålet om de har en høj, mellem eller lav uddannelse ”Jylland/Sjælland”

Hoved/hænder (52, 64 og 76). Resultatet viser, at der er flest både i Jylland og på Sjælland der bedømmer Laurence til at arbejde med hovedet. Jeff er den der er mest sikre på, arbejder med hænderne. I Jylland er det faktisk næsten tre fjerdedele af respondenterne der mener dette. Craig ligger ind i mellem de to andre og skiller sig lidt ud ved at de i Jylland er delt i to lejre mht. om han arbejder med hænderne eller hovedet. På Sjælland er de dog overvejende overbeviste om at Craig arbejder med hovedet (60 %).

Uddannelse

Figur 22. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på spørgsmålet om de har en høj, mellem eller lav uddannelse – ”Jylland/Sjælland”

Uddannelse (53, 65 og 77). Her er det interessant at resultaterne fordeler sig på tre niveauer, ét for hver taler (udover *ved ikke*-muligheden). Det er tydeligt at Jeff bliver placeret som den mest ”lavt” uddannede. Der er dog også en del som både i Jylland og på Sjælland synes han hører til i den ”mellem” uddannede gruppe. Laurence er den taler som helt tydeligt bliver placeret af flest i den ”højt” uddannede gruppe, men der er også en del (især sjællændere) som tror han har en mellemlang uddannelse. Craig er den taler der bliver placeret med flest procent i den ”mellem” uddannede gruppe, hvilket de er ret enige om i Jylland og på Sjælland. Det der generelt er iøjnefaldende er, at de er forholdsvis enige i Jylland og på Sjælland om hvor de skal placere de tre talere.

Taleren som underviser (54, 66 og 78). Respondenterne svarer her tydeligt, at de helst vil undervises af Craig i både Jylland og på Sjælland, dog tydeligst på Sjælland. Dette kan højst sandsynligt relateres til at de har nemmest ved at forstå accenten og kender den bedst. De to andre talere ligger temmelig ens. Besvarelsene for Laurence er næsten identiske i de to landsdele, ved Jeff er *nej*-besvarelsen en anelse højere end ved Laurence i begge landsdele. Der er også en del *ved ikke*-svar, som kan udtrykke deres tvivl hvorledes de skal svare.

Lederjob (55, 67 og 79). Der er flest respondenter som tilskriver Laurence et lederjob, og flest der mener at Jeff ikke har et lederjob. Craigs tal ligger tæt op ad Jeffs resultat, men her er der også mange *ved ikke*-besvarelses. Generelt kendetegnende for hele resultatet er, at de i både Jylland og på Sjælland er enige om svarene for hver enkelt taler.

Bor til leje (56, 68 og 80). Der er lige mange i Jylland og på Sjælland der mener at Craig og Jeff bor til leje. Derimod er der kun ca. en femtedel der mener at Laurence bor til leje i begge landsdele, og rigtig mange er overbeviste om at han ikke gør det. Det hænger tæt sammen med at de også tror at han er den højest uddannede, og at han er den som flest respondenter tror, har et lederjob. Ved Craig er der endnu engang et højt antal ved *ved ikke*-besvarelser, hvilket viser at de havde svært ved at bedømme ham.

Har bil (57, 69 og 81). Man kan umiddelbart mene at de fleste vil svare positivt på dette spørgsmål, da de fleste voksne mænd i dag har bil (se afsnit 5.1.2.3.7.), men resultatet viser at der trods alt er en målbar forskel i besvarelserne ved de forskellige talere. Laurence er den flest tror, har bil. Craig ligger tæt opad Laurences resultat, mens Jeff er den færrest tror, er bilejer. Der er hele 24 % på Sjælland der mener at han ikke har bil, altså næsten en fjerdedel. Det er overvejende jyderne der i alle 3 tilfælde mener at talerne har bil, hvilket har gjort os opmærksomme på, at det kan have været et spørgsmål der ikke var så godt at stille, i og med at man muligvis får mere at vide om respondenternes baggrund end om deres holdning til talernes accent. Da der i Jylland er større afstande, har flere en bil, og det kan have været respondenternes udgangspunkt til spørgsmålet.

5.2.3.2. Delkonklusion

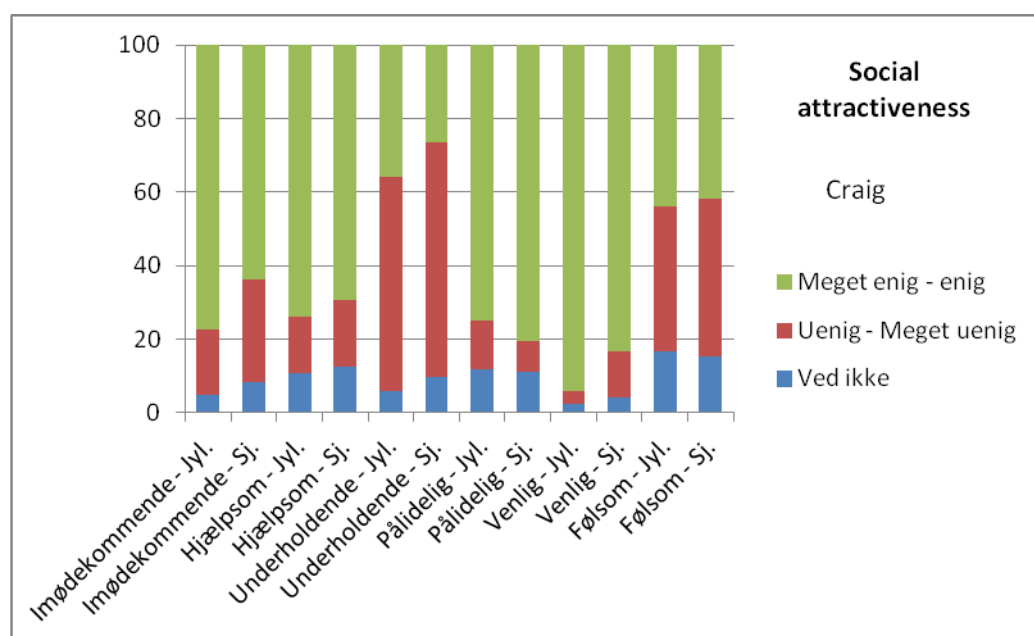
Ved en gennemgang af resultaterne fra Jylland over for fra Sjælland kan vi konstatere, at der med hensyn til Laurence, som under ”Alle” blev vurderet til at være den der ligger højest på *competence*-skalaen, er enighed mellem landsdelene med hensyn til ”autoritær” og ”flittig”. Ellers er det overvejende sjællænderne der ved de 4 andre variabler mener han ligger højt på *competence*. Ved spørgsmålet om hoved eller hænder er der enighed mellem landsdelene, men ved uddannelse er der en smule forskel, da det er flest jyder der placerer Laurence som højt uddannet og flest sjællændere der mener han har en mellemlang uddannelse. Ved de 4 sidste spørgsmål er der enighed bortset fra spørgsmålet med hensyn til om Laurence har bil; her er der flest jyder der tror han har bil.

Når man ser på resultaterne for Craig er der også temmelig stor enighed landsdelene imellem. Egenskaben ”autoritær” skiller sig ud, idet sjællænderne er mere overbeviste om at han ikke lyder autoritær, og det samme gælder ”faglært”, hvor sjællænderne ligger langt fra jydernes holdning med henholdsvis 72 % og 57 %. Ved hoved/hænder spørgsmålet er sjællænderne 60 % sikre på at han arbejder med hovedet mens jyderne ikke er så sikre. Craigs uddannelsesniveau er de enige om i begge landsdele, og ved de sidste 4 spørgsmål er der enighed bortset fra at sjællænderne lidt hellere vil undervises af Craig end jyderne, og det igen er flest jyder der mener han har bil.

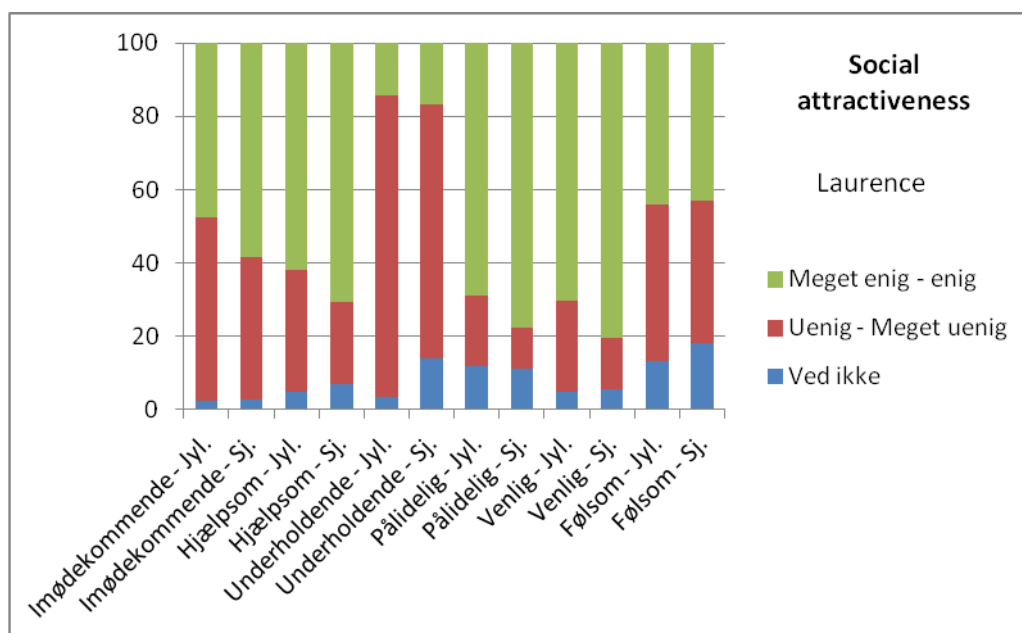
Ved Jeffs resultater er der enighed om svarene for de to landsdele, bortset fra ved ”autoritær”, hvor især mange sjællændere vurderer at han ikke er autoritær, og ved ”selvsikker”, hvor jyderne synes han virker en anelse mere selvsikker end sjællænderne. Der er enighed om at respondenterne mener at Jeff arbejder med hænderne, men der er flest jyder der er af denne opfattelse. I forhold til uddannelse, er der flest sjællændere der mener at Jeff har en mellemlang uddannelse og flest jyder der mener at han har en lav uddannelse. Ved de sidste 4 spørgsmål er der stort set enighed bortset fra at der igen er flest jyder der mener at han har bil og lidt færre jyder end sjællændere der har lyst til at blive undervist af Jeff.

5.2.3.4. Social attractiveness

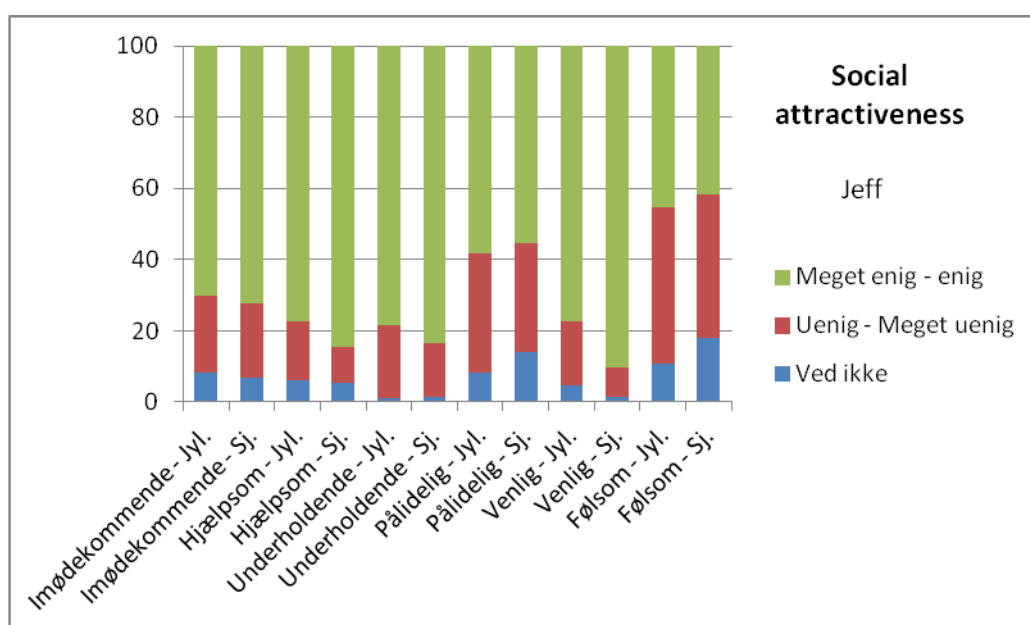
De næste spørgsmål 50 G-L, 62 G-L og 74 G-L viser jydernes over for sjællændernes holdning til taleren på den sociale skala. Først følger en oversigt over resultaterne:

Figur 23. Procentvis fordeling af svarene på de sociale træk for Craig – ”Jylland/Sjælland”

Figur 24. Procentvis fordeling af svarene på de sociale træk for Laurence – ”Jylland/Sjælland”

Figur 25. Procentvis fordeling af svarene på de sociale træk for Jeff – ”Jylland/Sjælland”

Imødekommende (50G, 62G og 74G). Vi kan ud fra resultatet se, at det især er Craig og Jeff der opfattes som imødekommende. Jyderne synes at Craig lyder allermest imødekommende. Tallene hos Jeff er iøjnefaldende på den måde, at de næsten er helt ens for begge landsdele. For Laurence er resultatet mindre positivt, her er der hele 50 % i Jylland der mener at han ikke lyder imødekommende over for 39 % på Sjælland.

Hjælpssom (50H, 62H og 74H). Tallene viser, at Jeff blev opfattet som den mest hjælpsomme. Det var især på Sjælland at der var en høj respons ved *ja*. De andre to er dog også blevet bedømt til at være ret hjælpsomme, og den eneste der skiller sig lidt ud, er Laurence, som i Jylland bliver bedømt som mest uhjælpssom (33 %).

Underholdende (50I, 62I og 74I). Resultatet viser meget tydeligt, at respondenterne mener at Jeff lyder mest underholdende i begge landsdele. Der er stor afstand til de andre talere. Craig er nummer to i rækkefølgen, mens Laurence ligger helt nede på ca. 15 % i både Jylland og Sjælland.

Pålidelig (50J, 62J og 74J). Craig bliver anset for at være den mest pålidelige (75 % i Jylland og 81 % på Sjælland), skarpt efterfulgt af Laurence (69 % i Jylland og 78 % på Sjælland). Begge vurderes dermed som mest pålidelige på Sjælland. Jeff rangerer lavt med hensyn til dette træk (58 % i Jylland og 56 % på Sjælland). Vi minder om de to mulige måder ”påligelig” kan fortolkes på, og derfor kan det være at det snarere er blevet set som et *competence*-træk end et *socialt* træk.

Venlig (50K, 62K og 74K). Respondenterne synes at Craig lyder mest venlig, hvilket de virkelig fik understreget i Jylland (med 94 % over for 83 % på Sjælland). Jeff ligger også tæt på disse tal, da han på Sjælland blev bedømt til at være meget venlig (med 90 %) og lidt mindre i Jylland (77 %). Det var heller ikke fordi respondenterne generelt mente at Laurence ikke lød venlig, men når han lå så lavt som 70 % i Jylland og 81 % på Sjælland, er der alligevel langt op til de 94 %, som bedømte Craig som venlig.

Følsom (50L, 62L og 74L). Resultatet er specielt, idet alle talere næsten er blevet bedømt identisk både ved *ja*, *nej* og *ved ikke*-besvarelsen. Der er en høj *ved ikke*-procent, hvilket igen, ligesom ved ”flittig” ovenfor, tyder på at respondenterne har haft svært ved at besvare dette spørgsmål.

Gennemgang af spørgsmål: 58-61, 70-73 og 82-85

Lære bedre at kende (58, 70 og 82). Resultatet viser, at de stort set lige gerne vil lære Craig og Jeff bedre at kende, hvorimod en stor andel ikke har lyst til at lære Laurence bedre at kende, og det er især i Jylland at de er modvillige. Der er en høj *ved ikke*-besvarelsesprocent over hele linjen, men især sjællænderne svarer her *ved ikke*.

Hjælpe taleren (59, 71 og 83). Dette resultat bærer præg af, at man spørger ind til respondenternes menneskelige moral, og det viser sig da også at der er en meget høj procentdel der gerne vil hjælpe talerne. Hvis man skal udplukke noget specifikt her, kan man sige at jyderne er den gruppe der har

mindst lyst til at hjælpe Laurence (13 % over for sjællænderne med 4 %). Overordnet er Craig den, som allerflest ville have lyst til at hjælpe. Igen er det nok fordi det er den accent de kender bedst.

Hjælpes af taleren (60, 72 og 84). Resultatet er ikke særlig iøjnefaldende hos nogen af talerne, men der kan dog siges at stort set trefjerdedele af respondenterne gerne ville tage imod hjælp fra alle talere. Det er især Craig, som de føler sig trygge ved. I Jylland er der både ved Laurence og Jeff knap en fjerdedel som ikke har lyst til at modtage deres hjælp.

Kan lide at gå ud (61, 73 og 85). Resultatet viser, at der er flest der er enige om at Laurence ikke bryder sig specielt meget om at gå ud. Derimod er næsten halvdelen i Jylland og på Sjælland enige i, at Craig og Jeff er glade for at gå ud, hvilket kan have noget med den formodede alder at gøre.

Alder (51, 63 og 75). Her var der ikke nogen nævneværdig forskel mellem de to landsdele.

5.3.2.4. Delkonklusion

Ud fra de ovenstående resultater kan vi konstatere, at det er i Jylland at Craig får flest tilkendegivelser med hensyn til at være social; de synes især at han er ”imødekommende” og ”venlig”. Jydernes holdning til Laurence (i forhold til *social attractiveness*) er også stærkest, da det er dem der mener at han er mindst ”hjælpssom” og det også er dem der har mindst lyst til at lære ham bedre at kende, mindst lyst til at hjælpe ham og heller ikke har lyst til at blive hjulpet af ham. Ved Jeff er der derimod flest sjællændere der mener at han lyder ”hjælpssom” og at han er ”venlig”.

5.3."Tysk/dansk"

I resten af dette kapitel vil vi ikke gennemgå alle spørgsmålene systematisk, som ved de to forudgående kategorier. Nedenfor vil vi udplukke nogle interessante resultater inden for forskellen på de tyske og danske respondenter.

Ved analysen af det tyske gymnasium over for de danske gymnasier, betragter vi det tyske gymnasium som en homogen gruppe af tysktalende. Størstedelen af eleverne stammer fra Tyskland og alle taler tysk. Den anden gruppe bliver, betragtet som en homogen gruppe dansktalende, da de der på disse udvalgte danske gymnasier ikke var et nævneværdigt antal indvandrere eller udenlandske elever.

Vores tyske respondentgruppe består af de 29 respondenter fra gymnasiet i Aabenraa og den danske består af de resterende 127 respondenter fra de tre øvrige gymnasier, Haderslev, Roskilde og Himmelev.

5.3.1. Analyse – Forståelse

Igen er fremgangsmåden den samme som ved de foregående forståelsesanalyser. Hvert delement fra spørgeskemaet bliver gennemgået. Denne gang med respondentgruppen delt op i en tysk og en dansk gruppe.

5.3.1.1. Forståelse

Nedenfor følger en gennemgang af forståelsesspørgsmålene 21-25, 31-35 og 40-44 (se afsnit 5.1.1.3.1. for uddybning).

Det procentvise resultat er som følger:

Tabel 30 Procentvis fordeling af forståelse af de tre talere

	Tysk	Dansk
Craig – alle korrekt	52 %	83 %
Laurence – alle korrekt	66 %	77 %
Jeff – alle korrekt	10 %	40 %

Ved den foregående gennemgang af de jyske og sjællandske respondenteres forståelse, så vi at jyderne forstod Laurence bedre end Craig (se afsnit 5.2.2.1.). Denne tabel viser at resultatet muligvis skyldes de "tyske jyder". Det er derfor interessant at gå ind og sortere yderligere i vores respondentgrupper her, således, at vi holder de to jyske gymnasier (hvoraf det ene jo er tysk) op mod hinanden. Gør vi det, kan vi se, at ud af de 55 elever i Haderslev har 41 (hvilket svarer til 75 %) alle Craigs forståelsesspørgsmål korrekt og præcis samme antal (41 hvilket igen svarer til 75 %) alle Laurences forståelsesspørgsmål korrekt.

har alle Laurences forståelsesspørgsmål korrekt. I Aabenraa har 15 ud af de 29 respondenter (hvilket svarer til 52 %) alle Craigs forståelsesspørgsmål korrekt og 19 (hvilket svarer til 66 %) alle Laurences forståelsesspørgsmål korrekt. Vi kan dermed konstatere, at det er de ”tyske jyder”, der er ansvarlige for Jyllands resultat (se afsnit 5.2.2.1.).

Tabel 31. Procentvis fordeling af forståelse af de tre talere

	Aabenraa (tysk)	Haderslev (dansk)
Craig – alle korrekt	52 %	75 %
Laurence – alle korrekt	66 %	75 %

Sammenlignet med tyskerne har en større andel af danskerne forstået både Craig og Laurence (de scorer højt på begge talere, ca. 80 %), og på sidstepladsen kommer Jeff for begge lande med langt flere danskere (40 %) end tyskere (10 %) der har forstået ham korrekt. Overordnet for alle tre talere er det danskerne der suverænt har forstået dem bedst, hvilket er særlig tydeligt ved både Craig og Jeff.

5.3.1.2. Kendskab

Her følger en gennemgang af kendskabsspørgsmålene 26, 36, 45 (se afsnit 5.1.1.3.2. for uddybning).

Tabel 32. Procentvis fordeling af svarene på kendskab til forskellige accenter

	Tysk	Dansk
Har hørt Craigs accent før	79 %	80 %
Har hørt Laurences accent før	31 %	58 %
Har hørt Jeffs accent før	24 %	46 %

Igen er det Craig hvor både den største andel af tyskere og danskere har indikeret at de genkender accenten, efterfulgt af Laurence, og til sidst Jeff. Men hvor genkendelsesprocenten er nogenlunde ens for Craig i begge grupper, er det klart danskerne der mener oftest at have hørt den irske og australske accent før.

5.3.1.3. Selvvurdering

Her følger en gennemgang af selvvurderingsspørgsmålene 27, 37 og 46 (se afsnit 5.1.1.3.3. for uddybning).

Tabel 33. Procentvis fordeling af svarene på respondenternes vurdering af deres egen forståelsesevner med hensyn til de tre talere

	Craig		Laurence		Jeff	
	Tysk	Dansk	Tysk	Dansk	Tysk	Dansk
”rigtig god forståelse”	41 %	66 %	10 %	24 %	0 %	12 %
”god forståelse”	55 %	27 %	86 %	64 %	48 %	67 %
”dårlig forståelse”	3 %	6 %	3 %	10 %	52 %	19 %
Manglende besvarelse	0 %	1 %	0 %	2 %	0 %	2 %

Hvis man sammenligner resultaterne for de tre talere, har den største andel af tyskerne tilkendegivet at de har en ”god forståelse” af Craig, en ”god forståelse” af Laurence og en ”dårlig” af Jeff. Det er bemærkelsesværdigt, at der ikke er nogen fra den tyske respondentgruppe, der selv synes de har en ”rigtig god forståelse” af Jeff og kun 41 % synes, de har en ”rigtig god forståelse” af Craig.

Der er en høj andel af danskerne, der mener, de har en ”rigtig god forståelse” af Craigs accent og en ”god forståelse” af Laurences accent (en fjerdedel endda ”rigtig god”). Der er også to tredjedele af danskerne der mener at have en ”god forståelse” af Jeffs måde at tale engelsk på.

5.3.1.4. Placering

Her følger en gennemgang af placeringsspørgsmålene 28, 38 og 47 (se afsnit 5.1.1.3.4. for uddybning).

Tabel 34. Procentvis fordeling af svarene på placering af de tre talere

	Tysk	Dansk
Craig – England (spørgsmål 28)	62 %	58 %
Laurence – Irland (spørgsmål 38)	3 % (1 person)	26 %
Jeff – Australien (spørgsmål 47)	14 %	27 %

Placeringen af talerne i rette land følger også mønstret fra de foregående afsnit ovenfor (se afsnit 5.1.1.3.4. og 5.2.2.4.) hvor flest kan placere Craig korrekt med en nogenlunde lige andel i begge grupper. Hos tyskerne er placeringsevnen for de andre talere ret ringe. Det er faktisk kun en enkelt tysker (ud af de 29), der korrekt placerer Laurence i Irland. I den danske gruppe placeres både Laurence og Jeff korrekt af næsten en fjerdedel af respondenterne. Det meste interessante ved dette resultat er måske at tyskerne ligger så tæt på danskerne i forhold til at placere Craig (de er faktisk en anelse bedre), hvilket viser at rigsmålet er nogenlunde lige nemt at genkende for talere af begge sprog.

5.3.1.5. Måde

Her følger en gennemgang af mådespørgsmålene 29, 39 og 48 (se afsnit 5.1.1.3.5. for uddybning).

Tabel 35. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på deres måde at tale på

	Craig (spørgsmål 29)		Laurence (spørgsmål 39)		Jeff (spørgsmål 48)	
	Tysk	Dansk	Tysk	Dansk	Tysk	Dansk
”rigtig godt”	24 %	38 %	7 %	6 %	0 %	6 %
”godt”	69 %	57 %	69 %	79 %	41 %	64 %
”dårligt”	0 %	1 %	21 %	12 %	59 %	25 %
Manglende besvarelse	7 %	4 %	3 %	3 %	0 %	5 %

Tyskernes højeste andele af positive tilkendegivelser (69 %) over for talernes måde at tale på ligger i kategorien ”godt” hos både Craig og Laurence. Craig er den taler der af den tyske respondentgruppe har fået flest svar i ”rigtig godt”-kategorien hvorimod Laurence kun har fået 2 stemmer (hvilket svarer til 7 %) og Jeff slet ingen. Hele 59 % af tyskerne synes dårligt om Jeffs accent. Danskerne er generelt mere begejstrede for vores tre taleres accenter. Næsten 80 % synes ”godt” om Laurences accent og Craig har både en del stemmer i ”rigtig godt”-kategorien, hvor han har 38 %, og ”godt”-kategorien, hvor han har fået positive tilkendegivelser fra 57 % af de danske respondenter. Jeff har også i danskernes tilfælde et betragteligt højt procenttal (25 %) der synes ”dårligt” om hans accent, men der er trods alt flere, der synes ”godt” om hans accent.

5.3.1.6. Beskrivelse

Her følger en gennemgang af beskrivelsesspørgsmålene 30, 39a og 49 (se afsnit 5.1.1.3.6. for uddybning).

Tabel 36. Procentvis fordeling af svarene for de tre talere på hvordan de synes de taler

	Craig (spørgsmål 30)		Laurence (spørgsmål 39a)		Jeff (spørgsmål 49)	
	Tysk	Dansk	Tysk	Dansk	Tysk	Dansk
Taler tydeligt	45 %	53 %	0 %	10 %	0 %	4 %
Mumler	0 %	0 %	41 %	36 %	14 %	9 %
Taler hurtigt	0 %	3 %	0 %	0 %	10 %	13 %

Der er stort set en lige stor andel af både tyskere og danskere, der er enige om, at Craig taler tydeligt (omkring halvdelen af respondenterne i begge landsdele). Der er også enighed om, at han ikke mumler og kun tre danskere mod 0 tyskere synes, han taler hurtigt.

Der er også nogenlunde samme andel blandt den tyske og den danske respondentgruppe som synes, at Laurence mumler. Der er ingen i de respektive grupper der nævner, at Laurence taler hurtigt og kun 10 % danskere, der synes, han taler tydeligt.

Der er ingen tyskere, der synes, Jeff taler tydeligt og kun 4 % af danskerne giver udtryk for, at de synes dette. Både tyskerne og danskerne nævner at han mumler og taler hurtigt.

5.3.1.7. Delkonklusion

Den tyske respondentgruppe har forstået Laurence bedst, hvor den danske har forstået Craig bedst. Begge lande har forstået Jeff dårligst. Danskerne er den gruppe, der har forstået alle tre talere bedst.

Det er Craigs accent som flest respondenter mener, de har hørt før både blandt danskerne og tyskerne, efterfulgt af Laurence og til sidst Jeff. Det er desuden også danskerne der i dette spørgsmål har størst andel af respondenter, der mener at have hørt alle tre accenter før.

Tyskerne synes, de mest af alt har en ”god forståelse” af Craig og Laurence, og en ”dårlig” af Jeff. Ingen tyskere synes, de har en ”rigtig god forståelse” af Jeff og under halvdelen føler, de har en ”rigtig god forståelse” af Craig. Til sammenligning synes danskerne, at de har en ”rigtig god forståelse” af Craig og en ”god forståelse” af Laurence. Generelt synes danskerne også, at de har en ”god forståelse” af Jeffs accent.

Craig er den af de tre talere, som begge respondentgrupper har været bedst til at placere geografisk og procentandelen ligger meget tæt for begge lande. Tyskernes evne til at placere de to andre talere er meget lille, hvorimod en fjerdel af danskerne er i stand til at placere hver af disse talere.

Størstedelen af tyskerne synes ”godt” om Craig og Laurences måde at tale engelsk på og ”dårligt” om Jeffs accent. Danskerne synes generelt ”godt” om alle talernes accenter, det er dog Craig, der har størst andel i ”godt”-kategorien og Jeff der er flest der synes ”dårligt” om.

Beskrivelsen af talerne følger de to øvrige gennemgange, hvor Craig har den største andel, der beskriver at han taler tydeligt, Laurence er der flest, der synes mumler og Jeff har både stemmer i ”mumle”- og ”tale hurtigt”-kategorierne, hvor tyskerne mest af alt synes, han mumler og danskerne synes, at han taler hurtigt.

Resultatet af den tysk/danske gennemgang ligner til forveksling ”Jylland/Sjælland”-resultatet, med Tyskland korresponderende til Jylland og Danmark korresponderende til Sjælland. Dette kunne indikere, at en del af forklaringen på Jyllands ringere forståelsesresultat kan findes blandt de tyske respondenter og at deres besvarelser simpelthen har trukket Jyllands gennemsnit ned.

5.3.2. Samlet forståelsesprofil for de tre talere

Vi har her samlet hovedresultaterne fra de tre forståelsesanalyser og lavet en samlet profil for hver af de tre talere.

5.3.2.1. Forståelsesprofil af Craig

Craig er den som alle respondenterne samlet set forstår bedst af de tre talere. Hvis man går om bag ”Alle”-tallene ses det, at han generelt bliver forstået bedre af sjællænderne end af jyderne, men en endnu dybere analyse viser at der ikke er tale om en Jylland/Sjælland-kontrast, men at resultatet skyldes at danskerne forstår ham bedre end tyskerne.

Craig er den hvis accent de fleste fra begge landsdele mener, de har hørt før, dog er der flere sjællændere end jyder der mener dette.

Derudover er han den af de tre talere, som flest respondenter (både tyskere og danskere) selv synes, de har en ”rigtig god forståelse” af. Jydernes vurdering er dog ikke helt i overensstemmelse med virkeligheden da tallene viser at de i realiteten har forstået Laurence bedre.

Craig er den der er flest der placerer korrekt geografisk. Sjællænderne har dog en større andel der har placeret ham korrekt end jyderne. Tyskerne er en anelse bedre end danskerne.

Ydermere synes de fleste ”rigtig godt” om Craigs måde at tale på. Andelen er dog størst på Sjælland. Tyskerne synes fortrinsvis ”godt” om hans accent (men lige så godt om Laurences).

De fleste synes at Craig taler tydeligt, der er ingen der synes han mumler og kun nogle få, der synes han taler hurtigt. Igen er andelen størst på Sjælland, og der er flere danskere end tyskere der mener dette.

Af de mange respondenter der mente, de havde hørt hans accent før, var der, sammenlignet med de andre to talere, flest der også gættede rigtigt på hvilket land han kommer fra.

Langt størstedelen af dem der selv synes, de forstår Craig ”rigtig godt” har samtlige forståelsesspørgsmål korrekt. Sjællænderne har dog en endnu større andel, der har svaret korrekt end jyderne.

Slutteligt har størstedelen af dem der synes ”rigtig godt” om hans måde at tale engelsk på samtlige af hans forståelsesspørgsmål korrekt. Det samme gælder for alle de respondenter, der synes han taler tydeligt.

5.3.2.2. Forståelsesprofil af Laurence

Laurence er den taler der ved alle respondenter samlet set, bliver forstået næstbedst af de tre talere. Men en mere detaljeret analyse af vores data viser at han er den af de tre talere som jyderne forstår bedst. Laurence er også den af de tre talere, som tyskerne forstår bedst, og danskerne næstbedst. Selvom det er den taler tyskerne forstår bedst, er der stadig en højere procentdel af danskere end tyskere, der har forstået ham.

Laurences accent er den der er næst flest af respondenterne, der synes, de har hørt før. Sjællænderne har dog en større andel end jyderne, og danskerne en større andel end tyskerne.

Flest (både tyskere og danskere) synes selv, de har ”god forståelse” (modsat Craig hvor de mener de har ”rigtig god forståelse”). Selvom jyderne vurderer sig selv til at have en ”god forståelse” af Laurence, forstår de i realiteten bedre Craig.

Laurence er den af de tre talere, der bliver placeret dårligst geografisk, især tyskerne er dårlige til at placere ham.

Hans accent er den næst flest af respondenterne synes ”rigtig godt” om, og den som flest (begge landsdele) synes ”godt” om – sjællænderne lidt mere end jyderne. Tyskerne synes lige ”godt” om

ham og Craigs måde at tale engelsk på og danskerne synes mere ”godt” om hans accent end tyskerne.

Derudover er Laurence den taler som flest synes mumler. Begge landsdele synes at han mumler og endnu engang er andelen af sjællændere der synes dette, større end jyderne. Både danskere og tyskere synes han mumler (dog flest tyskere). Der er ingen der synes, han taler hurtigt.

Af alle dem der mente, de havde hørt hans accent før, var der færrest, der også gættede rigtigt på hvilket land han kommer fra (til trods for, der var flere, der synes, de havde hørt hans accent før, end der var, som mente, de havde hørt Jeffs).

Ydermere havde størstedelen af dem, der syntes de forstod ham ”rigtig godt” og ca. trefjerdedele af dem der syntes de forstod ham ”godt” samtlige forståelsesspørgsmål korrekt. Samtidig havde over halvdelen af de respondenter, der syntes de forstod ham ”dårligt” samtlige forståelsesspørgsmål korrekt.

Over halvdelen af de respondenter der syntes, de forstod ham ”godt” havde samtlige forståelsesspørgsmål korrekt. Hos sjællænderne var det endda størstedelen der forstod alle spørgsmål korrekt.

5.3.2.3. Forståelsesprofil af Jeff

Jeff er den af de tre talere der samlet set bliver forstået dårligst. Han bliver forstået lidt bedre af sjællænderne end af jyderne og lidt bedre af danskerne end af tyskerne.

Han er også den taler hvor der er færrest (både i Jylland og på Sjælland), der mener, at de har hørt hans accent før. Accenten er dog hørt før af flere sjællændere end jyder, og af flere danskere end tyskere.

Han er den taler hvor allerflest tror, at de har en ”dårlig forståelse” af hans accent. Jyderne tror dette mere end sjællænderne og tyskerne mere end danskerne.

Derudover er han den der geografisk bliver placeret næstbedst af de tre talere. Sjællænderne er bedre til at placere ham end jyderne, og danskerne bedre end tyskerne.

Jeff er den af de tre talere der har den største andel der synes ”dårligt” om hans accent. Dette gælder i højere grad for jyderne end sjællænderne, og i højere grad for tyskerne end danskerne.

Ydermere er han den taler hvor færrest af respondenterne synes, han taler tydeligt. Ingen tyskere og kun en lille andel af danskerne synes han taler tydeligt. Flest jyder synes, han taler hurtigt og flest sjællændere, at han mumler. Flest tyskere synes at han mumler og flest danskere at han taler hurtigt.

5.3.3. Analyse - Faglige og sociale holdninger til talerne

Her ser vi en sidste engang på de resultater vi kom frem til i forbindelse med respondenternes holdning til talerne, men denne gang tager vi fat på fordelingen af svar for tyskerne over for danskerne.

5.3.3.1. Competence

Vi vil i det næste afsnit oprids de nævneværdige resultater ved sammenligningen af de tysk/danske resultater for *competence* for hver af de tre talere. Derefter vil de tre taleres resultater for alder, arbejdstype og uddannelse blive gennemgået, efterfulgt af en delkonklusion.

Forskelle inden for *competence* blandt de tyske og danske respondenter

Craig: I forhold til det faglige, findes den mest iøjnefaldende forskel ved ”erfaren”, ”faglært” og ”flittig”. Der er 48 % af tyskerne der mener at Craig lyder erfaren over for hele 63 % af de danske elever. Det er selvfølgelig muligt at tyskerne reelt oplever Craig som mindre erfaren, men resultatet kan også skyldes at der er forskellige meninger om hvad det at være erfaren betyder. Det indebærer, at der kan være en kulturel forskel i betydningen af ordet.

Med hensyn til at være faglært, ses det samme billede som ovenfor ved ”Jylland/Sjælland”. De danske elever synes i langt højere grad at Craig lyder faglært end de tyske elever. Det kan igen skyldes en forskel i opfattelsen af betydningen af ordet faglært. Hvis undersøgelsen skulle gentages, skulle man måske overveje at omformulere disse begreber.

Til sidst er der ved resultatet af ”flittig” et tal der springer i øjnene; der er nemlig 28 % af de tyske elever der ikke ved om han lyder flittig, over for 15 % af de danske elever. Med næsten en tredjedel der er i tvivl om taleren lyder flittig kunne det tyde på at de enten ikke kan eller vil vurdere dette.

I forhold til de 4 sidste *competence*-spørgsmål, er det kun ved spørgsmålet om respondenterne vil undervises af Craig, at der er en mærkbar forskel mellem landene. Der er 63 % af danskerne der gerne vil undervises af Craig hvorimod der kun er 48 % af de tyske respondenter der her svarer *ja*.

Laurence: Ved gennemgangen af resultaterne for Laurence var der ved ”faglært” og ”ansvarsfuld” nogle forskelle mellem de tyske og de danske resultater. I forhold til ”faglært” er der 55 % af de tyske respondenter der mener at Laurence er faglært, hvor der er en noget større andel danske respondenter (73 %) der mener dette. Som ovenfor mener vi at det kan skyldes forskellig forståelse af ordet.

I forbindelse med variablen ”ansvarsfuld”, er der 66 % af de tyske respondenter der er enige i at han lyder ansvarsfuld over for 80 % af de danske. Det tegner et billede af, at Laurence opfattes højere på *competence*-skalaen hos de danske elever end de tyske.

Det der er værd at bemærke ved de 4 sidste spørgsmål er, at der stort set ikke er forskel i besvarelsenerne, bortset fra spørgsmålet om Laurence har bil, hvor 97 % af de tyske respondenter tror han har bil mens kun 80 % af de danske respondenter mener dette. Her spiller det måske en større rolle om man er sjællænder eller jyde end om man er tysk jyde eller dansk jyde.

Jeff: Når man sammenligner de tyske og danske respondenter, viser det sig at der ved *competence*-delen er flere forskelle end ved de andre to talere. Igen er det egenskaberne ”faglært”, ”flittig” og ”ansvarsfuld” der afviger mest fra hinanden.

Der er 66 % af de tyske elever der vurderer, at Jeff ikke er faglært over for 55 % af de danske – igen måske på grund af forskellige opfattelser af ordet.

I forhold til om Jeff er ”flittig”, mener mange af de tyske respondenter at han ikke er det (52 %), hvor der her kun er 23 % af de danske elever der ikke mener han er flittig. Ser vi så nærmere på ”ansvarsfuld” er tyskerne indbyrdes i tvivl om de synes han er ansvarsfuld, 45 % for og 45 % imod. Hele 57 % af danskerne mener derimod at han lyder ansvarsfuld og kun 30 % mener at han ikke er det.

Ved de 4 sidste spørgsmål er der store udsving mellem de tyske og danske respondenter. Der er væsentlige forskelle ved om de vil undervises af taleren, om han har et lederjob og om taleren bor til leje. Der er 72 % af de tyske elever der ikke vil undervises af Jeff over for kun 48 % af de danske. 59 % af de tyske respondenter mener at han har et lederjob over for 80 % af de danske. Der er også 59 % af de tyske elever der tror at Jeff bor til leje, hvor det kun er 38 % af de danske elever der mener dette. Overordnet har tyskerne her et mere negativt billede af Jeffs *competence*-egenskaber end de danske respondenter.

Alder, arbejdstype og uddannelse

Da alle tre aspekter kan relateres til de valgte variabler for *competence*, vil disse blive gennemgået samlet, for at tilføje nogle yderligere dimensioner til den ovenstående analyse.

Craig: I forbindelse med Craigs alder, resultatet for måde at arbejde på (med hoved eller hænder) og uddannelsesniveau, er resultaterne for de to grupper forbløffende ens. Det eneste der afviger en smule er resultatet for uddannelsesniveauet, hvor både tyskerne og danskerne mener at han har en mellemlang uddannelse, men tyskerne er lidt mere overbeviste om dette end danskerne. Vi kan konstatere, at Craig overordnet set, i respondenternes ører, vurderes til at være i 20'erne, at arbejde med hovedet og at have en mellemlang uddannelse. At respondenterne ikke mener at Craig er specielt veluddannet, kan man tydeligt se på resultatet ved spørgsmålet om han har et lederjob, hvor

der overvejende bliver svaret *nej* af alle parter. 62 % af tyskerne siger *nej* over for 70 % af danskerne.

Laurence: Laurences resultater ser noget anderledes ud. Der er også her enighed blandt de to grupper, nemlig at Laurence er i 30erne (hvor en del dog også mener at han kunne være i 40erne) og arbejder med hovedet. De to grupper svarer næsten ens med hensyn til om han vurderes til at have en mellemlang eller en lang uddannelse.

Jeff: Både de tyske og danske respondenter mener at Jeff er i 30erne og at han arbejder med hænderne. Men der er en vis uenighed om han har en lav uddannelse eller en mellemlang uddannelse. 52 % af tyskerne mener at han er lavt uddannet og 38 % mener at han har en mellemlang uddannelse. Danskernes resultat er lige modsat idet 37 % mener han har en lav uddannelse og 52 % at han har en mellemlang uddannelse.

5.3.3.2. Delkonklusion

På trods af nogle uoverensstemmelser inden for enkelte kategorier, er det overordnede resultat for inddeling i *competence* tydeligt. Respondenterne placerer Laurence som højest uddannet, derefter følger Craig med en mellemlang uddannelse og Jeff bliver vurderet til at være den med det laveste uddannelsesniveau. Den samme rækkefølge er gældende for deres arbejdstype. Laurence vurderes af flest til at arbejde med hovedet, Craig ligger i midten, men også overvejende som én der arbejder med sit hoved, hvorimod Jeff vurderes til at arbejde med sine hænder. Dermed kan vi konstatere at både de tyske og danske respondenter ud fra de tre taleres stemmer mener at kunne høre både personlige/sociale og faglige/arbejds-mæssige træk ud fra lydoptagelserne. Overordnet er tyskerne og danskerne enige, og det er derfor mest et spørgsmål om graden af enighed.

5.3.3.3. Social attractiveness

Vi vil i det følgende oprids de nævneværdige resultater ved sammenligningen af de tysk/danske resultater for *social attractiveness* for hver af de tre talere. Respondenternes personlige holdninger til accenterne vil også blive gennemgået. Afslutningsvis vil vi i en delkonklusion opsummere resultaterne for *competence* og *social attractiveness*.

Forskelle inden for *social attractiveness* blandt de tyske og danske respondenter

Craig: Når vi sammenligner tyskerne og danskernes resultater for Craig på *social attractiveness*-skalaen, viser det sig at der er markante forskelle ved to af variablerne, nemlig ”underholdende” og ”pålidelig”.

76 % af de tyske respondenter mener at Craig ikke er ”underholdende” over for 57 % af de danske elever. Ud over at det reelt kan være sådan at Craig opfattes forskelligt på dette træk i de to grupper, kan det også være at selve ordet ”underholdende” bliver forstået forskelligt (på grunde af den

forskellige sproglige baggrund), eller at der er forskellige opfattelser af hvad humor er for en størrelse (dvs. en kulturel forskel). Ved ”pålidelig” er forskellen ikke så stor, men der er igen flere danske respondenter (79 %) der er enige i at Craig lyder pålidelig end tyske respondenter, hvor kun 69 % er overbeviste om dette.

Ved de 4 sidste spørgsmål er det de tyske respondenter der helst vil lære Craig at kende med 52 % over for 39 %, og også dem der hovedsageligt mener at Craig godt kan lide at gå ud (66 % over for 48 %). Der var både i de danske og tyske besvarelser relativt mange *ved ikke*-afkrydsninger, henholdsvis 27 % og 22 %.

Laurence: Ved nærmere gennemgang af resultaterne for hvordan Laurence ligger mht. *social attractiveness* i de tyske og danske respondenteres øjne, er der forskel ved ”imødekommende”, ”pålidelig”, ”venlig” og ”følsom”.

Resultatet for ”imødekommende” er modsat for de to grupper selv om de talmæssigt ikke adskiller sig voldsomt meget. 45 % af tyskerne er enige i at Laurence er imødekommende mod 54 % af danskerne. 52 % af tyskerne er derimod uenige i at han er imødekommende over for 43 % af danskerne. Med hensyn til om respondenterne vurderer at Laurence er ”pålidelig”, er det de danske respondenter der er mest enige (77 %) hvorimod de tyske er mindre overbevist om dette (52 %).

Det er også de danske respondenter der mener at Laurence lyder mest ”venlig”, da der igen er 77 % der svarer *ja* til dette og kun 62 % af de tyske respondenter.

Ved spørgsmålet om Laurence virker ”følsom” adskiller resultatet for de to grupper sig også: 52 % af de tyske respondenter mener at Laurence ikke lyder følsom over for 38 % af de danske.

Ved de 4 sidste spørgsmål er det kun resultatet med hensyn til om eleverne har lyst til at lære Laurence bedre at kende der skiller sig ud. Her er det de danske respondenter der procentuelt helst vil lære Laurence bedre at kende med 21 % over for det tyske resultat på 14 %. Der skal dog tilføjes at der i begge grupper er en høj procent *ved ikke*-svar, henholdsvis 20 % og 21 %.

Jeff: Ved Jeff er der ved den tysk/danske del relativt mange forskelle i resultaterne. Det gælder for ”imødekommende”, ”hjælpssom”, ”underholdende”, ”pålidelig” og ”venlig”.

Resultatet for ”imødekommende” viser, at de tyske respondenter indbyrdes ikke er sikre, med 41 % der er enige over for 45 % der er uenige. Blandt de danske respondenter er der 77 % der er enige og kun 16 % der ikke er det.

Det er tydeligt at de danske elever vurderer Jeff til at være mest ”hjælpssom” (84 %), både i forhold til Craig og Laurence og i forhold til at kun 62 % af de tyske respondenter mener dette.

Det samme billede tegner sig for ”underholdende”, da der igen er 84 % danske elever der mener at Jeff lyder underholdende over for 66 % af de tyske.

I forhold til ”pålidelig” er der kun 32 % af de tyske respondenter der er enige i dette, men 62 % af de danske.

Endnu et stort spring i resultaterne kan vi se ved ”venlig”, hvor kun 55 % af de tyske respondenter er enige i at Jeff lyder venlig over for 89 % af de danske.

Ved de 4 sidste spørgsmål reagerer de to grupper forskelligt i forbindelse med at ville lære Jeff bedre at kende og om han kan lide at gå ud.

Der er 69 % af de tyske elever der ikke har lyst til at lære Jeff bedre at kende, hvorimod det kun er 30 % af de danske elever der har det på den måde.

Ved spørgsmålet om respondenterne tror at Jeff godt kan lide at gå ud, er der kun 31 % af de tyske respondenter der svarer *ja* over for 50 % af de danske.

5.3.3.4. Delkonklusion

Generelt kan man ud fra de ovenstående resultater se, at der ved Craig ingen af grupperne der tydeligt skiller sig ud med hensyn til hvordan han ligger på *social attractiveness*. Ved Laurence derimod er det ret tydeligt at danskerne placerer ham højere på *social attractiveness* end tyskerne, og det samme gør sig gældende med hensyn til Jeff.

5.3.4. Personlige holdninger til accenter

Vi vil endnu engang gennemgå respondenternes ”personlige holdninger” til engelsk sprog og kultur. Denne gang med den tyske og den danske respondentgruppe som udgangspunkt.

5.3.4.1. Foretrukken accent

Når respondenterne bliver spurgt om deres personlige holdning til det engelske sprog, svarer de umiddelbart næsten ens til spørgsmålet: ”Er der en engelsk accent du foretrækker frem for en anden?” Henholdsvis 86 % af de tyske og 84 % af de danske respondenter mener at de har en accent de foretrækker. Når der så i det efterfølgende spørgsmål bliver spurgt ind til hvilke accenter de foretrækker, fremgår det at der er klare holdninger til hvilken accent de foretrækker. Det er overvejende USA og UK der bliver nævnt, især UK (ligesom i Ladegaards undersøgelse), hvilket kunne tyde på at de hælder mest til den accent de kender bedst. Derefter er det Irland efterfulgt af Australien (vi ser bort fra de accenter der ikke optrådte i vores undersøgelse), hvilket kunne tyde på at det er de geografisk tætteste lande der rangerer højest. Det skal bemærkes at dette spørgsmål refererede til om respondenterne kunne lide accenten, hvilket ikke nødvendigvis har noget at gøre med om accenten er nem at forstå.

5.3.4.2. Foretrukken accent - at tale selv

Ser vi så nærmere på spørgsmålet: ”Er der en engelsk accent du foretrækker at tale frem for en anden?”, får vi et noget anderledes resultat. Her er der kun 34 % af tyskerne der svarer *ja* og 59 % af danskerne. Ud fra resultaterne har det kun været muligt for os at se nærmere på ønsket om at tale med enten amerikansk eller britisk accent, (se bilag 6 for en oversigt over alle de nævnte accenter), Her er der 10 % af tyskerne der gerne vil tale med amerikansk accent og 25 % af danskerne. 21 %

af tyskerne vil gerne tale med britisk accent mod 35 % af danskerne. Begge grupper foretrækker dermed britisk. Den forholdsvis højere svarprocent hos danskerne, hvor de tyske elever har 66 % *ved ikke*-besvarelser over for 23 % hos danskerne, kunne være et tegn på at danskerne er mere bevidste om hvilken engelsk accent de taler, eller tilstræber.

5.3.4.3. Foretrukken kultur

Ved spørgsmålet: ”Er der et engelsk lands kultur du foretrækker frem for et andet?” er det hos både tyskerne og danskerne lidt under halvdelen der siger *ja*. Ud af disse, er der 10 % af tyskerne der foretrækker den amerikanske kultur over for 16 % af danskerne. Der er også 16 % af danskerne der foretrækker den britiske kultur, hvilket viser at de ud fra undersøgelsen lige godt kan lide begge landes kultur. 24 % af tyskerne svarer derimod at de foretrækker den britiske kultur. Årsagen til dette kan være mediernes indflydelse (eller manglende indflydelse) i de to lande, og den accent respondenterne bliver undervist på. Tyskerne er mere vant til at blive undervist på britisk og har ikke megen indflydelse fra medierne fra hverken den ene eller den anden accent. Danskerne bliver også undervist hovedsageligt på britisk, men får meget både amerikansk og britisk indflydelse fra medierne.

5.3.4.4. Accentgenkendelse

Ser man nærmere på spørgsmålet: ”Har du svært ved at skelne accenter?”, er alle respondenterne så godt som enige. Mange svarede *ved ikke*. Det mest påfaldende er den lave procentdel for, hvor *få* der synes de *ikke* har svært ved at skelne mellem forskellige accenter. Sammenholder man det med resultatet for hvor gode de forskellige reelt var til at gætte de forskellige accenter, viser det at der burde have været flere, især blandt de tyske elever, der mente at de havde svært ved at skelne engelske accenter, da der ved de forholdsvis ukendte accenter, irsk og australsk, kun var henholdsvis 3 % og 14 % der gættede herkomsten. For danskerne var resultatet henholdsvis 26 % og 27 %.

5.3.4.5. Forståelse af ikke-standard accenter

Tallene for spørgsmålet: ”Har du svært ved at forstå ikke-standard accenter?” viser, at tyskerne generelt udtrykker de største problemer med at kunne forstå ikke-standard accenter, da der er 48 % der svarer *ja* til dette over for 34 % danskere, hvilket stemmer overens med de to gruppers resultater for selve forståelsesspørgsmålene, hvor resultaterne for Craig og Jeff viser, at det er danskerne der bedst kan forstå de to accenter (se afsnit 5.3.1.1.).

5.3.5. Delkonklusion - Social attractiveness relateret til competence

Craig: Der er et overvejende antal respondenter der gerne vil undervises af Craig, nemlig 48 % af tyskerne og 63 % af danskerne. Dette kan afspejle deres kendskab til denne accent, som for begge landes vedkommende ligger på 79 %. Dette er meget højere end procenttallene for de andre talere. Derudover har danskerne også svaret korrekt ved hele 82 % af forståelsesspørgsmålene hos Craig.

Et overraskende resultat er tyskernes tal for forståelsesspørgsmålene, da de ”kun” har 52 % korrekt. Vi havde formodet at dette tal ville være højere end for de andre to talere, da de tyske respondenter bedst kender denne accent.

Laurence: Det er næsten halvdelen fra begge grupper der ikke har lyst til at blive undervist af Laurence, hvilket ikke er i overensstemmelse med resultaterne for forståelse og accent. Tyskerne kunne bedst forstå Laurence (66 %) i forhold til Jeff (10 %) og de havde bedre kendskab til den irske end den australske accent. Danskernes forståelse var også bedst ved Laurences accent (77 %) over for 40 % ved Jeffs, og deres kendskab til den irske accent var bedre (58 %) end til den australske (46 %).

Jeff: Hvis man så ser nærmere på resultaterne vedrørende respondenternes lyst til at blive undervist af talerne, er resultatet ved Jeff i forhold til *social attractiveness* over for *competence* nærmest modsat. Lige så underholdende han lød, lige så lidt har de lyst til at blive undervist af ham, og det gælder især tyskerne (72 %). Dette kan igen ses i sammenhæng med hvor godt tyskerne forstod Jeff (38 %) sammenlignet med danskerne (77 %) og deres kendskab til accenten, for her lød tallene 24 % for tyskerne over for 46 % for danskerne. Dermed har danskerne både kunnet forstå og genkendt den australske accent bedre end tyskerne. Det kan meget muligt være medvirkende til at tyskerne ikke har særlig meget lyst til at blive undervist af Jeff.

Kapitel 6

6. KONKLUSION OG PERSPEKTIVERING

Vi vil nedenfor sammenholde vores hovedresultater med de resultater som andre forskere er nået frem til.

Ligesom i Dalton-Puffer et. al. (1997) foretrak vores respondenter RP-accenten, da det er den accent de kender bedst og den accent de bedst forstår. Og ligesom i Ladegaard (1998), var vores respondenter bedst til at placere RP-taleren, i forhold til talere fra de øvrige engelsktalende lande.

Respondenterne vurderer Craig (RP-taleren) til at være den yngste, til at arbejde med hovedet, men dog til at have en mellemlang uddannelse frem for en lang uddannelse. Sammenholder vi ovenstående resultater med analysespørgsmålene, hvor indtrykket er, at RP-taleren ikke er så erfaren, autoritær osv., kan vi konkludere, at han på *competence*-skalaen ligger mellem de to andre talere, hvilket ikke er så højt som man kunne forvente ud fra tidligere undersøgelser (fx Ladegaard 1998), der næsten systematisk viser at RP-talere scorer højt på den faglige skala. Med hensyn til *social attractiveness* ligger han heller ikke som forventet, da tidligere forskning har vist at RP-talere generelt placeres lavt på *social attractiveness*-skalaen. Dog er det heller ikke sådan at vores resultater helt *modbeviser* disse forudgående resultater, da Craig ikke ligger højest på *social attractiveness*-skalaen, men mere i midten.

Den irske taler, Laurence, får mht. forståelse under ”Alle”, gennemgående de næstbedste resultater. Resultatet ser anderledes ud, når vi kommer ned i analysen, da jyderne forstår ham bedre (eller i hvert fald lige så godt – der er tale om en meget lille forskel) end de forstår Craig. Dette mønster gentager sig, når vi kigger på tyskernes resultater over for danskernes, men bliver mere markant. Den endelige bekræftelse på, at tyskerne står bag jydernes forståelsesresultat får vi, når vi sammenligner de to jyske gymnasier og ser, at hvor Haderslev forstår Craig og Laurence præcis lige godt, er forståelsesprocenten for Laurence væsentligt højere i Aabenraa. Tyskernes lave forståelsesresultat sammenlignet med danskernes, kunne meget vel hænge sammen med de resultater vi fik i vores medieundersøgelse, der påviste, at tyskerne generelt har mindre engelsk mediepåvirkning end danskerne.

Holdningsresultatet for Laurence viser, at han bliver bedømt til at være ældst, mest veluddannet, med det bedste job – generelt ligger hans tal højt og placerer ham dermed højest inden for *competence*. Det var ikke det resultat vi ventede ud fra tidligere forskning, som pegede på at han snarere ville ligge højt på *social attractiveness*-skalaen. Dette er dog ikke tilfældet, da han er den af

de tre talere, der ligger lavest på *social attractiveness*-skalaen. Ligesom hos McKenzie (2006), var der i vores undersøgelse i forbindelse med *social attractiveness* ikke nogen nævneværdige tendenser, som kunne forklare hvorfor respondenterne opfattede talerne som de gjorde.

Det er som om Laurence og Craig har ”byttet plads” i vores undersøgelse i forhold til andre undersøgelser. Det eneste man muligvis kan konkludere ud fra dette, er at den tendens man hos modersmålsrespondenter har fundet i forbindelse med RP (at hvis en taler scorer højt på den faglige skala, vil det modsvares af en lav score på den sociale skala) måske ikke kan generaliseres til ikke-modersmålsrespondenter. Det kan simpelthen være at rigsmålet sender andre signaler til indfødte end ikke-indfødte.

Det er den australske accent vores respondenter forstår dårligst. Med hensyn til at genkende accenten, konstaterede vi, ligesom Ladegaard (1998), at de havde sværest ved at identificere den australske taler Jeff. Og igen som det var tilfældet i Ladegaard (1998), viste vores resultater at, på trods af vanskeligheden ved at placere ham, kunne respondenterne godt tilegne ham nogle typiske australske stereotype træk såsom ”drevent” og ”bøvet”.

Det er Jeffs resultater der bedst harmonerer med tidligere undersøgelser. Han bliver bedømt til at være lavest uddannet og arbejde med hænderne, og dermed at ligge lavt på den faglige skala, men til gengæld ligger han højest på den sociale skala.

Vi kan konkludere, at vores undersøgelse på visse punkter er i overensstemmelse med resultaterne fra tidligere lignende undersøgelser og på andre punkter adskiller sig væsentligt. For at bekræfte resultaterne, er det derfor nødvendigt at foretage yderligere undersøgelser med samme udgangspunkt, men med nye talere inden for samme accenter og nye respondenter fra en sammenlignelig population. Endvidere ville det være interessant at undersøge om resultatet for Laurence (som er det mest overraskende) gentager sig hos talere af andre ikke-standard engelsk accenter.

Kapitel 7

7. MANGLER, MULIGE FORBEDRINGER OG FREMTIDIGE UNDERSØGELSER

Vi vil i det følgende udpege nogle af undersøgelsens mangler, mulige forbedringer og de fremtidige undersøgelser, som vi mener, at problemstillingen lægger op til.

7.1. Mangler ved undersøgelsen og eventuelle forbedringer

For at sikre at stemmerne var så ens som muligt, burde vi have lavet en stemmetest. Dette lå dog uden for vores tidsmæssige og mulige rammer, og vi valgte derfor at stole på vores egen subjektive vurdering. Vi sørgede for at talerne var så ens som mulige med hensyn til alder og uddannelse, og at de brugte en standardudtale inden for deres variant.

Vi valgte at give alle eleverne det samme danske spørgeskema, da vi vidste at eleverne på det tyske gymnasium skal have et højt dansk niveau (de skal bestå de samme danske eksaminer, som danske gymnasieelever). Efter udførelsen af spørgeskemaundersøgelsen viste det sig, at det kunne have været en fordel hvis vi havde oversat spørgeskemaet til tysk eller havde foretaget en pilottest der ville have fanget eventuelle forståelsesvanskeligheder. Det viste sig nemlig at de tyske respondenter kan have forstået nogle af spørgsmålene forskelligt fra danskerne – enten på grund af sproglige eller kulturelle faktorer. På den anden side kunne en oversættelse også have forårsaget en skævvridning i resultatet, da en oversættelse kan ændre et ords betydning eller konnotationer.

Ved aflytningen af Jeffs rejseberetning har vi desværre ikke været opmærksomme på at der ved spørgsmål 41, hvor vi spurgte til: ”Hvordan kom han derhen”, er opstået en fejl, idet Jeff ikke nævner dette i sin rejseberetning, og respondenterne dermed ikke kunne svare på dette spørgsmål. Ved det efterfølgende spørgsmål 42 opstod der en yderligere komplikation, at mange af respondenterne ikke kendte ordet ”fortnight”. Dette kunne man måske have opdaget ved at udvide antallet af respondenter i pilottesten.

En af vores *competence*-variabler viste sig ikke at være helt tydelig, nemlig ”faglært”. Det var meningen at ordet skulle betegne en person med en længerevarende uddannelse, hvor det nok nærmere dækker over en håndværker der er uddannet (faglært). Nogle af de andre variabler fx ”pålidelig” og ”underholdende” har muligvis heller ikke været helt entydige (se under afsnit 5.1.2.5.), og kan derfor have resulteret i besvarelser der er svære at kategorisere og fortolke. Dette var dog svært at tage højde for ved udformningen af spørgeskemaet.

7.2. Fremtidige undersøgelser

Vores afhandling har fokuseret på RP over for to varianter af engelsk fra andre engelsktalende lande (Australien og Irland). I fremtidige undersøgelser kunne man inddrage andre accenter, ligesom Ladegaard (1998) har gjort med sin undersøgelse af britisk engelske varianter over for amerikansk engelsk. En anden mulig kombination kunne være britisk engelsk sammenlignet med en nyere engelskvariant som "Singlish" (Singapore engelsk). Andre sammensætninger af accenter kunne være interessante i den henseende at de kunne belyse om de ventede og uventede resultater i denne undersøgelse kan bekræftes eller afkræftes.

Vi kunne derudover have medtaget en ikke-indfødt variant af engelsk i vores undersøgelse i form af en dansk-engelsk variant, for at undersøge effekten i forbindelse med forståelse, *competence* og *social attractiveness* og sammenligne denne med McKenzies resultater i forbindelse med en japansk-engelsk variant.

Den tanke, at rigsmålet muligvis sender andre signaler til indfødte end ikke-indfødte (konkluderet på baggrund af vores uventede resultat hvor vores irer ligger højere på *competence*-skalaen end vores RP-taler) kunne testes ved nye undersøgelser med flere ikke-indfødte respondenter, hvis vi skal kunne sige med større sikkerhed om det uventede resultat var specielt for vores undersøgelse eller om der var noget ved den bestemte irske taler (Laurence), snarere end ved irsk engelsk, der gjorde, at respondenterne reagerede som de gjorde. Hvis vi foretog samme undersøgelse med indfødte lyttere, og RP-taleren (Craig) her scorede højest på *competence* og lavest på *social attractiveness*, ville der være belæg for at sige at vores resultat har noget at gøre med indfødte over for ikke-indfødte lyttere. Hvis det til gengæld førte til samme resultat som vores undersøgelse, kunne man konkludere at det måske har noget med selve taleren at gøre (fx stemmen). Sidstnævnte kunne man undersøge ved at udsætte vores respondenter for fem forskellige irske talere og fem forskellige RP-talere. Hvis analysen førte til at Laurence denne gang blev vurderet på samme måde som RP-talerne, og de andre irere lå længere nede, ville der være belæg for at resultatet har noget med Laurence at gøre. Hvis alle irere til gengæld systematisk lå højere end RP-talerne, ville det have noget med accenten at gøre.

I forhold til antallet af respondenter kunne man have taget udgangspunkt i forskellige statistiske udregningsmetoder, fx ANOVA tests, t-tests og gennemsnitsberegninger, for at kunne lave mere gennemgribende statistiske analyser. I denne forbindelse skulle vi i spørgeskemaudformningen som udgangspunkt have lavet besvarelsesmulighederne således, at de var mere sammenlignelige med fx McKenzie og Ladegaards undersøgelser.

Endelig kunne vi have brugt et tredje gymnasium i Jylland, som var et dansk gymnasium, for at have et sammenligneligt antal danske respondenter fra begge landsdele for dermed bedre at kunne

sammenligne de danske gymnasier i Jylland og de danske gymnasier på Sjælland. På den måde kunne vi have brugt den irske oplæsning på det ene sjællandske og det ene jyske gymnasium, og den australske oplæsning på det andet sjællandske gymnasium og det andet jyske gymnasium.

Litteraturliste

- Agheysi, R., Fishman, J. A. (1970). Language attitude studies: A brief survey of methodological approaches. *Anthropological Linguistics* 12 (5): 137-157.
- Ammon, U., Dittmar, N., Mattheier, K. J., Trudgill, P. (2006): *Sociolinguistics: An International Handbook of the Science of Language and Society* (2. ed., vol. 3). Berlin: Walter de Gruyter.
- Andersen, E.B., Gabrielsen, G., Kousgaard, N. & Milhøj, A. (2001): *Statistik for civiløkonomer* (3.udg.). København: Akademisk Forlag.
- Andersen, I. (2003): *Den skinbarlige virkelighed: Om vidensproduktion inden for samfundsvidenskaberne* (2. ed.). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Boolsen, M. W. (2004): *Fra Spørgeskema til statistisk analyse: Genveje til pålidelige og gyldige analyser på et samfundsvidenskabeligt grundlag*. (1. udg.). København: BookPartner Media.
- Canagarajah, S. (2006) TESOL at forty: where are the issues? *TESOL Quarterly*, 40 (1): 9-34.
- Cargile, A. C. (2002). Speaker evaluation measures of language attitudes: Evidence of information-processing effects. *Language Awareness* 11: 178-191.
- Collins, B. & Mees, I. M. (2008): *Practical Phonetics and Phonology: A Resource Book for Students* (2. ed.). London & New York: Routledge.
- Cooper, R.L. (Ed.) (1974) The study of language attitudes. *International Journal of the Sociology of Language*, 3: 5-19.
- Dailey-O'Cain, J. (2000) The sociolinguistic distribution of and attitudes toward focuser like and quotative like. *Journal of Sociolinguistics*, 4: 60-80.
- Dalton-Puffer, C., Kaltenboeck, G. & Smit, U. (1997) Learner attitudes and L2 pronunciation in Austria. *World Englishes*, 16 (1): 115-128.
- Edwards, J. (1982). Language attitudes and their implications among English speakers. In Ryan, E.B. & Giles, H. (Eds.), *Attitudes Towards Language Variation*. London: Arnold. 20-33.

- Edwards, J. (1999). Refining our understanding of language attitudes. *Journal of Language and Social Psychology*, 18: 101-110.
- Eisenstein, M. (1982) A study of social variation in adult second language acquisition. *Language Learning*, 32: 367-391.
- Erling, E. (2004) Globalization, English and the German University classroom: A sociolinguistic profile of students of English at the Freie University Berlin. Unpublished PhD thesis, Department of Theoretical and Applied Linguistics, University of Edinburgh.
- Fowler, F. J., Jr. (1995): *Improving Survey Questions: Design and Evaluation* (vol. 38). Thousand Oaks: Sage.
- Giles, H., Coupland, N., Henwood, K., Harriman, J., Coupland, J. (1990). The social meaning of RP: An intergenerational perspective. In: Ramsaran, S. (Ed.), *Studies in the Pronunciation of English*. London: Routledge. 191-211.
- Giles, H., & Powesland, P.F. (1975). *Speech style and social evaluation*. London & New York: Academic Press. 6, 218
- Giles, H. & Ryan, E. (1982). Prolegomena for developing a social psychological theory of language attitudes. In E. Ryan & H. Giles (Eds.). *Attitudes Towards Language Variation: Social and Applied Contexts*. London: Arnold. 208-223
- Grondelaers, S., Van Hout, S., & Steegs, R. (2010). Evaluating regional accent variation in Standard Dutch. *Journal of Language and Social Psychology*, 29 (1): 101-116.
- Guy, G. R. (1991). Australia. In: Cheshire, J. (Ed.). *English Around the World: Sociolinguistic Perspectives*, Cambridge: Cambridge University Press. 213-225.
- Horvath, B. M. (2004) Australian English: phonology. In: Kortmann, Bernd & Schneider, W. Edgar (Eds.). *A Handbook of Varieties of English: A Multimedia Reference Tool*, Berlin: Walter de Gruyter. 625-644.
- Horvath, Barbara. (1985): *Variation in Australian English: The Sociolects of Sydney*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hughes, A., Trudgill, P., Watt, D. (2005): *English Accents and Dialects: An Introduction to Social and Regional Varieties of English in the British Isles* (4. ed.). London: Hodder Education.

- Jenkins, J. (2000) *The Phonology of English as an International Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Kachru, B. B. (1996) Norms, models and identities. *The Language Teacher*, 10 (10): 1-13.
- Kortmann, B., Schneider, E. W., Burridge, K., Mesthrie, R., Upton, C. (Eds.). (2004): *A Handbook of Varieties of English: Volume 1: Phonology*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Kristiansen, E. (2006): *Guide til spørgeskemaundersøgelser: Med introduktion til defgo.net* (2.udg., 1. oplag). Brabrand: Forlaget '94.
- Kristiansen, T. (2003) Language attitudes and language politics in Denmark. *International Journal of the Sociology of Language*, 159: 57–71.
- Ladegaard, H.J.(1994). Sociale stereotyper som determinative faktorer i evalueringen af dansk talesprog. I: *Danske Folkemål*, 36: 105-20.
- Ladegaard, H. J. (1998). National stereotypes and language attitudes: The perception of British, American and Australian language and culture in Denmark. *Language and Communication*, 18 (4): 251-274.
- Ladegaard, H. J. (2002). Sprog skaber folk: sprogholdninger og stereotyper i Danmark. *Sprogforum*, 8 (22): 52-57.
- Lambert, W. E. (1967). A social psychology of bilingualism. *Journal of Social Issues*, 23 (2): 91-109.
- Levey, D., & Harris, T. (2002). Accommodating Estuary English. *English Today*, 18 (3): 17-20.
- McKenzie, R. M. (2006). *A Quantitative Study of the Attitudes of Japanese Learners towards Varieties of English Speech: Aspects of the Sociolinguistics of English in Japan*. Unpublished doctoral dissertation, The University of Edinburgh.
- McKenzie, R. M. (2010): *The Social Psychology of English as a Global Language: Attitude, Awareness and Identity in the Japanese Context*. *Educational Linguistics* 10. Dordrecht: Springer.
- Rienecker, L. & Stray Jørgensen, P. (2008): *Den gode opgave: Håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser* (3.udg.): Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.
- Rubin, D. L. (1992). Nonlanguage factors affecting undergraduate's judgments of nonnative

English-speaking teaching assistants. *Research in Higher Education*, 33: 511-531.

- Rubin, D. L., & Smith, K. (1990). Effects of accent, ethnicity, and lecture topic on undergraduates' perceptions of non-native English speaking teaching assistants. *International Journal of Intercultural Relations*, 14: 337-353.
- Sachdev, I. (2006). I like the Americans...but I certainly don't aim for an American Accent': Language attitudes, vitality and foreign language learning in Denmark. In
- Ladegaard, H. J. (Ed.). *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 27 (2): 91-108.
- Sauerberg, L.O. Da det engelske sprog kom på alles læber. Boganmeldelse af Svartvik, J. *Politikens bog om engelsk: Øsprog som verdenssprog*. I: Jyllands-Posten (01.03.2002).
- Stephan, C. (1997) The unknown Englishes? Testing German students' ability to identify varieties of English. In: Scheider, E. W. (Ed.). *Englishes around the World 1*, Amsterdam: John Benjamins, 93-108.
- Trudgill, P. 1983. *On Dialect: Social and Geographical Perspectives*. Oxford: Blackwell.
- Trudgill, P. & H. Giles. 1978. Sociolinguistics and linguistic value judgments: correctness, adequacy, and aesthetics. In Coppieters, F. & Goyvaerts, D. L. (Eds). *Functional Studies in Language and Literature*. Ghent: Story-Scientia. 167-190.
- Trudgill, P. & Hannah, J. (2002). *International English: A Guide to the Varieties of Standard English* (4th ed.). London: Arnold.
- Van Bezooijen, R. & C. Gooskens (1997). Identification of language varieties: The contribution of different linguistic levels. *Journal of Language and Social Psychology*, 18: 31-48
- Wells, J. C. (1998): *Accents of English 1: An Introduction* (Vol. I) Cambridge: Cambridge University Press.
- Wells, J. C. (1992): *Accents of English 2: The British Isles* (Vol. II) Cambridge: Cambridge University Press.
- Wells, J. C. (1996): *Accents of English 3: Beyond the British Isles* (Vol. III) United Kingdom: Cambridge University Press.

- Zahn, C. J., Hopper, R. (1985). Measuring language attitudes: The speech evaluation instrument. *Journal of Language and Social Psychology*, 4 (2), 113-123.

BILAG

BILAG 1

Vedlagt Cd-rom med lydoptagelser

BILAG 2

Bath will be buzzing with Bank Holiday events

Bath is the place to be on May Bank Holiday, with the Bath International Dance Festival, Sing for Life and the Bath Spring Flower Show all taking place over the long weekend.

The small city is bound to get crowded – so consider using the park and ride facility to avoid getting stuck in traffic queues and spending hours trying to park. See the local council's Park and Ride pages for further details:

Join the fabulous Bath International Dance Festival and participate in some of the latest and traditional styles of dance and take home some new moves! Alternatively, sit back, relax and enjoy the spectacle of some of the world's best dancers perform in the famous heritage venues of Bath. As well as watching stars like Vincent & Flavia from Strictly Come Dancing, there are plenty of opportunities to get involved, not least of all, the World Record Attempt for the Waltz on Sunday morning which is open to anyone who would like to take part! Tickets for the events and workshops are now on sale from the Dance Festival website www.bathdancefest.org.uk or the Bath Festivals Box Office on 01225 463362. The website also provides details of how to take part in the World Record Attempt for the Waltz.

Some of the musical talent performing at the Bath Sing for Life will include the famous City of Bath Male Choir (from the 2008 BBC's Last Choir Standing), theatre groups and music students. There will be four concerts taking place on Friday evening in the city centre churches, featuring all types of music from classical to glorious gospel. Saturday will see music students performing 'free to watch and enjoy' performances in a number of city venues.

BILAG 3

Transskriptionbeskrivelse

I de følgende tre transskriptioner, lavet på baggrund af vores tre lydoptagelser, har vi fulgt de gængse traditioner inden for lingvistisk arbejde, nemlig at fjerne stort set al tegnsætning og anvendelse af store bogstaver i begyndelsen af sætninger. Pauser i talerytmen, som svarer til intonationsopdelingsgrænser, er angivet med en bindestreg. Tøvende udsagn (ahh'er og øhh'er) er blevet fjernet.

Transskriptioner af talernes rejseberetninger

CRAIGs rejseberetning:

Okay – so – I'm going to tell you about – my holiday I had in Sicily – I got there - by flying - and I was there for - two weeks – while I was there – I spent - a lot of time relaxing – and - yeah – on the beach – but also of course - one of the main attractions of Sicily is Mount Etna – and – I went up - Mount Etna - to the top – just to experience it – and I can thoroughly recommend – doing that – that's a - quite a spectacular thing – it's a – it's a huge volcano – it's - 3000 metres tall – and – something like three or four hundred km's around - the bottom – it's - truly massive - also besides that we - toured the island – yeah - testing out the – the local wine and food – I don't really speak any – Italian unfortunately – so – it was a bit difficult communicating with the locals because they couldn't really – they don't really speak English – but - I got by with a few words – and sort of pointing – and - yeah - sort of hand gestures - and that sort of thing – I tried to – tried to - eat all of the – local specialities –all of the – the dishes that make Sicily famous – just to try them out – and – I really liked the food – yeah - the – one of the most unusual ones was – black risotto – which was made with -cuttlefish ink – I would definitely love to go back some time – it's a beautiful place – yeah – it's quite spectacular

LAURENCEs rejseberetning:

Hi – I’m gonna tell about my holiday to Italy – I went there about five years ago - with my wife - and my daughter that was five mon... - six months at the time – we took to a - city by the name of Florence – we - took - the train from Denmark - and it took about twenty six hours - it was a very interesting journey – beautiful sites – we slept in a compartment with two German – girls – and - we had - great meals on the – on the train – my daughter really enjoyed it – she loved being carried and brought up and down the train - so we – we - we spent a few hours doing that on the way – we stayed in Florence about a week – we stayed with my wife’s sister – and - she was living in central Florence – and - it was great to have somebody to show us around – we got – we got to stay - we got – we got to see the sights – we got to see a lot of shops – we got to – see – see a few of the - the famous landmarks there – I recall the statue of Michelangelo in the middle of the city - can’t remember what the place was – there was also a – a famous bridge - full of different shops – that was a fascinating place to be - and – fun to go up and down with the – with - with the pra... - with the the buggy at the time – with a six months old child – it was – it was a challenge getting round there – we – we didn’t get out in the evenings really – with the child – at the time – it was - it was too much – so we – we ate - we ate at home – we ma- made do - with making our own food - in the evenings – and - we went - we went out during the day though - we had pizza - we had pasta – it was – it was great – it was – it was really good weather – and we – we got – we got to feel the good sense - and feeling of Italian lifestyle – it was very relaxed - and yeah – it was different – but I would definitely like to go back again some time - and – I have fond memories of the trip – it was – it was a really good place to go – that’s about it

JEFFs rejseberetning:

Last May we went on a - hol – I went on holidays with my wife and two kids – and - we went on holidays - to Nice - in France - where my wife won – won the right - to live in a holiday apartment from - her work - we stayed - in a holiday apartment down there - for - a fortnight – it was - the weather unfortunately wasn’t that good most of the time it was raining – but we had some good sunny days so we went to the beach - swimming pool - we did a little bit of sightseeing – went to the - on the top of the mountain – overlooking Nice so we - out by a little train - that goes through the roads in Nice - and then up to the top of the mountain - and look out over Nice - and the kids thought that was great – but - the view was good - but the rest was pretty boring for us adults – we also went to a marine park and saw – the - where they trained – killer whales - and dolphins – yeah - the house we stayed in - or the apartment we stayed in – it had its own kitchen and things – so most of the time we just ate by ourselves - the people down in France they don’t – don’t like it too much - when you don’t speak their language – so - we kept mostly to ourselves – we went out one night and had some pizza – but that was about it - but – it’s a nice area - and it’s - and the weather is usually good - so it’s a - a place where we will probably go back to

BILAG 4

Lærertransskriptioner

Spørgsmål

1. Hvilken accent har du selv?
2. Tilskynder du dine elever til at tale en bestemt engelsk accent?
3. Fremhæver du et bestemt lands eller flere landes litteratur i din undervisning?
4. Er der andre landes historie du underviser i? Procentvist.
5. Er der nogle bestemte landes kultur – film og musik som du underviser i?
6. Har du selv boet i et engelsktalende land? Hvis ja hvilket og hvor længe boede du der?
7. Synes du at dette (ophold) afspejles i din undervisning?

Da interviewene var udlagt til at være meget uformelle, og der oftest kun var meget kort tid til at gennemføre dem, afviger de en smule fra hinanden. Når der bliver stillet et spørgsmål fra interviewerens markeres det med [...1] , hvor tallet er et af de ovenforstående spørgsmål.

SØNDERJYLLAND

Lærer 1: Bitten (x2) – interview – 1:30 min. - britisk orienteret

[...1] britisk [...2] nej – politikken her er - at - de må gerne tale amerikansk - hvis de kan gennemføre det – men det er svært - fordi vi har jo sommetider nogen - der har været udvekslingsstudenter i USA - og de må gerne blive ved med at - at tale amerikansk - men de skal gennemføre en bestemt accent [...3] nej – der siger vedtægterne også – at – de - eller reglerne – her - undervisningsbeskrivelsen siger - vi skal - dække både amerikansk og britisk engelsk og oversøisk litteratur [...4] ja – nej – jeg kan ikke sige - vi gør et – et regulært historie - forløb – men selvfølgelig – kommer vi ind på ældre litteratur også –altså - i hvert fald i britisk - ældre britisk litteratur – i hvert fald på a-niveau [...5] nej det ved jeg ik [...6] jeg har boet et halvt år i Skotland – jeg læste på universitetet i Glasgow – da jeg var student – so if you like - I will put on a glaswegian accent [...7] nej – det tror jeg ikke jeg gør – det tror jeg ikke det gør

Lærer 2: Anette – interview 1:58 min. - britisk orienteret

[...1] jeg tror jeg er mest påvirket af britisk engelsk – fordi det har været mine – mine undervisere - og jeg har hovedsageligt opholdt mig i britisk talende lande - så det tror jeg - ja [...2]nej [...3] nej – det vil jeg ikke sige – vi har – i år - da har vi - læst meget amerikansk litteratur [...4] vi har lige - vi har i øjeblikket om Australien for eksempel – så da har vi også selvfølgelig haft amerikan... – sludder og vrøvl – australsk historie - i forbindelse med – vi har læst Hemingway – og – haft et New York tema – så har vi også haft om amerikansk historie - så ofte er der et historisk aspekt – når jeg underviser i et tema – ja [...5] nej – jeg vil ikke sige det er nogle bestemte –egentlig –altså - men det er nok hovedsageligt – amerikansk og britisk –altså - jo –det - det er det nok - ja [...6] ikke ret lang tid af gangen - det er mere korterevarende ophold – jeg har haft [...6] jamen - det har

været - Zimbabwe og England – ja - sådan en måneds tid af gangen - vil jeg sige – ja [...7] det tror jeg det gør – altså – jeg tror det - i hvert fald i min måde at tale på - det er det der har haft indflydelse [...7] nej på den måde har det ik - nej – det har det ik

Lærer 3: Karin (x2) – interview – 1:55 min. - amerikansk orienteret

[...1]also ich würde sagen – überwiegend amerikanisch - aber wahrscheinlich ne Mischung aus – Englisch – also aus Standard Englisch und – und - Amerikanisch [...2] nee - sage ich denen nicht – sage ich denen nich - lasse ich – lasse ich sie sprechen wie sie wollen – solange ich sie verstehen kann - akzeptiere ich alles [...3] ja – aber - aber auch recht gemischt – also - wir lesen britische - wir lesen amerikanische - aber auch kanadische Sachen – und auch Commonwealth literature – auch [...4] ja – ja - Landeskunde – ja – kommt auch vor - von allen Ländern [...5] ja – die Kultur auch - wobei da Fokus ist auf England und Amerika [...6] ja – aber nicht für längere Zeit – also ich bin – häu - häufiger hin gereist – aber habe nicht länger da gewohnt [...6] das war in Amerika [...7] ja - das hört mann – das hört mann

Lærerens egen kommentar:

was in meinem Unterricht aber wenig vorkommt – sind - sowas - was Ihr heute gemacht habt – höhrverstehens Übungen – also das benutze ich relativ wenig – das ich Mal irgendetwas von Kassette vorspiele - weil ich finde die Kassetten sind oft in so – britisch stiff upper lip – so – sophisticated - ja – dass das schon – schon - komisch irgendwie klingt - das mach ich relativ wenig – also das - die Schüler hören eigentlich fast nur mich - dann immer Englisch sprechen - eigentlich nicht so schön - das sollte man eigentlich öfter machen – habe ich gerade gesehen – ja - ja

Lærer 3: Karin (x2) – oversættelse

[...1] altså jeg ville sige- overvejende amerikansk – men sandsynligvis en blanding af – engelsk – altså standard engelsk og – og – amerikansk [...2] nej - det siger jeg ikke til dem – det siger jeg ik til dem – jeg lader – jeg lader dem tale som de vil - så længe jeg kan forstå dem – accepterer jeg alt [...3] ja – men – men også ret blandet – altså – vi læser britiske – vi læser amerikanske – men også canadiske ting – og også Commonwealth litteratur – også [...4] ja - ja – landeorienteret geografi – ja – det gør vi også – omme alle lande – [...5] ja – også kultur – hvor fokus her dog er på England og Amerika [...6] ja – men ikke i længere tid – altså jeg er – of – ofte taget derhen – men har dog ikke boet der i længere tid [...6] det var i Amerika [...7] ja – det kan man godt høre – det kan man godt høre

Lærerens egen kommentar:

hvad der dog sjældent forekommer i min undervisning – er – sådan noget – som I har lavet i dag – lytteforståelsesøvelser – altså det benytter jeg mig relativt lidt af – at jeg en sjælden gang afspiller noget fra bånd – fordi jeg synes at båndene ofte er på så – britisk stiff upper lip – så – sofistikerede – ja – at det alligevel – alligevel – lyder mærkeligt på en måde – det gør jeg relativt lidt – altså at –

eleverne hører næsten kun mig – der altid taler engelsk – egentlig ikke så godt – det skulle man egentlig gøre noget oftere – har jeg lige set – ja - ja

SJÆLLAND

Lærer 4: Hanne – interview - 2:16 min. - britisk orienteret

[...1] altså - jeg tilstræber det skal være en britisk accent [...2] altså jeg tror de prøver at stræbe sådan lidt efter at gøre ligesom læreren gør – men – altså - om det er amerikansk eller britisk - det er sådan set ligegyldigt for mig – men jeg synes jo det er fedt - at der bare - er noget der ligner en accent – når de taler engelsk [...3] ja – men det skal vi også [...3] vi skal andre områder udover – altså [...3] ja altså vi har både været Australien igennem – og også lidt Irland – nu har vi lige været på studietur i Irland - så der var noget irsk også - vi fik ind under der – noget irsk litteratur - og så både engelsk og amerikansk også – vi skal også igennem noget litteraturhistorie og sådan noget ik [...4] ja – ja - jamen altså når man skal have – det der sådan - andre lande end lige England og USA ik – så er der også Indien - tager man også med nogle gange ik – hele det britiske imperie – der kan man jo også komme rundt – og det globale engelsk – så - der er også sydafrikansk litteratur – og det hele ik – så [...5] fx Australien ik - så er der også noget med aboriginerne - the stolen generation - og så kommer man ind på det - og så ser man - Rabbit-Proof Fence fx – eller - nogle andre dokumentarfilm - eller hvad det nu skulle være ik [...6] ja [...6] jeg har – jeg har boet i England af forskellige omgange - jeg har - sådan noget – været på sprogskole(r) – og så har jeg arbejdet derovre i London og så har jeg læst i Manchester [...7] ja det gør det jo nok fordi så – jo – altså - det sproglige - den sproglige side af sagen ik - altså udtalen ik – accenten - den hænger jo lidt ved der

Lærer 5: Birgitte – interview – 1:33 min. - britisk orienteret

[...1] jeg har en klar britisk accent [...2] nej – nej - det gør jeg ik [...3] det er mest britisk og amerikansk – men vi er jo forpligtede på at læse noget - udenfor også – så vi har - også allerede læst både noget indisk og afrikansk - i klassen i 1. g. [...4] ja - i et vist omfang - i britisk og amerikansk historie – ikke så meget de andre områder – men alli - alligevel lidt – altså – hvis man har om Australien – er det jo oplagt at have noget om forholdet til aborigines - og hvordan man har - bred politik på det område og sådan noget [...5] det er jo stadigvæk også britisk og amerikansk der fylder mest - og det her er jo en musik klasse - så de er meget optaget af – af musik – og det - de hælder jo meget til det amerikanske - og vi har lige været på studietur i USA – med klassen [...5] i North Carolina – det er meget – jo - landligt amerikansk - og det var der mange af dem der synes var rigtig sjovt - at prøve og lære - nogle vendinger – på det der lokalsprog [...6] nej [...7] *overflødig*

Lærer 6: Solveig – britisk orienteret

Hende nåede vi ikke at fange på bånd, hun udtalte dog at hun var britisk orienteret og havde også for nylig været på studietur med sin klasse i Irland (Dubling og Belfast).

BILAG 5

Vedlagt Cd-rom med Spørgeskema

BILAG 6

Vedlagt Cd-rom med Resultatskema

BILAG 7

Vedlagt Cd-rom med TV-undersøgelse